

Inhoudsopgave

Voorwoord "Koers houden in onzekere tijden"	3
Leeswijzer	7
Financiële stand	8
Analyse van perspectiefnota naar begroting	9
Totaal overzicht Lasten en Baten	17
Overzichten algemene dekkingsmiddelen en overhead	19
Reservepositie	21
Overige onderwerpen	23
Programma's	25
Programma 1: Mens en Samenleving	27
Programma 2: Kunst, Cultuur en Erfgoed	37
Programma 3: Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid	43
Programma 4: Economie, Toerisme en Recreatie	55
Programma 5: Bestuur en Dienstverlening	63
Totaal overzicht verplichte beleidsindicatoren	72
Paragrafen en bijlagen	74
Paragrafen	75
Bijlagen	147

Voorwoord "Koers houden in onzekere tijden"

Van links naar rechts: de wethouders Wilma Baartmans en Koos Krook, secretaris Thijs de Jongh, burgemeester Ruud van den Belt en de wethouders Willy Knop en Esther Prent.

Leden van de gemeenteraad van Steenbergen,

Hierbij bieden wij u de programmabegroting voor 2021 en de meerjarenramingen voor 2022-2024 aan. Leidraad voor deze begroting vormt het vastgestelde raadsprogramma "Aan de Slag" en de perspectiefnota 2021-2024, vastgesteld in de raadsvergadering van 9 juli 2020. In de programmabegroting zijn de ambities en doelen verder uitgewerkt naar concrete activiteiten en budgetten.

Koers houden in onzekere tijden, dat is de uitdaging waar we voor staan. Het coronavirus is bezig met een stevige opmars. Er is nog geen perspectief op het "oude normaal", de economie blijft onder druk staan, ook op de langere termijn. De raad van de gemeente Steenbergen heeft in april 2020 een bedrag van € 1 miljoen beschikbaar gesteld als vangnet voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen die het niet redden. Verder heeft het Rijk gemeenten in 2020 gecompenseerd. Hiermee hebben we een buffer die we ook in 2021 nog kunnen inzetten.

Ondanks de onzekerheden blijven de ambities overeind staan. Wij zetten verdere stappen op het gebied van leefbaarheid en kernen, transformatie sociaal domein, maatschappelijk vastgoed, cultuur en erfgoed, arbeidsmigratie, energie en duurzaamheid, omgevingswet, economie, recreatie en toerisme en dienstverlening.

In 2022 bestaat de stad Steenbergen 750 jaar en de gemeente Steenbergen 25 jaar. Dat wordt groots gevierd. Voor en door inwoners! De eerste stappen zijn inmiddels gezet met het oprichten van de Stichting Jubileumjaar Steenbergen 2022 en het Genootschap van de Meermin. Naast de voorbereidingen staat er ook al een aantal evenementen op de rol voor 2021. De aftrap is op 17 april 2021 tijdens de Vestingstedenroute.

Met de solide financiële positie als basis kunnen wij een begroting aanbieden die voor de periode 2021-2024 structureel sluitend is. In de begroting wordt geen beroep te doen op de Algemene Reserve voor incidentele lasten. Alle lasten worden gedekt uit de exploitatie. Daarmee hebben we invulling gegeven aan de nieuwe financiële afspraken, vastgesteld door de raad op 24 juni 2020 en blijft de Algemene Reserve op niveau. Ook de taakstellende bezuiniging van € 350.000 is volledig ingevuld. In deze begroting is de septembercirculaire 2020 volledig verwerkt. Het saldo van de begroting is als volgt:

2021	2022	2023	2024
123.000	559.000	305.000	532.000

Om te komen tot een sluitend meerjarenperspectief is bij de perspectiefnota 2021-2024 de stelpost “ambities uit de samenleving” voor elk jaar verlaagd met € 250.000. Nu de begroting over alle jaren gunstiger uitpakt, is de stelpost weer aangevuld tot het oorspronkelijke niveau. Deze mutatie is al verwerkt in het hierboven opgenomen overzicht.

De titel van de begroting “Koers houden in onzekere tijden” geeft al aan dat de onzekerheid gepaard gaat met risico's. Dat is niet alleen te relateren aan de coronacrisis. Ook de situatie in het sociaal domein en de ontwikkelingen in de algemene uitkering leiden tot een hoger risicoprofiel. De Algemene Reserve is voldoende robuust om de risico's te kunnen opvangen.

College van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

Net zoals vorig jaar hebben wij een korte en compacte programmabegroting gemaakt. De belangrijke informatie staat in de begroting, voor een verdieping kunt u de bijlagen ter hand nemen. In de begroting staan alle doelstellingen en activiteiten per programma. Na de programma's volgen de paragrafen en in de bijlagen staan de financiële gegevens.

Financiële stand

De begroting is geen document op zich. Het maakt deel uit van onze planning en control cyclus. De begroting heeft een sterke relatie met de perspectiefnota. De perspectiefnota 2021 is vastgesteld op 9 juli 2020. In een afzonderlijk hoofdstuk hebben wij de verbinding gelegd naar deze perspectiefnota. Die verbinding bestaat uit twee onderdelen. Ten eerste geven we aan op welke wijze de besluiten uit de perspectiefnota zijn verwerkt in de begroting. Ten tweede is een analyse gemaakt van de belangrijkste wijzigingen die hebben plaatsgevonden in de periode tussen perspectiefnota en begroting.

Opbouw van de programma's

De informatie in de programma's is als volgt opgebouwd:

De kop van het programma geeft een korte beschrijving, direct onder de programma's zijn de doelstellingen op de lange termijn opgenomen. Het gaat hierbij vooral om maatschappelijke effecten waar we samen met inwoners, ondernemers en ketenpartners aan werken. Deze maatschappelijke effecten zijn kort en kernachtig beschreven. Vervolgens is bij elk programma een set van effectindicatoren opgenomen om te kunnen meten of we op koers liggen. De vertrouwde blokken met de vragen wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen richten zich vooral op de doelen en activiteiten voor 2021. Deze zijn opgenomen per opgave.

De beleidskaders zijn eveneens opgenomen zoals het BBV voorschrijft. De verordeningen die zijn onderstreept zijn voorzien van een link, waarop u vanuit de digitale versie kunt doorklikken. De verordening komt dan in beeld.

Als er in het programma sprake is van investeringen, dan zijn die in een apart overzicht opgenomen.

Technische uitgangspunten

In de begroting 2021 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Inwoners: 24.439 (stand 1-1-2020): in de jaren daarna oplopend met 180 per jaar
- Woningen: 10.530 (stand 1-1-2020): in de jaren daarna oplopend met 75 woningen per jaar
- De raming van de algemene uitkering wordt gebaseerd op de septembercirculaire 2020
- Lonen en sociale lasten: conform de laatst bekende CAO
- Prijzen goederen en diensten: 1,6%
- Huren, pachten, entreekaartjes e.d.: 1,6%
- OZB: 1,6%
- Overige belastingen: 1,6%
- Rioolheffing, Afvalstoffenheffing en leges: 100% kostendekkendheid

Financiële stand

In dit hoofdstuk geven we aan op welke wijze de besluiten van de perspectiefnota 2021 zijn verwerkt in de begroting. Verder is een analyse gemaakt van de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de perspectiefnota en zijn totaaloverzichten van de lasten en baten en de reserves opgenomen.

Analyse van perspectiefnota naar begroting

Hieronder treft u een tabel aan met de analyse van perspectiefnota 2021 naar de begroting 2021 en meerjarenramingen 2022-2024. Dit is een analyse op hoofdlijnen van de mutaties die na het opstellen van de perspectiefnota 2021 zijn gemaakt.

Analyse van perspectiefnota naar begroting (afgerond op € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Startpositie				
Saldo perspectiefnota 2021	22.000	286.000	83.000	30.000
Algemene uitkering (effecten mei-circulaire 2020)	-138.000	27.000	100.000	220.000
A Subtotaal stand na PPN 2021 (inclusief effecten mei-circulaire)	-116.000	313.000	183.000	250.000
<i>Bezuinigingsopdracht:</i>				
Invulling bezuinigingsopdracht PPN 2021	436.000	541.000	419.000	412.000
Inzetten gelden bezuinigingsopdracht PPN 2021	-350.000	-350.000	-350.000	-350.000
B Subtotaal Invulling bezuinigingsopdracht PPN 2021	86.000	191.000	69.000	62.000
<i>Tussenrapportage 2020 (structurele doorwerking):</i>				
Tussenrapportage onderdeel Sociaal Domein	-51.000	-105.000	-104.000	-109.000
Tussenrapportage onderdeel Overige	-10.000	-9.000	-35.000	-41.000
C Subtotaal Tussenrapportage 2020 (structurele doorwerking)	-61.000	-114.000	-139.000	-150.000
<i>Prijs- en loonontwikkeling:</i>				
Invulling indexering prijs- en loonontwikkeling	-55.000	-8.000	-8.000	-8.000
Inzetten gelden indexering voor loon en prijs PPN 2021	340.000	340.000	340.000	340.000
D Subtotaal prijs- en loonontwikkelingen	285.000	332.000	332.000	332.000
E Subtotaal noodzakelijke bijstellingen	138.000	-29.000	-3.000	55.000
F Subtotaal nieuw beleid, structureel	-227.000	-380.000	-330.000	-353.000
G Algemene uitkering (effecten septembercirculaire 2020)	18.000	246.000	193.000	336.000
H Totaal mutaties begrotingen (B + C + D + E + F + G)	239.000	246.000	122.000	282.000
Saldo meerjarenbegroting 2021 incl. mutaties (A + H)	123.000	559.000	305.000	532.000

A: Toelichting stand perspectiefnota inclusief de effecten van de meicirculaire.

Financieel beeld na verwerking voorstellen perspectiefnota 2021

Alle financiële informatie over de perspectiefnota 2021 staan in onderstaande tabellen beschreven, te weten:

- Tabel totaal financieel beeld perspectiefnota;
- Tabel noodzakelijke bijstellingen.

Bij deze voorstellen voor budgetaanpassingen wordt onderscheid gemaakt tussen voorstellen voor noodzakelijke aanpassingen, de taakstellende bezuiniging en de temporisering stelpost ambities in de samenleving. De noodzakelijke aanpassingen kunnen worden gezien als bijstellingen in het bestaand beleid. Voor verdere toelichtingen verwijzen wij naar perspectiefnota 2021.

Tabel totaal financieel beeld perspectiefnota:

Perspectiefnota financieel (afgerond op € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Vertrekpunt voor PPN 2021	-372.000	-108.000	-311.000	-364.000
Noodzakelijke bijstellingen programma 1	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Noodzakelijke bijstellingen programma 2	10.000	10.000	10.000	10.000
Noodzakelijke bijstellingen programma 3	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Noodzakelijke bijstellingen programma 4	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Noodzakelijke bijstellingen programma 5	-91.000	-91.000	-91.000	-91.000
Totaal van alle noodzakelijke bijstellingen	-206.000	-206.000	-206.000	-206.000
Taakstellende bezuiniging	350.000	350.000	350.000	350.000
Temporiseren stelpost ambities in de samenleving	250.000	250.000	250.000	250.000
Totaal van alle voorstellen	394.000	394.000	394.000	394.000
Saldo perspectiefnota voor incidentele dekking	22.000	286.000	83.000	30.000
Incidenteel te dekken uit de Algemene Reserve	-	-	-	-
Saldo perspectiefnota 2021	22.000	286.000	83.000	30.000

Tabel noodzakelijke bijstellingen:

Noodzakelijke bijstellingen PPN 2021 (afgerond op € 1.000)		2021	2022	2023	2024
Mens en samenleving	Voorschoolse voorziening Peuters	38.000	38.000	38.000	38.000
Mens en samenleving	WMO ondersteuning	-170.000	-170.000	-170.000	-170.000
Mens en samenleving	Jeugdprofessionals	85.000	85.000	85.000	85.000
Mens en samenleving	Huis van Morgen	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
Subtotaal Mens en Samenleving		-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Kunst, Cultuur en Erfgoed	CultuurLoper	10.000	10.000	10.000	10.000
Subtotaal Kunst, Cultuur en Erfgoed		10.000	10.000	10.000	10.000
Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	Doorbelasting uren team WWB tbv grondexploitaties	50.000	50.000	50.000	50.000
Fysieke leefbaarheid en duurzaamheid	Biodiversiteit buitengebied / ecologisch maaibeheer	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Subtotaal Fysieke leefbaarheid en Duurzaamheid		-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Economie, Toerisme en Recreatie	Exploitatie en huur VVV	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Subtotaal Economie, Toerisme en Recreatie		-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Bestuur en Dienstverlening	Informatiebeveiliging, incident reponse services	9.000	9.000	9.000	9.000
Bestuur en Dienstverlening	Herziening fysieke beveiliging gemeentelijk accommodaties	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Subtotaal Bestuur en Dienstverlening		-91.000	-91.000	-91.000	-91.000
Totaal noodzakelijke bijstellingen PPN 2021		-206.000	-206.000	-206.000	-206.000

Meicirculaire Gemeentefonds 2020

Met de raadsmededeling van 16 juni zijn de effecten van de meicirculaire in beeld gebracht. De verschillende mutaties zijn in deze raadsmededeling op detailniveau toegelicht.

In de perspectiefnota 2021 zijn vooruitlopend op de meicirculaire 2020 de effecten meegenomen van de voorjaarsnota van het Rijk, omdat die een goede indicatie zijn voor de uiteindelijke circulaire. De netto mutatie meicirculaire is in deze begroting verwerkt. Per saldo een lichte toename in de jaren 2022 tot en met 2024 en een kleine afname in 2021 ten opzichte van de decembercirculaire.

Hieronder een overzicht van de bedragen van de december- en de meicirculaire en daarbij behorende mutatie.

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Totaal dec circulaire 2019	37.826.000	37.781.000	38.122.000	38.454.000
Totaal mei circulaire 2020	37.888.000	38.242.000	38.409.000	38.608.000
Saldo	62.000	461.000	287.000	154.000
Al meegenomen effecten adv voorjaarsnota Rijk	-200.000	-434.000	-187.000	66.000
Mutatie meicirculaire 20 tov december circulaire 19	-138.000	27.000	100.000	220.000

B: Bezuiningsopdracht PPN 2021

Om tegemoet te komen aan de structurele taakstelling van € 350.000 is zowel inhoudelijk als organisatorisch bezien waar we kunnen bezuinigen en waar we middelen anders kunnen inzetten. Daarbij is bezien of uitgaven uitgesteld kunnen worden. Bij deze afwegingen zijn de ambities van de raad in stand gehouden en heeft tot de volgende ombuigingen geleid:

Specificatie Uitgaven	Programma	2021	2022	2023	2024	Toelichting
Jeugdzorg ZIN	Programma 1	50.000	50.000	50.000	50.000	Door de uitvoering van complexe zorgtrajecten te verleggen naar het Maatschappelijk Werk kunnen de kosten worden teruggedrongen, zonder in te boeten op de kwaliteit
Jeugdzorg ZIN	Programma 1	50.000	50.000	50.000	50.000	Samen met SDW worden de trajecten onderzocht op dubbele zorg die wordt geboden. Dat wordt gedaan voor zowel Jeugd als Wmo. Verwacht wordt dat we hiermee kunnen besparen.
WMO HO ZIN	Programma 1	-	87.000	87.000	87.000	Voor de lichte huishoudelijke ondersteuning gaan we schoonmaakcoaches inzetten. Hiermee kan een aanzienlijke besparing worden gerealiseerd.
Muziekscholen	Programma 2	15.000	15.000	15.000	15.000	Er wordt niet of nauwelijks gebruik gemaakt van de subsidiemogelijkheden voor de Muziekschool. Het budget kan worden verlaagd.
Verbetering openbaar groen	Programma 3	171.000	164.000	157.000	150.000	Om het openbaar groen langdurig, duurzaam in stand te houden is in 2016 het groenbeheerplan vastgesteld. In de begroting is hiervoor jaarlijks € 175.000, - opgenomen. Vanaf 2021 zijn de jaarlijkse exploitatiebudgetten omgezet naar jaarlijkse vervangingsinvesteringen met een afschrijvingstermijn van 25 jaar. Bij de volgende actualisatie van de nota waardering en afschrijving vaste activa zal deze activacategorie worden toevoegd.

Specificatie Uitgaven	Programma	2021	2022	2023	2024	Toelichting
Agro foodcluster / Noordflank	Programma 3	90.000	90.000	-	-	- De gereserveerde middelen voor het compenseren van groen voor glas vanuit de bestuursovereenkomst met de provincie worden ingezet ten behoeve van de ambities biodiversiteit en uitbreiding van aantal bomen.
Integrale handhaving	Programma 3	10.000	-	-	-	- Een aantal plannen wordt getemporiseerd, zoals VTH beleidsplan en woonvisie. Hierdoor kan een deel van het budget komen te vervallen.
Telefoonkosten	Programma 5	-	35.000	35.000	35.000	In het gemeentehuis wordt nog gebruik gemaakt van vaste telefoons. Wij stellen voor om over te schakelen naar mobiele telefonie. Dat levert een voordeel op in de kapitaallasten.
Opleidingen	Programma 5	25.000	25.000	-	-	- Bij de begroting 2019 is besloten het opleidingsbudget jaarlijks op te hogen tot een maximum. Voorgesteld wordt de verhoging in tijd naar achter te schuiven. Hierdoor valt in 2021 en 2022 een bedrag vrij van 25.000 per jaar.
Abonnementen	Alle programma's	25.000	25.000	25.000	25.000	Met een opschoonactie in de abonnementen en het beheer te centraliseren, kan een besparing worden gerealiseerd.
Totaal		436.000	541.000	419.000	412.000	

C: Toelichting structurele doorverwerking Tussenrapportage 2020

Op 22 september hebben wij de Tussenrapportage 2020 aangeboden. Deze rapportage bevatten diverse mutaties die structureel doorwerken. Deze hebben wij verwerkt in de begroting. Daarbij wordt een kanttekening gemaakt dat bedragen kunnen afwijken over de periode 2021 t/m 2024, zoals de kosten van het Sociaal Domein.

De structurele doorwerking van de Tussenrapportage 2020 staan in onderstaande tabellen beschreven, te weten:

- Tabel structurele doorverwerking Sociaal Domein;
- Tabel structurele doorverwerking Overige.

Hieronder treft u een overzicht aan van de doorverwerking van het Sociaal Domein.

Omschrijving	Programma	2021	2022	2023	2024	Korte toelichting
Sociaal Domein, onderdeel Jeugd	Programma 1	68.000	66.000	64.000	62.000	In 2020 zien we een sterker dan verwachte verschuiving van PGB naar ZIN Jeugd. Dit leidt tot een lagere begroting. Daartegenover houden we, gezien de ontwikkelingen in 2020, rekening met hogere uitgaven voor het Landelijk transitiearrangement Jeugd en Pleegzorg.
Sociaal Domein, onderdeel WMO	Programma 1	-240.000	-221.000	-243.000	-246.000	Uitgaven voor woningaanpassingen stijgen in 2020 sterker dan verwacht. Daarnaast zien we in 2020 nog extra groei in het aantal voorzieningen, bovenop de mutatie die al op basis van de Jaarrekening 2019 in de Perspectiefnota is opgenomen. Wel verwachten we een stabilisatie, omdat het effect van de invoering van het abonnementstarief uitgewerkt raakt.

Omschrijving	Programma	2021	2022	2023	2024	Korte toelichting
Sociaal Domein, onderdeel Participatie	Programma 1	100.000	-25.000	-	-	De prognose van het aantal uitkeringen laat als gevolg van de coronacrisis een sterke groei zien. We verwachten volledige compensatie van het rijk. In de Perspectiefnota hadden we daar niet volledig op gerekend, daarom een bijstelling voor de begroting van het jaar 2021.
Sociaal Domein, onderdeel Overig	Programma 1	21.000	75.000	75.000	75.000	Deze post omvat een aantal mutaties door een efficiëntere bedrijfsvoering van het Sociaal Domein. De dienstverlening is niet in het geding.
	Totaal	-51.000	-105.000	-104.000	-109.000	

Hieronder treft u een overzicht aan van de doorverwerking van de Overige mutaties.

Omschrijving	Programma	2021	2022	2023	2024	Korte toelichting
Wegen, straten en pleinen	Programma 3	-26.000	-15.000	-31.000	-30.000	Onze accountant (Baker Tilly) heeft in het accountantsverslag bij de jaarrekening 2019 een opmerking geplaatst over de voorzieningen onderhoud (civiele) Kunstwerken en onderhoud Openbare Verlichting. Dit betekent dat de jaarlijkse afschrijvingslasten en exploitatiekosten niet meer in de dotaties en intrekkingen van de voorzieningen mogen worden meegenomen. De correcties betreffen aanpassingen in de stortingen van beide voorzieningen.
Openbare verlichting	Programma 3	46.000	36.000	26.000	19.000	
Waterlossingen, sloten enz.	Programma 3	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	Door de vele klachten van bewoners uit de Krommeweg zijn de sloten die in eigendom zijn, hersteld en schoongemaakt. Daar er ruim 30 jaar verzuimd is om hier iets aan te doen zijn er behoorlijk wat kosten gemaakt. De grond die er ligt moet nog uitzakken en wordt nog uitgesorteerd.
Rollend materieel	Programma 5	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	Kapitaallasten aanschaf bedrijfsauto; de maatregelen omtrent COVID-19 betekent meer controlewerkzaamheden door de BOA's, inclusief de daarbij behorende voorzieningen zoals een bedrijfsauto.
	Totaal	-10.000	-9.000	-35.000	-41.000	

D: Toelichting prijs- en loonontwikkelingen

CAO

De huidige cao heeft een looptijd van twee jaar – van 1 januari 2019 tot 1 januari 2021. Deze werd in september vorig jaar afgesloten. Belangrijkste afspraken in dat akkoord waren een stapsgewijze loonsverhoging van 6,25 procent vanaf 1 oktober vorig jaar tot 1 oktober dit jaar.

De start van de onderhandelingen over een nieuwe cao voor gemeenteambtenaren is vanwege de corona-perikelen tot nader order opgeschort. Het eerste overleg stond gepland voor september. De gemeentelijke werkgevers en de vakbonden hebben dat opschortingsbesluit in onderling overleg genomen. Voornaamste reden is de onzekere financiële positie van gemeenten als gevolg van de corona-crisis.

Prijsontwikkeling

We hebben de lopende contracten doorgerekend op basis van nieuwe prijzen.

Stelpost prijs- en loonstijging

Voor indexering lonen en prijzen is er in de perspectiefnota 2021 een bedrag opgenomen (stelpost) ter dekking van de te verwachten CAO ontwikkelingen en prijsstijgingen. Door de onzekere wereld die na de corona-uitbraak is ontstaan, is besloten om alleen de pensioenpremies mee te nemen in de lonen voor 2021 en verder.

E: Toelichting noodzakelijke bijstellingen (autonome ontwikkelingen)

Sinds het opstellen van de perspectiefnota 2021 zijn er een aantal ontwikkelingen onderzocht. De parameters voor de algemene uitkering, de verzekeringsportefeuille, subsidies, belastingen, doorbelastingen, bestemmingsplannen, reserves, voorzieningen en de kapitaallasten zijn geactualiseerd. Verder zijn de lokale heffingen, zoals de OZB en de toeristenbelasting berekend en verwerkt.

Hieronder treft u een overzicht aan van de noodzakelijke bijstellingen.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	Toelichting
Algemene uitkering	9.000	10.000	8.000	-	Correctie aansluiting
Aanpassing riolering na actualisatie vGRP 2020-2023	85.000	7.000	-14.000	-14.000	Resultaat op de BTW en de overhead
Lokale heffingen opbrengsten	123.000	82.000	-11.000	-70.000	Indexering tarief + actualisatie kostendekkendheid
Bouwleges	-44.000	-44.000	-44.000	-44.000	Actualisatie bouwleges
Verzekeringen	-23.000	-23.000	-23.000	-23.000	Actualisatie verzekeringen
Belastingen	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000	Actualisatie belastingen
Subsidies	-28.000	-28.000	-28.000	-28.000	Actualisatie subsidies
Bestemmingsplannen	-52.000	-52.000	-52.000	-52.000	Actualisatie bestemmingsplannen
Mutaties reserves / voorzieningen	-23.000	-23.000	-23.000	114.000	Actualisatie reserves en voorzieningen
Onvoorziene lasten (kapitaallasten)	35.000	-33.000	128.000	135.000	Actualisatie kapitaallasten
Diverse posten	92.000	111.000	92.000	73.000	Overige correcties
Totaal	138.000	-29.000	-3.000	55.000	

F: Toelichting ontwikkelingen nieuw beleid

Hieronder treft u een overzicht aan van de voorstellen nieuw beleid.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	Toelichting
Hondenbelasting ^{*1}	-103.000	-103.000	-103.000	-103.000	Afschaffing hondenbelasting
Opgave Omgevingswet ^{*2}	-103.000	13.000	3.000	-20.000	Doorontwikkeling implementatie omgevingswet
Huisvesting ^{*3}	20.000	20.000	20.000	20.000	Herziening fysieke beveiliging gemeentelijke accommodaties
Openluchtrecreatie ^{*4}	-20.000				Vestingstedenroute Steenberg 2022
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer ^{*5}	-	-60.000	-	-	Verkiezingsprogramma 2022
Zwembad de Meermin ^{*6}	-12.000				Aanschaf Reiniger
Huisvesting ^{*7}	-5.000				Aanschaf snijmachine gemeentehuis
Sporthal de Buitelstee ^{*8}	-4.000				40 jarig jublieum sporthal 2021

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	Toelichting
Onvoorziene lasten ^{*9}	-	-250.000	-250.000	-250.000	Herstel Temporisering stelpost ambities uit de samenleving
Totaal	-227.000	-380.000	-330.000	-353.000	

**¹: Hondenbelasting*

Zoals in het Coalitieakkoord 2019-2022 Aan de slag! staat beschreven wordt vanaf 2021 de hondenbelasting afgeschaft.

**²: Opgave Omgevingswet*

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Het implementeren van de Omgevingswet is een wettelijke verplichting. Een goede implementatie vraagt om juridisch verplichte en bedrijfsmatig noodzakelijke resultaten. Die vinden zowel voor als na de datum van inwerkingtreding plaats. De implementatie van de Omgevingswet loopt wettelijk gezien door tot 1 januari 2029.

De belangrijkste oorzaken voor de overschrijding van het budget zijn:

- het niet toegekende overhevelingsvoorstel van niet benutte middelen 2019;
- de inzet van externe krachten. Niet voor alle posities in het opgaveteam zijn vaste medewerkers beschikbaar. Hierdoor is het noodzakelijk om externe krachten in te zetten;
- het uitstellen van de datum van inwerkingtreding. De gemeente stelt de implementatie af op de datum van inwerkingtreding. Door het uitstel van de wet komen kosten op een later moment en/of lopen langer door.

Andere uitgaven die gerelateerd aan de omgevingsvisie zijn: het (eigen maken) van het omgevingsplan en de communicatie en participatie om dit tot stand te brengen. Dit zijn noodzakelijke activiteiten om aan de wettelijke vereisten te voldoen.

**³: Huisvesting; verlaging: Structureel bedrag met ingang van 2021 van -/- € 20.000 voor beveiliging; gemeentehuis.*

In 2017 is voor de periode tot en met 2020 €100.000,- per jaar beschikbaar gesteld voor de inzet van professionele beveiliging in het gemeentehuis. Met de vaststelling van de Perspectiefnota 2021 is door uw raad € 100.000,- structureel vrijgemaakt voor de inzet van deze fysieke beveiliging. In het kader van de ombuigingen voor de meerjarenbegroting 2021-2024, alsmede naar aanleiding van signalen uit de raad, is bezien of de beveiliging op een andere manier verantwoord vorm gegeven kan worden. Geconcludeerd is dat een iets soberder variant met behoud van een passend beveiligingsniveau een voordeel oplevert van € 20.000,-

**⁴: Openluchtrecreatie; vestingstedenroute Steenbergen 2022*

De KNAC en Vereniging Nederlandse Vestingsteden (VNV) hebben een autorit ontwikkeld die op 17 april 2021 door en langs vestingsteden langs de Zuiderwaterlinie voert. Als lid van de VNV heeft Steenbergen de kans aangegrepen om finishplaats te zijn. Op deze dag komen ca. 100 oldtimers en 30 historische schepen aan in de stad. Plaatselijke verenigingen verzorgen samen een aanvullend programma met muziek, horeca op de markt, stadswandelingen, rondrit met een historische tram, vertier voor kinderen en een tentoonstelling van klassieke auto's. We verwachten dat het evenement veel belangstelling en publiciteit genereert voor Steenbergen. Om die reden is het ook een prima startpunt voor de viering van 750 jaar Steenbergen. De organisatie heeft aan de gemeente € 20.000 gevraagd als bijdrage in de kosten van programma, organisatie en promotie. De overige kosten van ruim € 50.000 worden door de KNAC en VNV gedragen.

Het is een eenmalig evenement. Het volgende jaar is een andere vestingstad de finishplaats van de vestingstedenroute.

*⁵: *Bestuursondersteuning raad en rekenkamer; verkiezingprogramma 2022.*

Op 16 maart 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. De opkomstbevorderende maatregelen en alle activiteiten daaromheen hebben als hoger doel om op 24 maart 2022 21 (of 19) nieuwe raadsleden te kunnen installeren die goed voorbereid zijn op hun taak.

Het voorstel is om voor de voorbereiding van de verkiezingen en het inwerkprogramma via de begroting 2021 een reservering verkiezingen 2022 te vormen. Voor de opkomstbevorderende activiteiten wordt een budget geraamd van € 45.000,- en voor afscheid- en inwerkprogramma van de raad in totaal € 15.000,-. Het voorstel is daarom om een reservering te vormen van in totaal € 60.000,-. Het budget komt onder beheer van de griffie. Voor de organisatie van de verkiezingen zelf heeft het team burgerzaken een eigen budget.

*⁶: *Zwembad de Meermin; aanschaf reiniger*

De bodemreiniger van zwembad de Meermin loopt op zijn laatste benen. Dit seizoen hebben wij hem nog kunnen gebruiken, maar na zo'n 15 jaar trouwe dienst functioneert hij niet meer naar behoren. De kans dat de bodemreiniger volgend jaar uitvalt is erg groot. Om de bedrijfszekerheid te waarborgen zijn middelen opgevoerd voor 2021 voor de aanschaf van een nieuwe bodemreiniger. Als wij deze in het voorjaar aan kunnen schaffen kunnen wij het nieuwe seizoen met een nieuwe bodemreiniger starten.

*⁷: *Huisvesting; aanschaf snijmachine*

Ter ondersteuning van de werkzaamheden van de bodes zal in 2021 een nieuwe snijmachine worden aangeschaft.

*⁸: *Sporthal de Buitelstee; 40 jarig jublieum sporthal 2021*

In 2021 bestaat de Buitelstee 40 jaar, het zou leuk zijn om hier wat extra aandacht aan te besteden. Het organiseren van activiteiten neemt risico's met zich mee, het kan aanslaan of het kan niet aanslaan. Aan de sporthal exploitant is voorgesteld om hieraan vanuit de gemeente een geldelijke bijdrage te leveren zodat de risico's worden gespreid. Ook gaan wij met de exploitant meedenken met het organiseren van specifieke activiteiten om de sporthal in het zonnetje te zetten.

*⁹: *Onvoorziene lasten; Herstel Temporisering stelpost ambities uit de samenleving*

Om te komen tot een sluitend meerjarenperspectief is bij de perspectiefnota 2021-2024 de stelpost "ambities uit de samenleving" voor elk jaar verlaagd met € 250.000. Nu de begroting over alle jaren gunstiger uitpakt, is de stelpost weer aangevuld vanaf 2022 tot het oorspronkelijke niveau.

G: Septembercirculaire Gemeentefonds 2020

In deze begroting zijn de effecten van de septembercirculaire vanaf 2021 meegenomen. De verschillende mutaties worden in een separate raadsmededeling op detailniveau verder toegelicht.

Hieronder een overzicht van de bedragen van de mei- en de septembercirculaire en daarbij behorende mutatie.

Uitkering gemeente fonds (afgerond op € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Totaal mei circulaire 2020	37.888.000	38.242.000	38.409.000	38.608.000
Totaal september circulaire 2020	37.945.000	38.495.000	38.602.000	38.944.000
Saldo	57.000	253.000	193.000	336.000
<i>Waarvan op te nemen als besteding (oormerken):</i>				
WMO Dak en Thuislozen	-32.000			
Gezond in de Stad	-7.000	-7.000		
Mutatie septembercirculaire 20 tov meircirculaire 20	18.000	246.000	193.000	336.000

Totaal overzicht Lasten en Baten

Bij de afzonderlijke programma's is een meerjarenoverzicht van de lasten en baten betreffende het programma opgenomen. Het totale meerjarenoverzicht van de lasten en batenlasten is als volgt:

Totaaloverzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten						
Programma mens en samenleving	17.903	17.863	18.181	17.949	17.942	17.946
Programma kunst, cultuur en erfgoed	772	1.069	779	782	642	654
Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid	22.969	21.725	21.010	22.001	20.723	20.887
Programma economie, toerisme en recreatie	11.915	11.334	11.516	12.230	11.857	11.829
Programma bestuur en dienstverlening	17.190	12.039	12.566	12.952	13.229	13.155
Totaal lasten	70.749	64.030	64.052	65.914	64.393	64.471
Baten						
Programma mens en samenleving	1.368	1.334	946	946	866	892
Programma kunst, cultuur en erfgoed	183	458	264	264	131	132
Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid	14.338	12.249	11.299	12.293	11.156	11.247
Programma economie, toerisme en recreatie	7.938	6.557	6.453	7.272	6.904	7.012
Programma bestuur en dienstverlening	47.773	43.822	45.213	45.698	45.641	45.720
Totaal baten	71.600	64.420	64.175	66.473	64.698	65.003
Saldo	851	390	123	559	305	532

Structureel evenwicht begroting

De gemeenteraad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Op basis van onderstaand overzicht, gebaseerd op een door de provincie Noord-Brabant geadviseerd format, wordt aangetoond dat de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Indien dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. Uit onderstaand overzicht blijkt dat alle begrotingsjaren structureel sluitend zijn. Buiten dat de incidentele baten en lasten bij de betreffende programma's inzichtelijk zijn gemaakt, is een totaaloverzicht in de bijlagen opgenomen.

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
Programma's	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo
Mens en samenleving	18.181	784	-17.397	17.949	784	-17.165	17.942	784	-17.158	17.946	784	-17.162
Kunst, cultuur en erfgoed	779	79	-700	782	119	-663	642	119	-523	654	119	-535
Leefomgeving en duurzaamheid	20.974	10.199	-10.775	21.967	11.629	-10.338	20.693	10.611	-10.082	20.773	10.545	-10.228
Economie, toerisme en recreatie	11.116	6.182	-4.934	11.830	7.001	-4.829	11.457	6.723	-4.734	11.429	6.831	-4.598
Bestuur en dienstverlening	3.531	1.005	-2.526	4.275	1.105	-3.170	4.625	1.148	-3.477	4.767	1.148	-3.619
Sub-totaal programma's	54.581	18.249	-36.332	56.803	20.638	-36.165	55.359	19.385	-35.974	55.569	19.427	-36.142

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000,-)	Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
Algemene dekkingsmiddelen		43.170	43.170		44.097	44.097		44.213	44.213		44.338	44.338
Overhead	8.900		-8.900	8.568		-8.568	8.465		-8.465	8.226		-8.226
Heffing VPB			-			-			-			-
Onvoorzien	50		-50	50		-50	50		-50	50		-50
Gereal. totaal saldo baten en lasten	63.531	61.419	-2.112	65.421	64.735	-686	63.874	63.598	-276	63.845	63.765	-80
Toevoeging/onttrekking aan reserves												
Mens en samenleving		162	162		162	162		82	82		108	108
Kunst, cultuur en erfgoed		185	185		145	145		12	12		13	13
Leefomgeving en duurzaamheid	36	1.096	1.060	34	658	624	30	540	510	114	697	583
Economie, toerisme en recreatie	400	159	-241	400	159	-241	400	69	-331	400	69	-331
Bestuur en dienstverlening	86	1.155	1.069	58	613	555	89	397	308	112	351	239
Tot. Toev./onttrekk.reserves	522	2.757	2.235	492	1.737	1.245	519	1.100	581	626	1.238	612
Totaal baten en lasten	64.053	64.176		65.913	66.472		64.393	64.698		64.471	65.003	
Gerealiseerd resultaat (+ pos./- neg.)			123			559			305			532
Incidentele baten en lasten			-360			-172			-4			-116
Structureel begrotingssaldo (+ pos./- neg.)			-237			387			301			416

Overzichten algemene dekkingsmiddelen en overhead

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lokale heffingen						
Onroerende-zaakbelastingen	4.603.112	4.867.947	4.966.155	5.027.114	5.037.274	5.037.274
Roerende-zaakbelastingen	2.205	2.076	2.076	2.076	2.076	2.076
Forensenbelasting	7.248	7.084	7.084	7.084	7.084	7.084
Hondenbelasting	99.734	103.284	-	-	-	-
Toeristenbelasting	74.590	79.200	104.943	104.943	104.943	104.943
Reclamebelasting	71.548	83.150	83.150	83.150	83.150	83.150
	4.858.437	5.142.741	5.163.408	5.224.367	5.234.527	5.234.527
Algemene uitkering uit het gemeentefonds*	36.190.859	35.681.216	37.952.191	38.818.221	38.924.746	39.049.219
Dividenden						
nv Bank Nederlandse Gemeenten	33.012	19.000	19.000	19.000	19.000	19.000
Intergas	-					
	33.012	19.000	19.000	19.000	19.000	19.000
Saldo financieringsfunctie						
Saldo rentebaten/-lasten	-	16.877	30.023	30.023	30.023	30.023
	-	16.877	30.023	30.023	30.023	30.023
Overige algemene dekkingsmiddelen						
Dwangsommen/boete's	24.580	15.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	24.580	15.000	5.000	5.000	5.000	5.000
.						
Totaal algemene dekkingsmiddelen	41.106.888	40.874.834	43.169.622	44.096.611	44.213.296	44.337.769

Overhead

Overhead betreft alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voor het geven van inzicht in de totale kosten van overhead wordt hiervan een apart overzicht opgenomen. De kosten worden gecorrigeerd voor onder andere opgenomen onverdeelde kosten vanuit het primaire proces.

Overzicht overhead	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Gemeentesecretaris/algemeen directeur	144.669	144.669	144.669	144.669
Bestuursondersteuning	163.388	162.963	162.913	162.735
Secretariele ondersteuning organisatie	85.996	85.996	85.996	85.996
Management/leidinggevenden	766.908	766.908	766.908	766.908
Doorbelast. overhead aan grondexpl./voorzieningen/investerings	(248.138)	(248.138)	(248.138)	(248.138)
Communicatie	341.616	341.403	341.378	341.289
Personeel en organisatie	1.749.610	1.595.325	1.538.291	1.357.171

Overzicht overhead	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Concerncontrol	165.610	150.610	130.610	130.610
Strategische advisering	183.743	183.743	183.743	183.743
Regie bestuurlijke opgaven	232.946	232.946	232.946	232.946
Informatiebeveiliging	211.184	210.403	210.310	209.986
Juridische zaken	291.241	291.241	291.241	291.241
Automatisering	1.073.995	1.033.002	988.642	984.117
Geo	474.683	425.436	423.455	423.355
Informatievoorziening	137.391	99.946	99.384	98.014
Huisvesting	1.515.224	1.479.041	1.497.966	1.465.078
Financien	871.162	871.103	870.796	850.071
DIV	738.886	741.388	743.620	746.699
Totaal overhead	8.900.114	8.567.985	8.464.730	8.226.490

Reservepositie

Hieronder is een overzicht opgenomen van het verloop van de reserves over de jaren 2021 tot en met 2024 (voor een verdere specificatie hiervan, zie bijlage staat van reserves en voorzieningen op pagina 147). Hierin zijn alle voorgenomen stortingen en onttrekkingen verwerkt waarover de raad al heeft besloten (bijvoorbeeld bij de begroting 2019 en bij de perspectiefnota 2020). Voor de toelichting van de reserves zie bijlage staat van reserves en voorzieningen op pagina 147

Naam reserve (bedragen x €1.000,-)	Saldo per 31 december 2020	Saldo per 31 december 2021	Saldo per 31 december 2022	Saldo per 31 december 2023	Saldo per 31 december 2024
Algemene reserve	7.432	6.606	6.277	6.277	6.277
<i>Waarvan vrije ruimte</i>	3.388	2.562	2.234	2.234	2.234
Reserve transitie organisatie	1.243	537	181	-	-
Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)	44	44	44	44	44
Reserve Economische ontwikkeling	4.623	4.933	5.243	5.643	6.043
Reserve Beheer openbare ruimte	10.887	10.314	9.629	9.042	8.463
Bestemmingsreserve overig	12.733	12.064	11.532	11.078	10.467
Totaal reserves	36.962	34.498	32.906	32.084	31.294

Algemene Reserve

De mutaties in de algemene reserve betreffen voornamelijk de verwerking van de bij de perspectiefnota 2021 genomen besluiten tot onttrekkingen en toevoegingen. Hierin is ook de reserve steunfonds corona van 1 miljoen meegenomen.

Tussen de stand 31 december 2024 (€ 2.234.000) van de vrije ruimte van de Algemene Reserve in de perspectiefnota 2021 en de stand (€ 2.265.000) in deze begroting zit een verschil van **€ 31.000**. Dit wordt verklaard door de mutaties voor 2021 en verder die bestaan uit de eerdergenoemde claims uit de begroting 2020 (uiteraard voor dat betreffende jaar).

In de stand van de vrije ruimte in deze reserve is - uit oogpunt van voorzichtigheid - nog geen rekening gehouden met de te verwachten voordelige resultaten over 2020, 2021 en verder.

Bestemmingsreserve Transitie Organisatieontwikkeling

Bij de perspectiefnota 2020 is besloten tot de vorming van een bestemmingsreserve Transitie Organisatie, ad € 2.261.000,- Een nadere toelichting over de stand van zaken van de organisatieontwikkeling is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling

Deze reserve wordt gevoed met bijdragen van ontwikkelaars voor ruimtelijke ontwikkeling. Bij grondverkoop wordt hiervoor een bedrag per m² in rekening gebracht.

Reserve Economische Ontwikkeling

Deze reserve wordt gevoed met de AFC gelden die de Provincie uitkeert op basis van een bestuursovereenkomst. Voor iedere verkochte vierkante meter verstrekt de Provincie een bijdrage voor natuur en bovenwijkse voorzieningen in de omgeving van het AFC. Zo zijn de ecologische verbindingzones vanuit deze gelden gedekt. De verwachting is dat we de komende jaren nog bijdragen gaan ontvangen. Deze hebben we uitgesmeerd over de komende jaren (€ 400.000 jaarlijks). Daartegenover uit deze reserve een dekkingsreserve, ad € 1,7 mln, gevormd voor de dekking van de geplande infrastructurele voorzieningen in het AFCNP.

Reserve Beheer Openbare Ruimte

Deze reserve wordt voor het grootste gedeelte gevormd door dekkingsreserves voor de afschrijvingslasten van investeringen in de openbare ruimte en een tweetal reserves voor onderhoud aan kunstwerken en openbare verlichting.

Bestemmingsreserve overig

Het grootste deel van deze reserve wordt ingezet voor de dekking van toekomstige afschrijvingslasten (dekkingsreserve).

Overige onderwerpen

Beleidsindicatoren

In het kader van de doorontwikkeling van de planning en control cyclus zijn in de begroting 2020 voor het programma Mens en Samenleving en voor Bestuur en Dienstverlening een set van effecten en indicatoren opgenomen, met de bedoeling om deze te zijner tijd voor elk programma op te nemen. Aan deze ambitie hebben wij in deze begroting grotendeels invulling gegeven.

Met effectindicatoren, gekoppeld aan een kernachtige beschrijving van het gewenste maatschappelijk effect (wat willen we op de lange termijn bereiken?), kan de kaderstellende en controlerende rol van de raad worden versterkt. Het biedt de mogelijkheid om het politieke debat te voeren op de inhoud en accenten te leggen.

De basis voor het werken met maatschappelijke effecten is gelegd tijdens een workshop met de raad in 2018. Daar is de wens uitgesproken om:

- de kaderstellende en controlerende rol op strategisch niveau te versterken;
- meer inzicht te krijgen in de keten effect – doel – activiteit en geld;
- faciliteren van het keuzeproces.

Daarbij is meegegeven de kracht vooral te zoeken in de beperking, te kijken naar goede voorbeelden bij andere gemeenten en gebruik te maken van indicatoren die beschikbaar zijn in bestaande monitoren.

Op basis van het raadsakkoord “Aan de Slag!” zijn voor elk programma de maatschappelijke effecten gedefinieerd met daaraan gekoppeld een set van indicatoren. Voor elke indicator is niet alleen de meting voor Steenbergen opgenomen, maar waar mogelijk ook de landelijke score. Alle indicatoren zijn voorzien van een streefwaarde. Deze streefwaarde is een voorzet van het college. Het is aan de raad om te bepalen op welk niveau de streefwaarde moet worden gezet.

Deze aanpak is op 21 september 2021 besproken met het auditcommittee. Samen met het auditcommittee is geconcludeerd dat we met de uitwerking van maatschappelijke effecten en indicatoren een goede basis leggen voor het versterken van de rol van de raad. Ook is geconstateerd dat vooral het gesprek over de indicatoren en de streefwaarden van politieke betekenis kan zijn. Haalbaarheid en betaalbaarheid zijn relevante aspecten hierbij. Na de begrotingsbehandeling wordt in het auditcommittee teruggekeken op het begrotingsproces. Aan de hand daarvan worden verdere stappen gezet.

Per programma zijn de wenselijke maatschappelijke effecten weergegeven. De doelen voor de kortere termijn, die bijdragen aan het verkrijgen van het maatschappelijke effect, zijn beschreven. Vervolgens zijn weergegeven de acties of maatregelen die we inzetten om die doelen, en uiteindelijk het maatschappelijk effect te behalen. De mate waarin we het wenselijke maatschappelijke effect benaderen, wordt gevolgd door de (effect)indicatoren.

Wij zijn ons er van bewust dat een aantal indicatoren enigszins gedateerd is. Dat geldt met name voor de indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl. De eerstvolgende meting wordt in 2021 uitgevoerd.

Verder hebben wij ook de verplicht voorgeschreven indicatoren opgenomen. Deze zijn gebundeld in één overzicht en treft u aan verderop in de begroting (achter de programma's).

Subsidieplafonds Welzijnsplan

In de Algemene Subsidieverordening gemeente Steenbergen is in artikel 5, lid 1 bepaald dat de gemeenteraad jaarlijks bij de begroting de subsidieplafonds voor de verschillende subsidiesoorten van het Welzijnsplan vaststelt. Voor 2021 wordt een bedrag (geïndexeerd) van € 691.208,- beschikbaar gesteld voor welzijnssubsidies.

De verdeling luidt als volgt:

- Budgetsubsidies € 526.335,-
- Basissubsidies € 25.200,-
- Activiteitensubsidies € 121.973,-
- Incidentele activiteitensubsidies €17.700,-

Programma's

Beschrijving

Mens en Samenleving gaat over al onze inwoners. Kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen; iedereen telt mee. En iedereen moet op een prettige manier kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarvoor zijn onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Daar waar nodig zorgen wij voor ondersteuning, bijvoorbeeld door voorzieningen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), jeugdzorg en armoedebeleid.

Portefeuillehouder(s):

- Wethouder Esther Prent
- Wethouder Koos Krook

Wat willen we bereiken op de lange termijn (beoogde effecten)?

- Inwoners zijn veerkrachtig, gezond en zijn in staat om mee te doen.
- Er is verbondenheid in gemeenschappen en kernen.

Effectindicatoren programma Mens en samenleving

Omschrijving effectindicator	Bron	Jaar laatste meting	Vorige meting	Landelijk	Ambitie 2022
Bereidheid van inwoners om zich in te zetten in de buurt (rapportcijfer)	Lemon	2019	6	n.v.t.	6,5
Percentage inwoners met sociale eenzaamheid ^{*1}	Lemon	2019	69%	n.v.t.	60%
Percentage inwoners met emotionele eenzaamheid ^{*2}	Lemon	2019	44%	n.v.t.	40%
Waardering sociale relaties (rapportcijfer)	Waarstaatjegemeente	2017	7,6	7,56	7,6
Jongeren (15-27 jaar) zonder werk en onderwijs (aandeel per 10.000 inwoners)	Waarstaatjegemeente	2017	1002	959	950
Percentage laaggeletterden	Geletterdheid In Zicht.nl	2017	13-16%	12%	11-13%
Percentage inwoners dat tevreden is over de zorgvoorzieningen	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	82%	83%	83%
Percentage inwoners dat tevreden is over de welzijnsvoorzieningen	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	55%	58%	60%
Percentage inwoners dat tevreden is over de speelvoorzieningen	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	61%	63%	65%
Percentage inwoners dat tevreden is over de sportvoorzieningen	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	73%	72%	75%
Percentage inwoners dat zich gehecht voelt aan de buurt, zich thuis voelt	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	90%	88%	90%
Percentage inwoners dat niet snel zal weggaan uit de buurt	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	76%	73%	80%
^{*1} Sociale eenzaamheid is het ervaren van een sterk gemis van betekenisvolle relaties met een bredere groep mensen, zoals kennissen, buurtgenoten, mensen met					

Omschrijving effectindicator	Bron	Jaar laatste meting	Vorige meting	Landelijk	Ambitie 2022
dezelfde belangstelling, mensen om samen een hobby uit te oefenen. *2 Emotionele eenzaamheid is het ervaren van een sterk gemis bij de afwezigheid van een intieme relatie, een emotioneel hechte band met een partner of een goede vriend of vriendin.					

Wat zijn onze doelen en activiteiten?

Leefbaar en kernen

Wat willen we bereiken?
Ondersteunen en versterken van de sociale samenhang.
Waar dat kan en waar inwoners dit willen, krijgen zij meer verantwoordelijkheid voor hun eigen sociale en fysieke omgeving.
We betrekken inwoners bij het maken van ons beleid en onze plannen, zowel in het fysieke als in het sociale domein. We willen daarbij ook de meningen van de afwijkende minderheid en de zwijgende meerderheid horen.

Wat gaan we doen?
Vanuit de vaste formatie worden in 2021 meer uren beschikbaar gesteld voor de kerncoördinatoren. Dit betekent meer ruimte om aan initiatieven en plannen uit de Steenbergse samenleving te werken, samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners, zoals WijZijn Steenberg. Het initiatievenfonds is ook in 2021 weer beschikbaar voor nieuwe maatschappelijke initiatieven.
Met het vaststellen van het nieuwe beleid Leefbaarheid en Kernen wordt de koers bepaald in het samenspel tussen inwoners, gemeenschappen en gemeente. In 2021 zetten we in op de uitvoering van het nieuwe beleid.
In het kader van de implementatie van de Omgevingswet werken we bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen aan een andere inrichting van participatietrajecten. Inzet van participatie online (www.ikpraatmee.nl) en op locatie wordt altijd zorgvuldig overwogen bij de ontwikkeling van plannen of beleid. Hiertoe stellen we een participatieverordening op.

Transformatie Sociaal Domein

Wat willen we bereiken?
Sterkere sociale samenhang die inwoners en gezinnen in een kwetsbare positie ondersteunt, door ruimte voor eigen initiatieven van inwoners en het stimuleren van sociaal ondernemerschap.
Meer kleinschalige onderlinge steun binnen cliëntgroepen, en laagdrempelige ontmoetingsplaatsen in de kernen.
Inwoners kennen in hun eigen omgeving mensen die ze vertrouwen en die hun verder kunnen helpen. Iedere inwoner is verwijzer.
Positieve gezondheid voor alle inwoners.
Ondersteuning en begeleiding sluiten aan op de leefsituatie.
Betekenisvolle dagbesteding geeft zin en zelfvertrouwen.
Actuele beleids- en managementinformatie geven sturing aan het gemeentelijke beleid en handelen.

Wat gaan we doen?

De kosten voor het sociaal domein lopen fors op. De verwachting is dat deze trend bij ongewijzigd beleid doorzet. Dit vraagt onorthodox beleid en bijsturing. In 2021 zetten we in op verdere innovatie van beleid, zodat de kosten waar mogelijk beperkt worden.

Voor jeugdzorg gaan we met zorgaanbieders de samenwerking met het Algemeen Maatschappelijk Werk intensiveren. Deze samenwerking wordt ingezet voor gezinnen waar ook financiële problemen zijn. Door deze samenwerking kunnen we minder dure jeugdhulpverlening inzetten. Door ontschotting tussen jeugd- en Wmo-voorzieningen bij eenzelfde zorgaanbieder gaan we inzetten op effectievere en goedkopere zorg.

Binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning gaan we cliëntopvolging inzetten waardoor bepaalde categorieën van hulp naar verwachting in omvang kunnen afnemen. Dit gebruiken we bij onze eerstvolgende aanbestedingsronde. Tevens willen we op basis van geïnventariseerde projecten kleinere en grotere besparingen realiseren.

Vanwege de coronacrisis verwachten we een forse stijging in het aantal uitkeringsgerechtigden. Door een nieuwe koers in te slaan met de Stichting Samenwerken verwachten we voor onze inwoners die voor de stichting werken meer lokaal van betekenis te kunnen zijn.

Stichting Welzijn Kruisland heeft, ondersteund door de gemeente, het initiatief genomen tot het realiseren van een huiskamerproject, bedoeld om lichte dagbesteding te realiseren in Kruisland. Naast de gemeente zijn WijZijn Traverse Groep, TanteLouise en TWB hierbij betrokken.

Ook in 2021 werken we met onze partners MEE West-Brabant en Praktijk MEMO aan laagdrempelige en indicatieloze ondersteuning vanuit Vraagwijzer. Deze ondersteuning is gericht op GGZ problematiek en het leven met een beperking. Het doel is om onze inwoners zo gericht mogelijk te ondersteunen en instroom in de maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo te beperken.

De gemeente Steenbergen heeft zich aangesloten bij de coalitie Eén tegen Eenzaamheid. Hierbij richten we ons op een lokale aanpak Eenzaamheid.

Jaarlijks werkt het netwerk Dementievriendelijke Gemeente Steenbergen een uitvoeringsprogramma uit. De gemeente Steenbergen is partner in het netwerk. Hierin worden op basis van vastgestelde speerpunten activiteiten uitgewerkt. Het netwerk Dementievriendelijke Gemeente zet in op taboedoorbreking, en het bieden van informatie- en advies op het gebied van dementie.

Op basis van de door de raad vastgestelde kaders voor armoedebeleid werken, net zoals met de Schulddienstverlening, aan een concreet pakket van maatregelen dat voor onze inwoners met een krappere beurs bedoeld is. Dit gaat van concrete voorzieningen tot een verbeterde vindbaarheid van de regelingen en een actieve rol van verwijzers.

We zorgen ervoor dat inwoners en professionals weten waar zij hun signalen over een onveilige situatie (huiselijk geweld, kindermishandeling, crisis) op een goede manier weg kunnen leggen. Dit kan onder andere bij het recent opgerichte regionale Meldpunt Crisiszorg dat 24/7 te bereiken is.

In het uitvoeringsplan Volksgezondheid Brabantse Wal wordt, in navolging van de bestuursopdracht Transformatie Sociaal Domein, uitgegaan van de visie op positieve gezondheid. Wij overleggen met onze partners (o.a. GGD en WijZijn Traverse Groep) om te bezien hoe we positieve gezondheid als meetinstrument voor de maatschappelijke effecten kunnen inzetten.

Samen met de verenigingen wordt het Lokaal Sportakkoord uitgewerkt. We ontvangen voor de periode 2020-2022 hier middelen voor, die we in combinatie met het uitvoeringsplan Steenbergen Vitaal inzetten.

We werken integraal aan ontwikkelingen die Wonen en Zorg raken, zoals de decentralisatie van Beschermd Wonen die vanaf 2021 stapsgewijs doorgevoerd wordt.

De gemeente Steenbergen is aangesloten bij het Huis van Morgen. Doel is om mensen zo lang mogelijk gezond houden, in staat stellen voor zichzelf te zorgen en zelf de regie te voeren. Dit door innovatieve oplossingen te stimuleren en toe te passen.

We voeren de activiteiten zoals genoemd in het uitvoeringsprogramma Laaggeletterdheid uit. We geven TaalSteenbergen hierin een centrale rol. Op basis van de eerste ervaringen uit 2020 geven we in 2021 verder invulling aan het VVE-beleid en ouderbetrokkenheid.

In 2021 zetten we in op de doorontwikkeling van de Toegang en Vraagwijzer. De coronacrisis laat ons zien dat andere vormen van dienstverlening nodig zijn. We zorgen dat onze inwoners op allerlei verschillende manieren met ons in contact kunnen komen. Dit doen we zowel in het sociaal domein als voor al onze andere dienstverlening.

Wat gaan we doen?

Een van de speerpunten binnen de Wmo is het doorontwikkelen van indicatielose dagbesteding, waarmee meer mensen laagdrempelig geholpen kunnen worden. Op het gebied van arbeidsdagbesteding kijken we naar een lokale invulling, zodat onze inwoners dichtbij een betekenisvolle dagbesteding hebben.

De bedrijfsvoering wordt steeds aangepast aan de ontwikkelingen die op ons afkomen. Informatiemanagement en monitoring hoort hier ook toe. Met onze (welzijns-)partners gaan we de monitoring van maatschappelijke effecten oppakken.

Maatschappelijk Vastgoed

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijk vastgoed staat ten dienste van de gemeenschap. De voorzieningen zijn toekomstbestendig en duurzaam, passen bij wensen en behoeften van inwoners, en voldoen aan de eisen van deze tijd.

Een realistische maatschappelijke kosten-batenafweging bij investeringen in gebouwen en buitensportaccommodaties.

Ons maatschappelijk vastgoed is zoveel als mogelijk energieneutraal of zelfs energiepositief.

Behoud van voorzieningen in de kernen.

Wat gaan we doen?

Met het vaststellen van het nieuwe beleid Maatschappelijk Vastgoed eind 2020 zijn de kaders bepaald voor een pragmatische doorontwikkeling van beheer van ons maatschappelijk vastgoed.

Het beleidskader Maatschappelijk Vastgoed biedt uitgangspunten om de maatschappelijke kosten-batenafweging te maken. In 2021 zetten we in op de vertaling en uitvoering van het nieuwe beleid. We houden rekening met haalbaarheid en betaalbaarheid in verhouding tot doelmatig en efficiënt gebruik van maatschappelijk vastgoed.

In 2021 is een afwegingskader voor het energieneutraal maken van het gemeentelijk vastgoed gereed. Aan de hand daarvan bepalen we welke gebouwen we willen verduurzamen, tot welk niveau, langs welk tijdpad en tegen welke kosten.

Zowel voor Steenbergse stad als voor Dinteloord stellen we een 'streefbeeld' voor voorzieningen en het bijbehorend vastgoed op. We zetten in op kerngerichte samenwerking tussen maatschappelijk dienstverleners, zodat de effectiviteit in de kern wordt vergroot.

Kaders voor het bestaand beleid

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Nota Speelruimtebeleid	2010
Beleidsplan Zorg voor Jeugd West Brabant 2015-2017	2014
Verordening Jeugdhulp	2014
Subsidieverordening Welzijn Gemeente Steenbergen	2016
Verordening Maatschappelijke Ondersteuning 2018	2017
Verordening adviesraad Sociaal Domein	2017
Beleidskader Jongerenwerk 2019-2022	2018
Beleidskader Zorg voor Jeugd	2018
Nota Sociaal Domein	2018
Nota kwaliteitsimpuls Welzijnswerk	2018
Nota kerngericht werken en overheidsparticipatie	2018
Beleidsnota Steenbergen Vitaal	2018
Beleidskader Bestrijding laaggeletterdheid 2020-2023	2019

Wat mag het kosten?

Programma 1 M&S: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten						
Sportbeleid en activering	237	301	251	249	249	247
Samenkracht en burgerparticipatie	2.501	2.377	2.093	2.070	2.085	1.698
Onderwijshuisvesting	757	730	765	746	742	724
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	779	796	1.229	1.228	1.228	1.228
Wijkteams	1.808	2.147	1.755	1.760	1.760	1.758
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	890	793	912	916	920	923
Maatwerkdienstverlening 18+	5.096	5.337	5.760	5.560	5.560	5.935
Maatwerkdienstverlening 18-	4.192	3.731	3.837	3.837	3.820	3.820
Geescaleerde zorg 18-	414	464	377	379	381	383
Volksgezondheid	1.229	1.187	1.202	1.204	1.197	1.195
Alg.uitk. En ov uitk.gemeentefonds	-	-	-	-	-	-
Mut.res.progr.mens en samenleving	-	-	-	-	-	35
Totaal lasten	17.903	17.863	18.181	17.949	17.942	17.946
Baten						
Samenkracht en burgerparticipatie	533	317	208	208	208	208
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	32	27	424	424	424	424
Wijkteams	-	-	-	-	-	-
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5	3	3	3	3	3
Maatwerkvoorzieningen 18+	155	155	155	155	155	155
Alg.uitk. En ov uitk.gemeentefonds	-	-6	-6	-6	-6	-6
Mut.res.progr.mens en samenleving	633	838	162	162	82	108
Volksgezondheid	10	-	-	-	-	-
Totaal baten	1.368	1.334	946	946	866	892
Saldo	-16.535	-16.529	-17.235	-17.003	-17.076	-17.054

Het bovenstaande overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het zogenaamde structurele saldo dient het bovenstaande saldo geschoond te worden van deze incidentele baten en lasten. Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma. Tevens wordt aangegeven wat het structurele saldo van dit programma is.

Overzicht incidentele baten en lasten		2021	2022	2023	2024	
		-	-	-	-	Lasten
Totaal incidentele lasten		-	-	-	-	
	Gedekt middels onttrekking aan reserves	-	-	-	-	Baten
Totaal per saldo		-	-	-	-	
Structureel saldo van dit programma		-17.235.082	-17.002.871	-17.075.807	-17.053.736	

Verbonden partijen

Aan de doelen van dit programma werken wij samen met de volgende verbonden partijen:

Gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten

De gemeenschappelijke regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 en de Regionale Meld en Coördinatiefunctie.

Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst West-Brabant

De GGD heeft tot doel bij te dragen aan de voorbereiding van en uitvoering te geven aan het beleid van de achttien daarin deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg in het algemeen en de collectieve preventie. Het samenwerkingsverband geeft in dat kader inhoud en uitvoering aan de voor de deelnemende gemeenten gewenste samenwerking op het terrein van de openbare gezondheidszorg.

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Het openbaar lichaam heeft tot doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg. De Ambulancevoorziening heeft in 2012 aangegeven geen gemeentelijke bijdrage meer nodig te hebben. In de begroting is hiervoor dan ook geen raming opgenomen.

Programma 2: Kunst, Cultuur en Erfgoed

Beschrijving

Kunst, cultuur en erfgoed is van ons allemaal. Het is een stimulans voor sociale samenhang, bevordert de leefbaarheid en bepaalt mede de identiteit van onze gemeente. Veel activiteiten en initiatieven komen vanuit de inwoners zelf. De gemeente faciliteert en co-financiert deze initiatieven vanuit een samenhangend systeem van regelingen voor erfgoed, cultuur, welzijn, leefbaarheid en participatie. Belangrijkste doelstelling is dat alle kernen hun eigen identiteit en karakter behouden; dat geeft onze gemeente als geheel een unieke waarde. Die dragen we graag uit mét onze inwoners en naar onze gasten.

Portefeuillehouder(s):

- Wethouder Wilma Baartmans
- Wethouder Esther Prent

Wat willen we bereiken op de lange termijn (beoogde effecten)?

- **Kunst, cultuur en erfgoed dragen bij aan:**
 - binding met de eigen omgeving en historie (identiteit);
 - gevoel van trots;
 - aantrekkingskracht gemeente.

Effectindicatoren programma Kunst, cultuur en erfgoed

Omschrijving effectindicator	Bron	Jaar laatste meting	Vorige meting	Landelijk	Ambitie 2022
Voor dit programma moeten de indicatoren nog worden ontwikkeld					

Wat zijn onze doelen en activiteiten?

Cultuur en Erfgoed

Wat willen we bereiken?
Initiatieven op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed ontstaan vanuit, en worden uitgevoerd door de gemeenschap zelf, bedoeld voor onze inwoners en bezoekers.
Iedereen kan betrokken zijn bij ons cultureel en militair erfgoed.
Cultuur- en erfgoededucatie maakt leerlingen bewust van de eigen identiteit en helpt hen zich te ontwikkelen tot volwaardige burgers.
Behoud van monumentale gebouwen in onze gemeente, in het bijzonder de Gummaruskerk in Steenberg.
Wat gaan we doen?
We geven verder uitvoering aan het huidige beleid. Activiteiten en initiatieven ten behoeve van cultuur die passen in de sfeer van het initiatievenfonds ondersteunen wij vanuit dat fonds.
We bereiden Steenberg 2022 (750 jaar Steenberg en 25 jaar gemeente Steenberg) verder voor. Initiatieven worden actief gestimuleerd.

Wat gaan we doen?

In het kader van Steenberg 2022 brengen we de Canon Steenberg en onderdelen van Expeditie Nassau met elkaar in samenhang; het levensboek, het zichtbaar maken van erfgoed zoals bijvoorbeeld in het Stadspark, en ook het Vestinghuys, waar alle zaken op het gebied van erfgoed bij elkaar worden gebracht.

Via CultuurLoper komen alle leerlingen in het basisonderwijs in de gemeente in aanraking met kunst, cultuur en erfgoed. Dit loopt tot 2024. Erfgoededucatie wordt ook uitgevoerd bij leerlingen door "Weet Waar Je Woont".

We werken waar mogelijk mee aan het vinden van oplossingen voor het behoud van monumentale gebouwen in onze gemeente. We blijven ons inzetten voor behoud en een waardevolle invulling en gebruik van de Gummaruskerk.

Kaders voor het bestaand beleid

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Nota Cultureel Erfgoed 2010-2020	2010
Kunst en cultuurnota 2014-2017 "De smaak van Steenberg"	2013
Erfgoedbeleid	2018

Wat mag het kosten?

Programma 2 K, C&E: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten						
Cultr-presentatie/productie/participatie	246	355	249	251	117	128
Cultureel erfgoed	129	129	133	130	124	109
Media	397	585	397	401	401	396
Mut.res.progr.kunst,cult&erfgoed	-	-	-	-	-	21
Totaal lasten	772	1.069	779	782	642	654
Baten						
Cultr-presentatie/productie/participatie	15	12	20	20	20	20
Cultureel erfgoed	5	-	-	-	-	-
Media	60	59	59	99	99	99
Mut.res.progr.kunst,cult&erfgoed	103	387	185	145	12	13
Totaal baten	183	458	264	264	131	132
Saldo	-589	-611	-515	-518	-511	-522

Het bovenstaande overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het zogenaamde structurele saldo dient het bovenstaande saldo geschoond te worden van deze incidentele baten en lasten. Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma. Tevens wordt aangegeven wat het structurele saldo van dit programma is.

Overzicht incidentele baten en lasten		2021	2022	2023	2024	
Kunst-en cultuurbeleid	Viering 750 bestaan Steenberg (2021 en 2022)	133.000	133.000	-	-	Lasten
Openbaar bibliotheekwerk	Huurderving Blauwstraat 2020/2021	40.000				Lasten
Totaal incidentele lasten		173.000	133.000	-	-	
Gedekt middels onttrekking aan reserves		-173.000	-133.000	-	-	Baten
Totaal per saldo		-	-	-	-	
Structureel saldo van dit programma		-515.194	-517.816	-511.150	-521.813	

Programma 3: Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid

Beschrijving

Leefomgeving en Duurzaamheid gaat over de leefomgeving van onze inwoners en ondernemers, bijvoorbeeld de buurt, de wijk, het centrum, het buitengebied, het bedrijventerrein of het sportveld. Centraal staat het zorgen voor een schone en veilige leefomgeving, waarin inwoners, ondernemers en verenigingen zo regelvrij mogelijk kunnen functioneren. Niet alleen voor nu, maar zeker ook voor de toekomst.

Portefeuillehouder(s):

- Burgemeester Ruud van den Belt
- Wethouder Wilma Baartmans
- Wethouder Willy Knop
- Wethouder Esther Prent

Wat willen we bereiken op de lange termijn (beoogde effecten)?

- Gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving.
- Energieneutraal en klimaatadaptief in 2050.
- Versterken en behoud van de natuurwaarden en groen.

Effectindicatoren programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid

Omschrijving effectindicator	Bron	Jaar laatste meting	Vorige meting	Landelijk	Ambitie 2022
Waardering door inwoners van de openbare ruimte (rapportcijfer)	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	6,48	6,29	7,00
Waardering door inwoners van de buurt als leef- en woonomgeving (rapportcijfer)	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	8,07	7,81	8,20
Tevredenheid / waardering van inwoners voor het onderhoud aan de groenvoorzieningen (rapportcijfer)	Lemon	2019	6,30	n.v.t.	6,50
Gevoel van veiligheid in de eigen buurt (rapportcijfer)	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	6,34	6,34	7,00
Waardering van inwoners voor de fysieke leefomgeving (rapportcijfer)	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	6,48	6,63	7,00
Percentage hernieuwbare elektriciteit	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2018	29,60%	18,50%	35,00%
Percentage hernieuwbare warmte	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2018	0,90%	5,60%	*1
Omvang huishoudelijk restafval per inwoner	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2018	120	172	100,00
*1 De streefwaarde wordt bepaald bij het opstellen van de Warmtevisie.					

Wat zijn onze doelen en activiteiten?

Arbeidsmigratie

Wat willen we bereiken?

Voldoende en maatschappelijk verantwoorde huisvesting voor arbeidsmigranten die hier tijdelijk wonen en werken.

Wat gaan we doen?

Aan de hand van het uitvoeringsprogramma is het beleid door de ambtelijke organisatie in uitvoering genomen. Het nieuwe beleid krijgt de komende jaren haar beslag in de ontwikkeling en realisatie van huisvestingsplannen voor arbeidsmigranten, afspraken met werkgevers en huisvesters, aandacht voor integratie en handhavend optreden in ongewenste situaties. De uiterste indieningsdatum voor huisvestingsplannen is vanwege de coronacrisis uitgesteld tot 31 januari 2021. Arbeidsmigranten die zich permanent in de gemeente vestigen, wonen met hun gezin en huishouden in onze woonwijken en nemen deel aan de lokale gemeenschap. Werkgevers, huisvesters, maatschappelijke organisaties, bewonersorganisaties en gemeente werken nauw samen om voldoende en maatschappelijk verantwoorde huisvesting te realiseren.

Energietransitie en duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

In 2050 Steenbergen energieneutraal, en in 2030 49% energieneutraal, en zodoende een bijdrage leveren aan de regionale energieopgave; RES 2030.

Voorkomen van overlast van verhitte en vernatting door knelpunten in beeld te krijgen en maatregelen aan te reiken.

Groen wordt meer leidend dan voorheen ten opzichte van grijs (infrastructuur). Het is een mindset die terug te vinden is in de uitvoering.

Vergroten van de biodiversiteit door slimme relaties te leggen met aanpassingen in de openbare ruimte.

Optimaliseren van het scheiden en preventie van afval.

Wat gaan we doen?

We werken samen met de gemeenten in de regio West-Brabant, de provincie Noord-Brabant, de waterschappen, Enexis en andere stakeholders de Concept RES uit tot een RES 1.0. De RES 1.0 dient uiterlijk 1 juli 2021 te worden opgeleverd.

We stellen in 2021 een Transitievisie Warmte op.

We organiseren in 2021 twee collectieve inkoopacties, één voor zonnepanelen en één voor isolatie.

We stellen een nieuw uitvoeringsprogramma Duurzaamheid op voor de periode 2021-2022. Hierin staan de thema's energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulaire economie centraal.

We zetten in op extra bewustwording voor het scheiden en preventie van afval en optimaliseren de voorzieningen. Om het bewustzijn al op jonge leeftijd te creëren werken we samen met onze scholen.

We ondersteunen energiecoöperatie Duurzaam Steenbergen bij het ontwikkelen van duurzame energieprojecten van onze eigen inwoners.

Nadere uitwerking van de te onderzoeken locaties uit de Visie Energie en Ruimte.

We continueren de gemeentelijke stimuleringslening (starters en duurzaamheid) in 2021.

Onder de campagne Operatie Steenbreek organiseren we acties om samen met inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) instellingen te vergroenen.

We verwerken de resultaten van de klimaatrisicodialoog in de uitvoering van 2021.

We schakelen over naar ecologisch maaibeheer voor onze bermen in het buitengebied.

Wat gaan we doen?

We maken de entrees van onze kernen visueel aantrekkelijk.

Omgevingswet

Wat willen we bereiken?

Een succesvolle implementatie van de Omgevingswet, door in 2021 'Omgevingswet-proof' te zijn en een goede basis te creëren voor verdere invulling van de Omgevingswet.

Meer ruimte voor initiatieven van inwoners, bedrijven, organisaties en verenigingen, in een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving.

Wat gaan we doen?

We starten met opstellen van een Omgevingsvisie. De omgevingsvisie is de strategische visie voor de lange termijn voor fysieke leefomgeving binnen de gemeentegrenzen. In de omgevingsvisie wordt bestaand beleid en regelgeving geclusterd, geactualiseerd en op elkaar afgestemd. Participatie is een belangrijk onderdeel bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie.

We bereiden ons voor op het opstellen van een Omgevingsplan. De gemeente dient keuzes te maken voor de opbouw en inzet van het instrument omgevingsplan. 2021 wordt gebruikt voor het bepalen van de uitgangspunten en de opbouw. Elke gemeente krijgt van rechtswege het 'tijdelijk omgevingsplan'. Dit zijn de verzamelde bestaande ruimtelijke plannen (bestemmingsplannen) aangevuld met de regels die van het Rijk overgaan naar gemeenten. Ook verordeningen kunnen onderdeel worden van het omgevingsplan.

We bereiden ons voor op aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO voorziet in één digitaal loket voor de fysieke leefomgeving'. Initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden kunnen snel zien wat is toegestaan in de fysieke leefomgeving. De ontwikkeling van het DSO gebeurt stapsgewijs en vergt een intensief samenspel tussen wetgever en de ontwikkelaars van het DSO. De aansluiting van de gemeente is sterk afhankelijk van de implementatie op rijksniveau, naar verwachting in 2021.

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan

Wat willen we bereiken?

Een verkeersveilige en prettige leefomgeving.

Veilige en comfortabele recreatieve routenetwerken.

Een goede bereikbaarheid van bedrijven. Wegen in het buitengebied zijn goed toegankelijk voor landbouwverkeer.

Een voor iedereen toegankelijk mobiliteitssysteem zorgt ervoor dat iedereen actief kan deelnemen aan de maatschappij.

De kernen hebben een goede verbinding met omliggende steden en dorpen.

Een toekomstbestendig mobiliteitssysteem met ruimte voor innovatieve mobiliteitsoplossingen, onder meer voor een emissieloze mobiliteit.

Wat gaan we doen?

Opstellen en laten vaststellen van het GVVP en het meerjarig uitvoeringsplan en de dan vastgestelde maatregelen tot uitvoering brengen.

Kaders voor het bestaand beleid

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Nota gemeentelijke grondbeleid	2009
Regionaal crisisplan Veiligheidsregio Midden en West Brabant	2012
Duurzaamheidsnota Steenbergen 2012-2020	2012
Strategische Agenda Regio West Brabant	2012
Regionale afvalvisie Duurzaam West Brabant	2012
Bodemkwaliteitskaart / Nota Bodembeheer	2013
Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan	2014
Convenant Duurzaam Bouwen	2014
Grondprijbeleid	2014
Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer Steenbergen	2015
Woonvisie	2015
Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Omgevingsrecht Steenbergen.	2016
Beheerplan wegen 2017-2021	2016
Beheerplan civiele kunstwerken 2017-2026	2016
Beheerplan openbare verlichting 2017-2021	2016
Groenbeheerplan 2017-2021	2016
Verordening starterslening	2016
Beleidsplan Van Afval Naar Grondstof 2016-2020	2016
Handhavingsbeleidsplan 2017-2020	2017
Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017-2020	2017
Kaderstellende nota evenementenbeleid	2017
Algemene verordening ondergrondse infrastructuur	2017
Beleidsvisie externe veiligheid	2018
Stimuleringsregeling kwaliteitsimpuls particuliere woningvoorraad	2018
Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 "Samen bouwen aan onze veiligheid"	2019
Structuurvisie	2019
Regionaal Beleidsplan Zeeland-West-Brabant 2019 – 2022 (door gemeenten, Openbaar Ministerie en politie)	2019
Woonwagengebeleid	2019
Algemene Plaatselijke verordening	2020
Beleidsnota huisvesting Arbeidsmigranten	2020
Visie energie en ruimte Steenbergen (onderdeel van structuurvisie)	2020
Concept Regionale energiestrategie West-Brabant	2020

Wat mag het kosten?

Programma 3 L&D: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten						
Crisisbeheersing en brandweer	1.318	1.350	1.463	1.431	1.471	1.506
Openbare orde en veiligheid	1.302	899	987	995	995	993
Wonen en bouwen	770	1.145	923	905	864	860
Milieubeheer	210	846	797	794	794	794
Sportaccomodaties	1.475	1.230	1.435	1.409	1.266	1.354
Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen	2.331	1.681	1.474	2.663	2.663	2.663
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	594	677	123	918	123	123
Vennootschapsbelasting (VPB)	-12	-	-	-	-	-
Ruimtelijke ordening	1.703	1.744	1.599	1.055	1.010	1.032
Afval	3.090	3.170	3.170	3.163	3.057	3.014
Mut.res.progr.fys.leefomg&duurz	1.524	278	36	34	30	114
Verkeer en vervoer	4.629	4.908	4.720	4.649	4.640	4.634
Riolering	1.336	1.220	1.871	1.727	1.686	1.671
Openb.groen en (openlucht)recreatie	2.591	2.456	2.293	2.140	2.005	2.012
Begraafplaatsen en crematoria	108	121	119	118	119	118
Totaal lasten	22.969	21.725	21.010	22.001	20.723	20.888
Baten						
Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-	-	-	-
Openbare orde en veiligheid	48	18	18	18	18	18
Wonen en bouwen	624	792	764	744	744	744
Milieubeheer	-	-	-	-	-	-
Sportaccomodaties	422	391	398	398	398	398
Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen	2.331	1.681	1.472	2.661	2.661	2.661
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	594	677	123	918	123	123
Ruimtelijke ordening	675	756	553	185	130	130
Afval	3.801	4.048	4.082	4.071	3.954	3.910
Mut.res.progr.fys.leefomg&duurz	3.589	1.498	1.096	658	540	697
Verkeer en vervoer	491	513	254	273	269	262
Riolering	1.695	1.790	2.455	2.282	2.234	2.219
Openb.groen en (openlucht)recreatie	7	7	7	7	7	7
Begraafplaatsen en crematoria	61	78	78	78	78	78
Totaal baten	14.338	12.249	11.300	12.293	11.156	11.247

Programma 3 L&D: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Saldo	-8.631	-9.476	-9.710	-9.708	-9.567	-9.641

Het bovenstaande overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het zogenaamde structurele saldo dient het bovenstaande saldo geschoond te worden van deze incidentele baten en lasten. Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma. Tevens wordt aangegeven wat het structurele saldo van dit programma is.

Overzicht incidentele baten en lasten		2021	2022	2023	2024	
Wegen, straten en pleinen	Entrees en rotondes	100.000	100.000	-	-	Lasten
Centrumhaven Dinteloord RO		25.000	-	-	-	Lasten
Openbaar groen	Vervanging groen	68.000	-	-	-	Lasten
Openbaar groen	Verbetering onverharde wegen	30.000	-	-	-	Lasten
Milieubeheer	Onderzoek energiecoöperatie	5.000	-	-	-	Lasten
Verbetering openbaar groen	Vervanging bomen buitengebied	65.000	-	-	-	Lasten
Speeltuinen, speelplaatsen, trapveldjes	Realisatie Sport- en beweegtuinen	30.000	30.000	-	-	Lasten
Exploitatie overige panden	Maatschappelijk vastgoed	50.000	50.000	-	-	Lasten
Ruimtelijke ordening	Omgevingsvisie	80.000	-	-	-	Lasten
Milieubeheer (OMWB)	OMWB incidenteel	165.000	-	-	-	Lasten
Totaal incidentele lasten		618.000	180.000	-	-	
Gedekt middels onttrekking aan reserves		-618.000	-180.000	-	-	Baten
Totaal per saldo		-	-	-	-	
Structureel saldo van dit programma		-9.786.084	-9.781.357	-9.569.920	-9.640.321	

Verbonden partijen

Aan de doelen van dit programma werken wij samen met de volgende verbonden partijen:

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Binnen de gemeenschappelijke regeling werken de deelnemende gemeenten samen ten behoeve van de goede behartiging van de zorg voor de veiligheid van en de hulpverlening aan de burgers in hun werkgebied. Dit in het bijzonder bij de voorbereiding op en het bestrijden van ongevallen en rampen.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

De gemeenschappelijke regeling heeft als doel om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Midden- en West Brabant.

Investerings

Nieuw:

Investeringskrediet van € 903.900 voor de herinrichting van de milieustraat.

Op 19 december 2019 heeft de raad ingestemd met de planvorming en de verdere voorbereiding. De totale kosten werden in december 2019 ingeschat op 1 miljoen euro. Bij de uitwerking van de plannen worden de kosten geraamd op € 903.900,- excl BTW. Omdat in de perspectiefnota 2021 al rekening gehouden is met een investering van € 750.000,- is een aanvullend investeringskrediet van € 153.900,- benodigd. Het afschrijvingstermijn voor de herinrichting van de milieustraat wordt op 25 jaar gezet.

De jaarlijkse kapitaallasten zijn voor 2021 € 18.078 (50% van € 36.156) en voor 2022 e.v. € 36.156. Deze kapitaallasten zijn nog niet meegenomen in de meerjarenbegroting 2021-2024 en zal ten laste worden gebracht van de stelpost ambities uit de samenleving.

Vervangingsinvesteringen:

	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Struc.	Afschrijving periode (in jaren)
Investerings 2021				
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
62100100 Verv. masten openbare verlichting	191.400	2.393	4.785	40
62100100 Verv. armaturen openb.verlichting	325.637	8.141	16.282	20
<i>(Met ingang van 2020 niet meer gedekt via voorziening openbare verlichting)</i>				
65200015 Vervanging vloer sportzaal "De Buitelstee"	27.381	913	1.825	15
<i>(De lasten zijn in de begroting 2020 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening onderhoud gebouwen)</i>				
65200207 Vervanging toplaag atletiekbaan	215.424	8.976	17.952	12
<i>(De lasten zijn destijds bij de begroting 2020 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening sportparken)</i>				
65200206 Vervanging toplaag sportpark Dinteloord	350.000	17.500	35.000	10
<i>(De lasten zijn destijds bij de begroting 2020 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening sportparken)</i>				
65700900 Vervanging Speeltoestellen	77.800	3.890	7.780	10
67200000 vervanging riolering, persleidingen	1.604.732	13.373	26.746	60
67200000 vervanging gemalen	44.000	1.294	2.588	17
67200000 verbeteringsmaatregelen	300.000	2.500	5.000	60
65700201 Groenbeheerplan	175.000	3.500	7.000	25
Vervangen straatnaambordjes	50.000	1.000	2.000	25
TOTAAL 2021	3.361.374	63.479	126.958	
Investerings 2022				
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
62100000 Vervanging kunstwerken	240.800	4.816	9.632	25
<i>(Met ingang van 2020 gedekt via de dekkingsreserve civiele kunstwerken)</i>				

	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Struc.	Afschrijving periode (in jaren)
62100100 Verv. masten openbare verlichting	174.955	2.187	4.374	40
62100100 Verv. armaturen openb.verlichting	146.025	3.651	7.301	20
<i>(Met ingang van 2020 niet meer gedekt via voorziening openbare verlichting)</i>				
65200211 Vervangen toplaag tennispark Nieuw-Vossemeer	40.000	1.667	3.333	12
<i>(De lasten zijn destijds bij de begroting 2020 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening sportparken)</i>				
65200102 Vervanging badafdekking zwembad "De Meermin"	119.000	3.967	7.933	15
<i>(De lasten zijn in de begroting 2020 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening onderhoud gebouwen)</i>				
65700900 Vervanging Speeltoestellen	141.250	7.063	14.125	10
67200000 vervanging riolering, persleidingen	1.694.732	14.123	28.246	60
67200000 vervanging randvoorziening	19.000	633	1.267	15
67200000 vervanging gemalen	54.500	1.603	3.206	17
67200000 verbeteringsmaatregelen	300.000	2.500	5.000	60
67300100 Vervanging 2 containers milieustraat	20.000	667	1.333	15
65700201 Groenbeheerplan	175.000	3.500	7.000	25
TOTAAL 2022	3.125.262	46.375	92.750	
Investerings 2023				
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
62100100 Verv. masten openbare verlichting	146.745	1.834	3.669	40
62100100 Verv. armaturen openb.verlichting	127.230	3.181	6.362	20
<i>(Met ingang van 2020 niet meer gedekt via voorziening openbare verlichting)</i>				
Vervanging toplaag sportpark Welberg	175.000	8.750	17.500	10
<i>(De lasten zijn destijds bij de begroting 2020 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening sportparken)</i>				
65700900 Vervanging Speeltoestellen	21.600	1.080	2.160	10
67200000 vervanging riolering, persleidingen	1.594.732	13.289	26.579	60
67200000 vervanging randvoorziening	27.000	900	1.800	15
67200000 vervanging gemalen	63.000	1.853	3.706	17
67200000 verbeteringsmaatregelen	300.000	2.500	5.000	60
65700201 Groenbeheerplan	175.000	3.500	7.000	25
TOTAAL 2023	2.630.307	36.887	73.775	

	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Struc.	Afschrijving periode (in jaren)
Investerings 2024				
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
62100000 Vervanging kunstwerken	42.800	856	1.712	25
<i>(Met ingang van 2020 gedekt via de dekkingsreserve civiele kunstwerken)</i>				
62100100 Verv. masten openbare verlichting	122.770	1.535	3.069	40
62100100 Verv. armaturen openb.verlichting	95.775	2.394	4.789	20
<i>(Met ingang van 2020 niet meer gedekt via voorziening openbare verlichting)</i>				
65200207 Vervanging toplaag Sportpark Seringenlaan	175.000	8.750	17.500	10
<i>(De lasten worden gedekt via de bestemmingsreserve onderhoud sportparken)</i>				
65700900 Vervanging Speeltoestellen	-	-	-	10
67200000 vervanging riolering, persleidingen	2.068.232	17.235	34.471	60
67200000 vervanging randvoorziening	-	-	-	15
67200000 vervanging gemalen	-	-	-	17
67200000 verbeteringsmaatregelen	-	-	-	60
65700201 Groenbeheerplan	175.000	3.500	7.000	25
TOTAAL 2024	2.679.577	34.270	68.541	

Programma 4: Economie, Toerisme en Recreatie

Beschrijving

De economie is, logischerwijs, een belangrijke motor voor de ontwikkeling van steden en dorpen. Een krachtige lokale economie zorgt voor werkgelegenheid, en heeft direct invloed op wonen, onderwijs en de sociale structuur van een gemeente, kortom op de totale gemeenschap. Toerisme en recreatie maken een plaats aantrekkelijk, zowel voor de eigen inwoners als voor bezoekers, en zijn ook van wezenlijk belang voor de economische ontwikkeling van Steenberg.

Portefeuillehouder(s):

- Wethouder Wilma Baartmans
- Wethouder Willy knop
- Wethouder Esther Prent
- Wethouder Koos Krook

Wat willen we bereiken op de lange termijn (beoogde effecten)?

- Een sterke lokale economie waarin het groot bedrijf en MKB zich herkent, met de focus op agrofood en recreatie & toerisme.
- Een aantrekkelijke gemeente zijn voor eigen inwoners, dagrecreanten en meerdaagse recreanten.

Effectindicatoren programma Economie, Toerisme en Recreatie

Omschrijving effectindicator	Bron	Jaar laatste meting	Vorige meting	Landelijk	Ambitie 2022
Waardering van het ondernemersklimaat	Waarstaatjegemeente - ondernemerspeiling	2017	5,69	6,73	7,00
Waardering van het vestigingsklimaat	Waarstaatjegemeente - ondernemerspeiling	2017	6,15	6,61	7,00
Waardering van de samenwerking met ondernemers	Waarstaatjegemeente - ondernemerspeiling	2017	5,41	5,58	7,00
Het percentage toegevoegde waarde van Agrofood ten opzichte van het totaal van de Steenbergse economie	Economische Barometer	2018	30,00%	niet bekend	30,00%

Wat zijn onze doelen en activiteiten?

Economie

Wat willen we bereiken?

- Een strategische economische agenda met duidelijke focus op 2 pijlers: 'agrofood' en 'recreatie en toerisme'.
- Een sterke samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijven.
- Een sterke, toekomstbestendige lokale economie in (sub-) regionale context waar zowel de grote bedrijven als het MKB zich onderdeel van voelen.
- Bedrijventerreinen waar ondernemers de ruimte krijgen voor innovaties, symbiose en nieuwe sectoren binnen de kenniseconomie/ creatieve dienstverlening.
- Het centrumgebied in Steenbergse met stakeholders herdefiniëren en ordenen.
- Extra aandacht voor de gevolgen van de coronacrisis voor de economie van Steenbergse.
- Een regionale aanpak voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen.
- Toegankelijke, proactieve en betrouwbare dienstverlening naar onze ondernemers.

Wat gaan we doen?

- Een strategische economische agenda ontwikkelen die herkenbaar is en de betrokkenheid van ondernemers, onderwijs, en instellingen borgt. De focusthema's 'recreatie en toerisme' en 'agrofood' maken hier onderdeel van uit.
- Verkenning van transformatiemogelijkheden van het winkelcentrumgebied Steenbergse ten behoeve van een toekomstbestendig centrumgebied.
- De economie is zwaar getroffen door de gevolgen van corona. Vanuit beleid en uitvoering trachten we de gevolgen voor de economie zo goed als mogelijk te monitoren en waar mogelijk en nodig onze uitvoering en beleid daarop aan te passen
- Samenwerking bevorderen met ondernemers en brancheverenigingen.
- Een account- en acquisitieplan opstellen en op basis daarvan gerichte acquisitie operationaliseren.
- Goede vertegenwoordiging in de (sub-) regio en een regionale aanpak bedrijventerreinen.
- In 2021 wordt ingezet op kwalitatief/kwantitatief onderzoek naar de conditie van de Steenbergse economie.
- Verder opbouwen en beheren van de relaties met ondernemers en zo initiatieven ondersteunen.
- Het faciliteren van de ontwikkeling van een hotel in Steenbergse
- We onderzoeken de mogelijkheden van een duurzaamheidspark, in relatie tot circulaire economie.
- We werken een marketingstrategie uit en leggen deze voor aan de raad.

Recreatie en Toerisme

Wat willen we bereiken?

- Steenbergse is een aantrekkelijke gemeente voor dagrecreanten en meerdaagse recreanten.
- Een actievere stimulerende of faciliterende rol van de gemeente om bij te dragen aan (versnelling van) projecten en het oppakken van kansen uit de Recreatieve Kansenkaart.

Wat gaan we doen?

- Het VVV Informatiepunt verder uitbouwen als uithangbord van de gemeente. De samenwerking wordt nog meer versterkt met de openstelling van de Gummaruskerk.

Wat gaan we doen?
De huidige fiets- en wandelroutes actualiseren.
De bewegwijzering in de binnenstad en voor recreatieve ondernemers bijwerken.
We blijven aangesloten bij de Zuiderwaterlinie.
Uitwerking geven aan de recreatieve visie die is aangeboden door de dorpsraad van Nieuw-Vossemeer.
Het geven van een podium aan het erfgoed van onze gemeente, tijdens een feestelijk evenement in de binnenstad van Steenberg, georganiseerd door de Vereniging van Nederlandse Vestingsteden.
Het actualiseren van het uitvoeringsprogramma bij de Recreatieve Kansenkaart, gericht op een selectie van kansen / projecten waar wij een actievere stimulerende of faciliterende bijdrage zullen leveren.
Nadere uitvoering van de gebiedsvisie Fort Henricus in 2021, nadat deze is aangeboden aan de raad.
Het ontwikkelen van één nieuwe fiets- en wandelroute, waarbij we ernaar streven dat samen met de lokale ondernemers op te pakken.

Kaders voor het bestaand beleid

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Regionale detailhandelsvisie	2014
Re-integratieverordening Participatiewet	2014
Verordening tegenprestatie	2014
Verordening individuele studietoelage Participatiewet	2014
Verordening individuele inkomensvoorziening Participatiewet	2014
Handhavings- en maatregelenverordening inkomensvoorzieningen 2015	2014
Economische visie Steenberg, inclusief uitvoeringsprogramma	2015
Regionale visie bedrijventerreinen	2015
Recreatieve kansenkaart	2016
Economisch acquisitieplan Steenberg	2016
Centrumplan Steenberg	2018
Verordening reclamebelasting	2020

Wat mag het kosten?

Programma 4 E, T&R: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten						
Inkomensregelingen	6.826	6.678	7.177	7.854	7.482	7.489
Begeleide participatie	3.261	3.225	3.000	3.100	3.083	3.050
Alg.uitk. En ov uitk.gemeentefonds	-	116	28	-22	-5	-5
Arbeidsparticipatie	27	3	3	3	3	3
Recreatieve havens	187	157	156	164	163	163
Openb.groen en (openlucht)recreatie	558	211	259	239	239	239
Economische promotie	156	127	92	92	92	92
Economische ontwikkeling	312	342	331	329	329	328
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	67	75	70	71	71	70
Mut.res.progr.economie.recr&toerisme	521	400	400	400	400	400
Totaal lasten	11.915	11.334	11.516	12.230	11.857	11.829
Baten						
Inkomensregelingen	6.425	5.971	5.751	6.570	6.292	6.399
Begeleide participatie	-	-	-	-	-	-
Alg.uitk. En ov uitk.gemeentefonds	-	-	-			
Recreatieve havens	9	9	9	9	9	9
Openb.groen en (openlucht)recreatie	267	18	18	18	18	18
Economische promotie	82	86	112	112	112	112
Economische ontwikkeling	-	-	-	-	-	-
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	849	404	404	404	404	404
Mut.res.progr.economie.recr&toerisme	306	69	159	159	69	70
Totaal baten	7.938	6.557	6.453	7.272	6.904	7.012
Saldo	-3.977	-4.777	-5.063	-4.958	-4.953	-4.817

Het bovenstaande overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het zogenaamde structurele saldo dient het bovenstaande saldo geschoond te worden van deze incidentele baten en lasten. Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma. Tevens wordt aangegeven wat het structurele saldo van dit programma is.

Overzicht incidentele baten en lasten		2021	2022	2023	2024	
		-	-	-	-	Lasten
Totaal incidentele lasten		-	-	-	-	
Gedekt middels onttrekking aan reserves			-	-	-	Baten
Totaal per saldo						
Structureel saldo van dit programma		-5.062.938	-4.958.306	-4.953.335	-4.817.485	

Verbonden partijen

Aan de doelen van dit programma werken wij samen met de volgende verbonden partijen:

Intergemeentelijke Sociale Dienst

De gemeenschappelijke regeling heeft tot doel de regionale uitvoering van de regelingen op het gebied van bijstandsverlening, werkgelegenheid en inkomensvoorzieningen. De beleidsbepalende bevoegdheden blijven toebehoren aan de afzonderlijke gemeenten.

Werkvoorzieningsschap West Noord-Brabant (WVS-groep)

De WVS-groep heeft als missie dat zij als maatschappelijke organisatie mensen kansen biedt om zichzelf door middel van arbeid te ontwikkelen met als doel het vinden van regulier werk of werk in een (meer) beschutte omgeving. De WVS-groep voert haar missie uit in aansluiting op het gemeentelijke beleid van de in de gemeenschappelijke regeling betrokken gemeenten om de sociale werkvoorziening regionaal aan te pakken. De gemeente Steenbergen participeert dus om invulling te geven aan zijn wettelijke verplichting op een wijze die tevens leidt tot de realisatie van efficiencywinst.

Stichting SamenWerken

Binnen de Stichting SamenWerken zijn in samenwerking met het WVS Groep vanaf 1998 een aantal projecten ontwikkeld. De deelnemers worden geselecteerd uit de gemeentelijke bestanden van het cluster sociale zaken in het kader van de sociale activering en worden ingezet op grond van het W-deel van de Wet Werk en Bijstand. Het voordeel voor gemeenten en opdrachtgevers is dat door middel van de projecten meerdere doelstellingen worden bereikt: de sociale en werkgelegenheidsdoelstelling én de uitvoering van (gemeentelijke) werkzaamheden tegen acceptabele kosten.

Regio West Brabant, onderdeel NV Rewin

Het bevorderen van de werkgelegenheid in Westelijk Noord-Brabant en het versterken van de sociaal economische structuur van het voornoemd gebied.

Programma 5: Bestuur en Dienstverlening

Beschrijving

Bestuur en Dienstverlening gaat over de relatie van de gemeente met onze inwoners, ondernemers, medewerkers en samenwerkingspartners. Het gaat hierbij om participatie, het ondersteunen van initiatieven vanuit de bevolking en bedrijfsleven, dienstverlening, onze eigen organisatie en om de samenwerking met andere gemeenten en organisaties. De manier van communiceren is hierbij een belangrijk aspect.

Portefeuillehouder(s):

- Burgemeester Ruud van den Belt
- Wethouder Esther Prent
- Wethouder Koos Krook

Wat willen we bereiken op de lange termijn (beoogde effecten)?

- Inwoners, ondernemers, instellingen en bezoekers voelen zich welkom, ervaren dat de gemeente er voor hen is, en voelen zich gehoord en begrepen.

Effectindicatoren programma Bestuur en Dienstverlening

Omschrijving effectindicator	Bron	Jaar laatste meting	Vorige meting	Landelijk	Ambitie 2022
Waardering algemene dienstverlening (rapportcijfer)	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	6,72	6,62	7,00
Waardering digitale dienstverlening (rapportcijfer)	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	6,62	6,92	7,00
Waardering communicatie en voorlichting (rapportcijfer)	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	6,47	6,67	7,00
Waardering samenwerking met de gemeente (rapportcijfer)	Waarstaatjegemeente - burgerpeiling	2017	5,96	5,95	6,50

Wat zijn onze doelen en activiteiten?

Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Inwoners, ondernemers, instellingen, bezoekers en belanghebbenden voelen zich welkom, ervaren dat de gemeente er voor hen is, en voelen zich gehoord en begrepen.

Wat gaan we doen?

Uitvoering geven aan het Uitvoeringsprogramma Dienstverlening 2020-2023

Organisatieontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Een gezonde balans tussen de inhoudelijke ambitie, de benodigde personele capaciteit (kwantitatief en kwalitatief) en het geld (de beschikbare budgetten)

Wat gaan we doen?

Wij brengen de komende jaren de capaciteit van vaste medewerkers zowel kwantitatief als kwalitatief op niveau. Wij monitoren dit voortdurend en leggen de monitor in 2021 voor aan de raad.

Afbouw van inhuur-, advies- en "overige" kosten.

Uitvoeren van de vastgestelde vitaliteitsregeling.

ICT

Wat willen we bereiken?

Verbetering van de kwaliteit van onze dienstverlening en bedrijfsvoering, door digitale gegevens en processen.

Wat gaan we doen?

Opstellen plan van aanpak informatiemanagement, in afstemming met plan van aanpak Equalit.

Verhogen digitale bewustwording en digitale vaardigheden medewerkers

Kaders voor het bestaand beleid

Beleidskader (verordening of beleidsnota)	Opgesteld in jaar
Verordening burgerinitiatief	2002
Inspraakverordening	2003
Verordening referendum	2006
Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (213a GW)	2008
Verordening fractieondersteuning	2009
Verordening commissie bezwaarschriften	2015
Verordening rekenkamercommissie	2015
Controleverordening (213 GW)	2015
Financieringsstatuut	2016
Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Steenbergen 2017	2017
Visie Veerkrachtig Bestuur in de Brabantse Wal	2017
Convenant samenwerking Brabantse Wal	2017
Communicatiebeleidsplan 2017 Communicatie is alles, alles is communicatie	2017
Nota Risicomanagement	2017
Nota reserves en voorzieningen	2017
Gemeentebreed Informatieveiligheidsbeleid 2017	2017
Privacybeleid 2017 - 2019	2017
Organisatieverordening	2018
Archiefverordening	2018
Aanwijzingsbesluit wet Markt en Overheid	2018
Diverse belastingverordeningen	2018
Notitie inkoopbeleid	2018
Plan van aanpak kerngericht werken en Overheidsparticipatie	2018
Visie dienstverlening gemeente Steenbergen	2019
Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede de regels voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Steenbergen (financiële verordening)	2020
Nota waardering en afschrijving vaste activa	2020

Wat mag het kosten?

Programma 5 B&D: overzicht lasten en baten (* € 1.000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten						
Bestuur	2.052	1.683	1.825	1.895	1.920	1.935
Ondersteuning organisatie	8.902	8.617	8.896	8.556	8.448	8.216
Burgerzaken	920	1.043	1.075	1.054	1.026	1.025
Treasury	32	14	14	14	14	14
Alg.uitk.en ov uitk.gemeentefonds	5	5	5	5	5	5
OZB woningen	484	402	399	399	399	399
Overige baten en lasten	-837	176	265	971	1.329	1.449
Mutaties reserves	5.632	99	87	58	88	112
Totaal lasten	17.190	12.039	12.566	12.952	13.229	13.155
Baten						
Ondersteuning organisatie	60	360	360	480	523	524
Burgerzaken	296	444	465	444	444	444
Mut.res.progr.bestuur&dienstverlening	6.183	1.215	1.155	614	397	351
Treasury	70	50	49	49	49	49
Alg.uitk.en ov uitk.gemeentefonds	36.353	36.697	38.093	38.959	39.066	39.190
OZB woningen	2.840	2.917	3.003	3.044	3.054	3.054
OZB niet-woningen	1.797	1.951	2.003	2.023	2.023	2.023
Belastingen overige	174	188	85	85	85	85
Totaal baten	47.773	43.822	45.213	45.698	45.641	45.720
Saldo	30.583	31.783	32.647	32.746	32.412	32.565

Het bovenstaande overzicht is inclusief de incidentele baten en lasten. Voor de bepaling van het zogenaamde structurele saldo dient het bovenstaande saldo geschoond te worden van deze incidentele baten en lasten. Hieronder is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten betreffende dit programma. Tevens wordt aangegeven wat het structurele saldo van dit programma is.

Overzicht incidentele baten en lasten		2021	2022	2023	2023	
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer	Informateur college	-	15.500	-	-	Lasten
Personeel en organisatie	Incidenteel als gevolg van frictie	232.000	63.000	101.000	-	Lasten
Personeel en organisatie	Vitaliteitsregeling kosten op basis van collectieve regeling	100.000	90.000	80.000	-	Lasten
Personeel en organisatie	Benodigd voor transformatie tot 2022	263.500	93.500	-	-	Lasten
Personeel en organisatie	Stelpost niet voorziene frictie	50.000	50.000	-	-	Lasten
Personeel en organisatie	Projectkosten begeleiding	60.000	60.000	-	-	Lasten
Totaal incidentele lasten		705.500	372.000	181.000	-	
Gedekt middels onttrekking aan reserves/hogere incidentele bate		-705.500	-372.000	-181.000	-	Baten
Eenmalige bate niet opnemen volledige jaarlast	Investeringsstaat 2021 t/m 2024	-97.900	-56.500	-51.700	-69.000	Baten
Totaal per saldo		-97.900	-56.500	-51.700	-69.000	
Structureel saldo van dit programma		32.501.398	32.203.850	32.058.512	31.964.355	

Verbonden partijen

Aan de doelen van dit programma werken wij samen met de volgende verbonden partijen:

West-Brabants Archief

Levert een bijdrage aan een efficiënte en effectieve borging van de digitale informatie voor de bedrijfsvoering, verantwoording en controleerbaarheid nu en voor erfgoed in de toekomst. Daarnaast dient de organisatie te voorzien in het oppakken van nieuwe taken rondom het E-depot.

Regio West Brabant

Levert – in samenwerking met de gemeenten – een bijdrage bij bovengemeentelijke beleidsmatige en strategische vraagstukken. In deze regeling zijn ondergebracht het SES (Sociaal Economische Samenwerking), KCV (Kleinschalig Collectief Vervoer), Regiobureau Breda, Milieu & Afval Regio Breda, GGA (gebiedsgerichte aanpak) en het Mobiliteitscentrum West-Brabant.

Stichting Inkoopbureau West-Brabant

Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief, procesmatig en duurzaam gebied op het terrein van inkoop en aanbestedingen voor de zelfstandige gemeenten en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Investeringsen

Nieuw:

Investeringskrediet van € 120.000 voor de beveiliging van de gemeenschappelijke accommodaties
 In de raadsmedeling beveiliging gemeentelijke accommodaties van 22 september is medegedeeld dat er voor alle gemeenschappelijke accommodaties technische maatregelen dienen te worden aangebracht. Dit betreft eenmalige kosten voor het aanpassen van hoofdzakelijk detectie, bewegingsmelders en camera's, herzien van toegangscontrole en bijkomende aanpassingen van alle accommodaties. Deze worden geraamd op €120.000 met een afschrijvingstermijn van 10 jaar.

De jaarlijkse kapitaallasten zijn voor 2021 € 6.000 (50% van € 12.000) en voor 2022 e.v. € 12.000. Deze kapitaallasten zijn nog niet meegenomen in de meerjarenbegroting 2021-2024 en zal ten laste worden gebracht van de stelpost ambities uit de samenleving.

Vervangingsinvesteringen:

	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Struc.	Afschrijvings- periode (in jaren)
Investeringen 2021				
Kpl. Rollend materieel				
Scania	180.000	9.000	18.000	10
Ford Transit met kraantje	50.000	3.571	7.200	7
Zoutstrooier	30.000	1.500	3.000	10
Zoutstrooier	30.000	1.500	3.000	10
Zoutstrooier	30.000	1.500	3.000	10
Ford bestel connect	32.000	2.286	4.600	7
TS Houtversnipperaar	35.000	3.500	7.000	5
Ford transit	44.000	3.143	6.200	7
Bus wijkteam	44.000	3.143	6.200	7
Beregenings installatie	12.000	600	1.200	10
Beregenings installatie	12.000	600	1.200	10
Jongerenbus	35.000	2.188	4.400	8
Bus voorman accommodaties	30.000	1.875	3.800	8
TOTAAL 2021	564.000	34.405	68.800	
Investeringen 2022				
Kpl. Rollend materieel				
Ransomes bladveger	16.000	800	1.600	10
Prikker combi machine	20.000	1.000	2.000	10
Bus wijkteam	44.000	3.143	6.286	7
Bus wijkteam	44.000	3.143	6.286	7
Zereturn demo	20.000	2.000	4.000	5
TOTAAL 2022	144.000	10.086	20.171	
Investeringen 2023				
Kpl. Werkplaats				
60450001 Vervanging provincieloods	143.250	1.791	3.581	40

	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Struc.	Afschrijvings- periode (in jaren)
<i>(De lasten zijn in de begroting 2021 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening onderhoud gebouwen)</i>				
Kpl. Rollend materieel				
Ransomes cirkelmaaier	42.000	4.200	8.400	5
Carrerro met maaidek	25.000	1.786	3.571	7
Carrerro met maaidek	25.000	1.786	3.571	7
Zeroturn	20.000	2.000	4.000	5
Zeroturn	20.000	2.000	4.000	5
Rioolreiniger	24.000	1.200	2.400	10
TOTAAL 2023	299.250	14.762	29.524	
Investerings 2024				
Kpl. Rollend materieel				
Renault Master met veegvuil	48.000	4.000	8.000	6
Renault Master met veegvuil	48.000	4.000	8.000	6
Hefblok ondergrondse containers	110.000	7.857	15.714	7
Veegmachine Bucher	180.000	11.250	22.500	8
Ransomes maaimachine 5 delig	71.000	7.100	14.200	5
TOTAAL 2023	457.000	34.207	68.414	

Totaal overzicht verplichte beleidsindicatoren

Naam Indicator	Beschrijving	jaar laatste meting	Vorige meting	Huidige meting	Landelijk
.					
Formatie (eigen indicator)	Fte per 1.000 inwoners		6,50	7,22	
Externe inhuur (eigen indicator)	% totale loonsom (incl. inhuur)		10%	9%	
Overhead (eigen indicator)	% totale lasten (excl.res.)		14%	14%	
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	2019	159,0	201,0	132,0
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	2018	0,6	0,6	2,2
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	2018	2,8	3,5	4,9
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	2018	1,8	1,8	2,1
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	2018	6,4	6,1	5,8
Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	2017	0,0	0,0	1,0
Niet sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	2016	55,6	55,6	48,7
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	2018	5,0	5,0	1,2
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.	2018	17,0	17,0	23,0
Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	2018	1,0	1,1	1,9
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	2e hlfjr 2019	9,6	10,0	10,5
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	2e hlfjr 2019	1,0	1,0	1,1
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	2e hlfjr 2019	0,3	0,3	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat	2e hlfjr 2018	610,0	610,0	600,0

Naam Indicator	Beschrijving	jaar laatste meting	Vorige meting	Huidige meting	Landelijk
	het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten (per 10.000 inw.)				
Funcziemenging	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	2019	41,9	42,2	53,2
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	2019	124,3	129,3	151,6
Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	2019	453,7	457,7	792,1
Werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	2018	1,0	1,0	2,0
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	2019	68,8	69,8	68,8
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	2e hlfjr 2019	199,0	205,8	373,9
Personen met een lopend re-integratietraject	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	1e hlfjr 2018	184,0	183,7	305,2
Omvang huishoudelijk restafval	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)	2018	120,0	120,0	172,0
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	2018	26,3	29,6	18,5
Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	2019	7,1	9,3	9,2
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.	2020	52,1	69,5	70,0
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.(dzt euro)	2019	215,0	215,0	248,0
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	2020	695,0	729,0	700,0
Gemeentelijke woonlasten meerspersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerspersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	2020	784,0	826,0	773,0

Paragrafen en bijlagen

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Overzicht lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft weer welke opbrengsten uit lokale heffingen zijn geraamd als dekking in de begroting:

Omschrijving	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Onroerende zaakbelastingen:			
- eigenaren	3.923.400	4.062.000	4.177.800
- gebruikers	679.700	765.900	788.400
Afvalstoffenheffing	3.329.700	3.672.800	3.767.000
Rioolheffing	1.646.000	1.694.900	1.878.400
Hondenbelasting	99.700	103.300	-
Toeristenbelasting	74.600	79.200	104.900
Forensenbelasting	7.200	7.100	7.100
Reclamebelasting	71.500	83.200	83.200
Leges bouwvergunningen c.a.	565.100	717.500	656.000
Leges burgerzaken	293.800	437.000	508.300
Leges openbare orde	19.900	13.000	13.300
Marktgelden	2.800	3.100	3.100
Begraafrechten	53.900	74.300	74.300
Totaal	10.767.300	11.713.300	12.061.800

Ontwikkelingen van de lokale lasten / overhead

In het raadsprogramma Aan de slag! 2019-2022 is opgenomen dat de totale belastingdruk maximaal wordt verhoogd met loon- en prijsstijgingen (inflatievolgend). Bij de begroting 2021 is voor de OZB uitgegaan van een stijgingspercentage van 1,6%. Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing is uitgegaan van 100% kostendekking.

De lokale lasten voor 2021 bedragen:

Lokale lasten	Eénpersoonshuishoudens		Meerpersoonshuishoudens	
	2020	2021	2020	2021
OZB-Zakelijk recht	285,00	289,00	285,00	289,00
Rioolheffing	159,00	176,00	159,00	176,00
Afvalstoffenheffing	292,00	296,00	389,00	394,00
Totaal	736,00	761,00	833,00	859,00
Stijgingspercentage		3,40%		3,12%
Landelijk gemiddelde	€ 706		€ 776	

In de bovenstaande tabel is bij de berekening van de woonlasten uitgegaan van een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in 2021 van € 249.805,- en een tariefstijging voor 2021 van 1,4%. Het bedrag dat is opgenomen als landelijk gemiddelde woonlast voor 2020 is ontleend aan de Atlas van de lokale belastingen 2020 (de COELO atlas). Parallel aan de begroting worden de belastingverordeningen in de raad behandeld. Bovenstaande tariefberekeningen zijn gebaseerd op basis van de gegevens die op dat moment bekend waren. Na behandeling van de verordeningen kunnen zich nog wijzigingen voordoen. Mocht dit zo zijn, dan wordt dit meegenomen in de eerste begrotingswijziging 2020.

Plaats op de ranglijst

In dezelfde Atlas zijn de lasten van alle 377 Nederlandse (deel)gemeenten in beeld gebracht en op een ranglijst gezet. Daarbij worden de lasten voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht bij elkaar opgesteld voor gemiddelde huishoudens, verdeeld naar huurders en eigenaren. Uit deze ranglijst blijkt dat Steenbergen voor de eigenaren op plaats 239 staat en voor de huurders op plaats 339. Hoe lager op de ranglijst, hoe duurder de gemeente. Elders in deze paragraaf zal op de afzonderlijke heffingen nader worden ingegaan.

Overhead

Overhead en rentetoerekening centraal

In het BBV wordt overhead gedefinieerd als 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces'. Deze definitie omvat onder andere elementen die via de gangbare definitie uit 'Vensters voor Bedrijfsvoering' tot overheadkosten kunnen worden gerekend, maar beperkt zich daar niet toe. Naast de loonkosten van de zogenaamde PIOFACH-functies in de definitie van 'Vensters voor Bedrijfsvoering', omvat de in de BBV-definitie bedoelde overhead ook de ICT-kosten van alle PIOFACH-systemen, alle ambtelijke huisvestingskosten, alle uitbestedingskosten bedrijfsvoering en naar rato de rentekosten die niet zijn toe te delen aan de programma's of taakvelden in het primaire proces.

(NB: PIOFACH staat voor de functies personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, automatisering, communicatie en huisvesting)

In de begroting worden baten en lasten van overhead niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma 's geregistreerd maar opgenomen in het programma Bestuur en Dienstverlening.

Overhead wordt ook toegerekend aan taken en activiteiten waarvoor de gemeente kostendekkende tarieven berekent. Door de bovengenoemde wetswijziging moet deze overhead echter extracomptabel worden berekend in de vorm van een opslagpercentage. De gemeente legt in de financiële verordening vast welke methode wordt gevolgd bij het bepalen van het percentage overhead. Bij de berekening van de kostendekkendheid van de diverse heffingen wordt het toegerekende bedrag aan overhead afzonderlijk vermeld.

Het opslagpercentage overhead op de personeelskosten voor **2021** bedraagt **82,50%** (80,66%, 2020) en voor de buitendienst **66,99%** (67,80%, 2020). Voor de buitendienst is het percentage lager omdat zij niet zijn gehuisvest in het gemeentehuis.

Onroerende zaakbelastingen

In 2019 is de macronorm voor de laatste keer toegepast. Dit is een norm voor de totale opbrengsten OZB in Nederland. De macronorm is in 2020 vervangen door een benchmark van de woonlasten, uitgevoerd door het COELO.

Sinds 2008 worden alle panden jaarlijks opnieuw gewaardeerd. In 2021 geldt de waardepeildatum 1-1-2020. Voor de bepaling van de OZB-opbrengst is uitgegaan van een inflatiepercentage van 1,6%.

Afvalstoffenheffing

Beleidskeuzes afvalstoffenheffingbeleidsplan Van Afval Naar Grondstof 2016-2020

De gemeente Steenbergen heeft als beleidsuitgangspunt kostendekkende tarieven voor de afvalstoffenheffing.

In het beleidsplan Van Afval Naar Grondstof 2016-2020 is de ambitie vastgesteld om te gaan voor 100 kg restafval/inwoner in 2020 en dat 75% van het totale afval wordt aangeboden voor hergebruik. In 2017 stond de teller nog op 232 kg per inwoner. Er is in het beleidsplan gekozen voor het inzamelscenario Omgekeerd inzamelen zonder tarief op restafval. Op 1 april 2018 is hier gemeentebreed mee gestart. Eind 2018 was het resultaat van grof- en fijn restafval totaal 172 kg/inwoner, eind 2019 was dit 160 kg. Naast Omgekeerd Inzamelen is het van belang dat we in blijven zetten op de bewustwording van de inwoners en de zuiverheid van de grondstofstromen. Dit vergt inspanning op het gebied van communicatie, voorlichting en handhaving. Fasegewijs blijven we dus hier extra aandacht schenken.

Onderzoek milieustraat en gemeentewerf

De raad is inmiddels uitgebreid geïnformeerd over de onderzoeksresultaten milieustraat en gemeentewerf. Diverse scenario's zijn onderzocht en de voorkeur gaat uit naar het nader uitwerken van scenario 2 (Uitbreiden bestaande locatie met Renessestraat 1 en optimalisatie). Aanvullend onderzoek op het gebied van geluid en vergunningplicht heeft inmiddels uitgewezen dat deze voorkeursvariant haalbaar wordt geacht. Het beoogde scenario maakt voor de komende jaren een toekomstbestendige milieustraat en gemeentewerf mogelijk. Inmiddels zijn de voorbereidingen afgerond en is de planning om in het tweede kwartaal 2021 te starten met de werkzaamheden.

Onderzoek inzameling GFT bij hoogbouw

Begin 2020 is een start gemaakt met het haalbaarheidsonderzoek gft bij hoogbouw (voortkomend uit het beleidsplan VANG). Helaas moest het project worden afgebroken vanwege het coronavirus. Het was niet mogelijk om de nog geplande bijeenkomsten, met veelal ouderen, door te laten gaan. Zodra het veilig is wordt het project weer opgepakt.

Naheffing Attero als gevolg van te weinig aanlevering van restafval

Het vigerend contract voor de Brabant-brede aanlevering van huishoudelijk restafval aan Attero kende een leverplicht van 510.000 ton per jaar (tot 1 februari 2017). Attero heeft over de looptijd van 2011 tot februari 2017 de boeteclausule geëffectueerd. Over de periode 2011-2014 is de uitspraak definitief in het voordeel van de gemeenten (die gezamenlijk optrekken in de VvC (Vereniging van Contractanten) gebleven en hoeft geen boete te worden betaald.

In augustus 2019 is door arbiters over de periode 2015 tot februari 2017 een eindvonnis gewezen, waarbij de voor gewesten en gemeenten ongunstige beslissingen in stand zijn gebleven. Brabantbreed betekent een naheffing voor minder aangeleverd afval van zo'n 15 mln.

De gemeenten van het voormalige gewest GSV (Roosendaal, Halderberge, Woensdrecht, Steenbergen, Moerdijk, Rucphen en Bergen op Zoom) hebben gezien de aangeleverde tonnages in de jaren 2015 t/m 2017 geen factuur voor naheffing ontvangen. De VvC is een procedure gestart om het vonnis door de rechter te laten vernietigen. Indien vernietiging niet (volledig) slaagt dan zal het voorschot bedrag van de naheffing in het meest ongunstige scenario blijven staan.

De verwachting is dat eind 2020 of voorjaar 2021 het Arrest zal volgen: (gedeeltelijke) vernietiging, of geen vernietiging.

Kostendekkendheid, maatstaf van heffing en tariefstelsel

Het beleidsuitgangspunt van de lokale heffingen is dat het tarief kostendekkend moet zijn. Verder is besloten om de BTW in de tariefberekening mee te nemen. Voor de tariefstelling afvalstoffenheffing met ingang van 2020 is besloten om dit te baseren op één-en meerpersoonshuishouden. In 2021 zal dit worden gecontinueerd. Uitgangspunt is geen tarief op restafval.

Het tarief voor een éénpersoonshuishouden bedraagt 75% van een meerpersoonshuishouden. De kosten voor afvalverwijdering zijn in 2021 € 3.767.037,- , inclusief € 501.706,- verrekenbare BTW, € 121.360,- voor kwijtscheldingen en € 284.235,- voor overhead.

Bij de berekening van de tarieven is uitgegaan van:

éénpersoonshuishoudens	meerpersoonshuishoudens
2.804	7.456

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing 2021

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Inzameling	1.403.763	nee	100%		1.403.763
Verwerking	1.309.286	nee	100%		1.309.286
Beleidskosten	212.436	nee	100%		212.436
Communicatie	41.000	nee	100%		41.000
Handhaving	22.060	nee	100%		22.060
Overig	148.000	nee	100%		148.000
Perceptiekosten afvalstoffenheffing	7.426	nee	100%		7.426
Kwijtscheldingen	121.360	nee	100%		121.360
Toerekenbare BTW	501.706	nee	100%		501.706
TOTAAL	3.767.037				3.767.037
Kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing					
7.3 Afval	3.130.180				
0.8 Overige baten en lasten:					
0.10 Mutaties reserves	-				
6.3 Inkomensregelingen (kwijtschelding)	121.360				
0.8 Overige baten en lasten:					
Inkomsten 7.3 Afval, excl. Heffingen	-270.444				
Netto kosten 7.3 Afval	2.981.096				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	284.235				
BTW	501.706				
Totale kosten	3.767.037				
Opbrengst heffingen	3.767.037				
Dekking		100%			

Rioolheffing

Beleidskeuzes rioolheffing en mate van kostendekkendheid

Het gemeentelijk waterbeheer omvat steeds meer werkzaamheden die niet aan individuele belangen zijn toe te rekenen. Denk aan het afvoeren van regenwater en het grondwaterbeheer. De

gemeentelijke uitgaven op dit gebied zullen de komende jaren aanzienlijk toenemen als gevolg van het Nationaal Bestuursakkoord Water en de Europese kaderrichtlijn water.

Bij het vernieuwde Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) hoort een kostendekkingsplan. In dit kostendekkingsplan zijn de kosten voor de rioleringsvoorzieningen voor de komende twintig jaar opgenomen.

Maatstaf van heffing en tariefstelsel

De belasting wordt geheven naar een vast bedrag per perceel. Het tarief voor 2021 bedraagt € 176,38 (2019: € 159,-). Het gemiddelde tarief van rioolheffing in Nederland lag in 2020 op € 199,-.

In de kosten voor het beheer en onderhoud riolering worden de kosten voor vegen, onkruidbestrijding en onderhoud van de watergangen gedeeltelijk toegerekend naar dit product. De kosten van vegen en onkruidbestrijding bedragen op jaarbasis € 499.500,-, inclusief btw. Landelijk is er een richtsnoer ontwikkeld die aangeeft dat 1/3 deel van deze kosten mogen worden toegerekend naar het product riolering. Vrijwel alle gemeenten passen deze lijn toe bij de berekening van het tarief voor de rioolheffing. Een bedrag van € 164.800,- (1/3 deel van € 499.500,-) is meegenomen in de kosten van riolering en is bij de tariefberekening voor 2021 rekening mee gehouden.

Voor het onderhoud van de watergangen bedraagt de storting in de voorziening baggeren voor 2021 € 84.025,-, zoals is aangegeven in het baggerbeheerplan stedelijk water 2019-2026. Een landelijk gehanteerde norm is dat 25% van deze kosten, € 21.000,-, gedekt kan worden vanuit de rioolheffing.

Activiteitenoverzicht rioolheffing 2021

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Vervanging/aanleg/verbetering	466.593		100%		466.593
Onderhoud en reparatie	917.715		100%		917.715
Onkruidbestrijding en vegen	257.826		33%		154.110
Begeleiding en opdrachtgeving	594.957		100%		594.957
Perceptiekosten	18.142		100%		18.142
Kwijtscheldingen	56.566		100%		56.566
Toerekenbare BTW	220.290		100%		220.290
Meerjarig perspectief					
toevoeging baggerfonds	84.025		25%		21.006
onttrekking voorziening	-570.950		100%		-570.950
TOTAAL	2.045.163				1.878.429
Kostendekkendheid van de rioolheffing					
2.1 Verkeer en vervoer	257.826				
7.2 Riolering	1.872.826				
2.1 Verkeer en vervoer: (niet toe te rekenen)	-103.716				
7.2 Riolering: niet toe te rekenen (product water)	-148.083				
6.3 Inkomensregelingen (kwijtschelding)	56.566				
0.8 Overige baten en lasten:					
Kapitaallasten investeringen 2020	42.114				
Inkomsten 7.2 Riolering, excl. Heffingen	-5.500				
Netto kosten Riolering	1.972.033				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	257.056				
BTW	220.290				
Totale kosten	2.449.379				
onttrekking voorziening	-570.950				
Totale kosten incl. onttrekking voorziening	1.878.429				
Opbrengst heffingen	1.878.429				
Dekking		100%			

Hondenbelasting

Met ingang van 2021 is de hondenbelasting afgeschaft.

Toeristenbelasting

Met de toeristenbelasting wordt het houden van nachtverblijf tegen vergoeding door niet-ingezetenen van de gemeente belast, in welk soort woning, onderkomen of gebouw zij ook overnachten.

De opbrengst van de toeristenbelasting voor 2021 wordt geraamd op € 103.290,- en kan als volgt worden onderverdeeld:

- Arbeidsmigranten: 63.900 overnachtingen à € 1,10 = € 70.290,-
- Toeristisch verblijf: 30.000 overnachtingen à € 1,10 = € 33.000,-

Forensenbelasting

Forensenbelasting kan worden geheven voor natuurlijke personen die voor meer dan 90 dagen een woning in de gemeente Steenberghe ter beschikking hebben en hier niet staan ingeschreven. Het merendeel van de opbrengst van de forensenbelasting kwam in het verleden van de Sunclass-woningen in Nieuw-Vossemeer. In 2007 en 2008 zijn veel woningen verkocht aan inwoners uit de gemeente Steenberghe of aan bedrijven. De geraamde opbrengst is hierdoor sterk teruggelopen. Er zijn nu 23 panden in de gemeente waarvoor forensenbelasting geheven kan worden. Het tarief voor 2021 voor de forensenbelasting bedraagt € 308,-. De totale opbrengst voor 2021 wordt geraamd op € 7.084,-.

Reclamebelasting

De opbrengst reclamebelasting is bedoeld voor ondernemers(verenigingen) die actief bijdragen aan een vitaal winkelgebied in Steenberghe. De gemeenteraad van Steenberghe heeft besloten de netto-opbrengst van de reclamebelasting beschikbaar te stellen aan Ons Steenberghe voor de dekking van de kosten van deze activiteiten die bijdragen aan een visueel aantrekkelijk en levendig centrum van Steenberghe.

De gemeente brengt de niet-ambtelijk perceptiekosten ter voorbereiding en uitvoering van de inning van de reclamebelasting in mindering op het aan Ons Steenberghe uit te keren bedrag. De gemeente loopt het risico van wanbetaling door belastingplichtigen. Met het oog daarop wordt een percentage van 10% van de begrote opbrengst reclamebelasting ingehouden totdat duidelijk is wat de feitelijk gerealiseerde opbrengst reclamebelasting is. Op basis van deze gerealiseerde opbrengst wordt een jaarlijkse eindafrekening met Ons Steenberghe gemaakt.

Tot en met belastingjaar 2019 bedroeg de reclamebelasting een vast tarief per jaar. Deze werd elk jaar geïndexeerd met de inflatiecorrectie. Eind 2018 is naar aanleiding van het vastgestelde centrumplan 'Vitaal Hart van de Stad met sterke Toegangspoorten', vastgesteld door de raad in februari 2018, een proces gestart om het functioneren van het ondernemersfonds te evalueren en herijken. Uit de evaluatie is gebleken dat er meer behoefte is aan differentiatie van het tarief; een eerlijkere verdeelsleutel waarbij kleinere ondernemers bij voorkeur wat minder bijdragen en grotere ondernemers wat meer. Er is gekozen om de differentiatie te baseren op de hoogte van de WOZ-waarde en zo de onderstaande tariefstelling te hanteren:

WOZ-waarde	Tarief	Aantal objecten	Opbrengst
------------	--------	-----------------	-----------

< 200.000	€ 500	103	€ 51.500
< 400.000	€ 650	35	€ 22.750
< 600.000	€ 800	4	€ 3.200
> 600.000	€ 950	6	€ 5.700
Opbrengst totaal			€ 83.150 1)

1) Het aantal objecten en dus de verwachte opbrengst is gebaseerd op een peiling in augustus 2019. Dit aantal is een momentopname en kan fluctueren. Dit is afhankelijk van onder andere leegstand en het daadwerkelijk hebben van een reclame-uiting.

Lijkbezorgingsrechten

Beleidskeuzes lijkbezorgingsrechten

Mate van kostendekkendheid

De tarieven van de lijkbezorgingsrechten zullen niet kostendekkend zijn. De reden hiervoor is dat bepaalde kosten niet meer doorberekend kunnen worden aan de reeds uitgegeven graven. Om toekomstige nieuwe begravingen niet met deze kosten te belasten wordt voor de resterende exploitatieperiode een jaarlijks tekort op de algemene dienst geaccepteerd.

Buiten het kostenverhaal gehouden specifieke activiteiten

Op de begraafplaats aan de Steenbergseweg vinden de meeste begravingen plaats. Voor de berekening van kostendekkende tarieven wordt uitgegaan van de exploitatielasten van deze begraafplaats.

Specifieke omstandigheden

Niet van toepassing

Maatstaf voor heffing en tariefstelling

De maatstaf voor heffing en het stellen van het tarief voor lijkbezorgingsrechten is een vast bedrag per graf, urnengraf of -nis voor een periode van 10 of 20 jaar, gebaseerd op het profijtbeginsel.

Opgenomen niet wettelijke vrijstellingen

Niet van toepassing

Kostenonderbouwing lijkbezorgingsrechten 2021

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Verlenen van rechten	3.708	nee	100%		3.708
Begraven	10.670	nee	100%		10.670
Ontmoeten, herdenken	15.878	nee	100%		15.878
Onderhoud	84.400	nee	100%		84.400
Overige activiteiten lijkbezorging	1.903	nee	100%		1.903
Meerjarig perspectief					-
storting reserve	36.121	nee	100%		36.121
TOTAAL	152.679				152.679
Kostendekkendheid van de lijkbezorging					
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	91.042				
0.10 Mutaties reserves	36.121				
Netto kosten 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	127.163				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	25.516				
Totale kosten	152.679				
Opbrengst heffingen	74.269				
Dekking		49%			

Leges

Leges algemeen

Het uitgangspunt voor het bepalen van de hoogte van de leges is dat de leges kostendekkend moeten zijn. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met een tijdsbesteding per verleende dienst. In enkele gevallen geldt een wettelijk tarief.

Kostenonderbouwing leges algemeen 2021

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Burgerlijke stand	40.952		100%		40.952
Reisdocumenten	324.024		100%		324.024
Rijbewijzen	127.448		100%		127.448
Verstrekingen uit de GBA	3.250		100%		3.250
Verstreking uit het Kiezersregister	nvt				
Verstrekingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens	nvt				

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Vastgoed informatie	5.000		100%		5.000
Overige publiekszaken	31.190		100%		31.190
Kansspelen	1.000		100%		1.000
Telecommunicatie/nutsvoorzieningen	26.400		100%		26.400
Verkeer en vervoer	-		25%		-
Leegstandswet	1.230		100%		1.230
Diversen	2.555		100%		2.555
Horeca	10.215		100%		10.215
Exploitatie kindercentrum, peuterspeelzaal of gastouderbureau	1.250		100%		1.250
BTW	14.032		100%		14.032
TOTAAL	588.545				588.545
Kostendekkendheid leges					
Titel 1, hoofdstuk 1 Burgerlijke stand					
Lasten 0.2 Burgerzaken	28.790				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	12.162				
Totale kosten	40.952				
Opbrengst heffingen	28.898				
Dekking		71%			
Titel 1, hoofdstuk 2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart					
Lasten 0.2 Burgerzaken	258.372				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	65.652				
BTW	8.173				
Totale kosten	332.197				
Opbrengst heffingen	278.100				
Dekking		84%			
Titel 1, hoofdstuk 3 Rijbewijzen					
Lasten 0.2 Burgerzaken	93.277				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	34.171				
BTW	4.758				
Totale kosten	132.206				
Opbrengst heffingen	116.860				

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Dekking		88%			
Titel 1, hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen					
Lasten 0.2 Burgerzaken	1.781				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	1.469				
Totale kosten	3.250				
Opbrengst heffingen	3.250				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 5 Verstrekkingen uit het Kiezersregister					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 1, hoofdstuk 6 Verstrekkingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 1, hoofdstuk 7 Bestuursstukken					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 1, hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie					
Lasten 8.1 Ruimtelijke ordening	2.740				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	2.260				
Totale kosten	5.000				
Opbrengst heffingen	5.000				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 9 Overige publiekszaken					
Lasten 0.2 Burgerzaken	27.730				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	3.460				
Totale kosten	31.190				
Opbrengst heffingen	31.190				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 10 Gemeentearchief					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 1, hoofdstuk 11 (gereserveerd)					
Titel 1, hoofdstuk 12 (gereserveerd)					
Titel 1, hoofdstuk 13 Kansspelen					

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Lasten 1.2 Openbare orde en veiligheid	1.000				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead					
Totale kosten	1.000				
Opbrengst heffingen	1.000				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 14 Telecommunicatie/ Nutsvoorzieningen					
Lasten 2.1 Verkeer en vervoer	16.952				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	9.448				
BTW	1.100				
Totale kosten	27.500				
Opbrengst heffingen	27.500				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 16 Leegstandswet					
Lasten 8.3 Wonen en bouwen	674				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	556				
Totale kosten	1.230				
Opbrengst heffingen	1.230				
Dekking		100%			
Titel 1, hoofdstuk 17 Diversen					
Lasten 0.2 Burgerzaken	400				
Lasten 1.2 Openbare orde en veiligheid	1.000				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	1.155				
Totale kosten	2.555				
Opbrengst heffingen	2.555				
Dekking		100%			
Titel 3, hoofdstuk 1 Horeca					
Lasten 1.2 Openbare orde en veiligheid	5.597				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	4.618				
Totale kosten	10.215				
Opbrengst heffingen	10.215				

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Dekking		100%			
Titel 3, hoofdstuk 2 Organiseren evenementen of markten					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 3, hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 3, hoofdstuk 4 Inrichtingen					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 3, hoofdstuk 5 Toezicht op bedrijfsmatige activiteiten en gebouwen					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 3, hoofdstuk 6 Markten					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 3, hoofdstuk 7 Winkeltijdenwet					
Geen leges geraamd in 2020					
Titel 3, hoofdstuk 8 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking					
Lasten 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	691				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	559				
Totale kosten	1.250				
Opbrengst heffingen	1.250				
Dekking		100%			

Leges omgevingsvergunning

De belangrijkste inkomstenpost voor de leges zijn die van de omgevingsvergunning.

Specifieke omstandigheden

Voor kassenbouw wordt een lager percentage naar rato van de bouwsom geheven in verband met het feit dat de bouw van een kas over het algemeen een repeterend karakter heeft en er minder technische regels vanuit het bouwbesluit van toepassing zijn dan bij een regulier bouwwerk.

Maatstaf van heffing en tariefstelling

Vast bedrag per aanvraag verhoogd met een variabel bedrag naar rato van de bouwsom.

Opgenomen niet wettelijke vrijstellingen

Niet van toepassing.

Kostenonderbouwing leges omgevingsvergunning 2020

Activiteit	Bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Toelichting	Verhaalbare kosten
Algemeen					
Bouwen	622.702		100%		622.702
Aanleggen	5.733		100%		5.733
Planologische afwijking	15.000		100%		15.000
Brandveilig gebruik	4.140		100%		4.140
Vellen houtopstand	1.174		100%		1.174
Uitweg	2.547		100%		2.547
Toerekenbare btw	5.145		100%		5.145
TOTAAL	656.442				656.442
Kostendekkendheid leges omgevingsvergunning					
Titel 2, hoofdstuk 2 vooroverleg					
Lasten 8.3 Wonen en bouwen	4.087				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	5.628				
Totale kosten	9.715				
Opbrengst heffingen	9.520				
Dekking		98%			
Titel 2, hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning					
Lasten 8.3 Wonen en bouwen	410.989				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	215.331				
Btw	5.145				
Totale kosten	631.465				
Opbrengst heffingen	631.465				
Dekking		100%			
Titel 2, hoofdstuk 5 Bestemmingswijzigingen					
Lasten 8.3 Wonen en bouwen	8.393				
<i>Toe te rekenen kosten:</i>					
Overhead	6.870				
Totale kosten	15.262				
Opbrengst heffingen	15.000				
Dekking		98%			

Inning van belastingen en kwijtschelding

De gemeentelijke belastingen OZB, RZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en forensenbelasting worden op één aanslagbiljet verzameld. De betaling van de gemeentelijke belastingen kan middels automatische incasso plaatsvinden. Degenen, die hiervoor toestemming hebben verleend, mogen in tien maandelijks termijnen betalen. Door bijna 75% van de belastingplichtigen wordt hiervan gebruik gemaakt.

Wanneer een belastingplichtige geen machtiging voor automatische incasso heeft afgegeven, dan dient de aanslag in twee termijnen te worden voldaan. Momenteel verloopt de inning, al dan niet via dwanginvordering, naar behoren.

De kwijtscheldingsnorm ligt bij ons op 100% van de bijstandsnorm. Zolang in praktisch alle Nederlandse gemeenten de kwijtscheldingsnorm op 100% is gesteld.

Vanaf 2009 wordt geautomatiseerde kwijtschelding verleend. Alle uitkeringsgerechtigden binnen onze gemeente krijgen automatisch kwijtschelding, behalve wanneer er een eigen woning, auto met een meerwaarde van € 2.269,- eigen vermogen is. Daarnaast wordt met behulp van informatie van het Inlichtingenbureau bekeken of ook andere belastingplichtigen voor geautomatiseerde kwijtschelding in aanmerking komen. Ook voor 2021 zullen we gebruik maken van informatie van het Inlichtingenbureau.

Het budget voor de kwijtschelding bedraagt voor 2021 € 189.000,-.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het beleid voor het risicomanagement is vastgesteld op 9 november 2017. In het nieuwe beleidskader zijn de volgende doelen opgenomen:

- Meer informatie verstrekken in de paragrafen bij begroting en jaarstukken, vooral aard en omvang van de risico's en de beheersmaatregelen.
- De raad actiever betrekken bij de risicobeheersing door jaarlijks het onderwerp te agenderen in het auditcomité.
- Risico's meer inzetten als tool voor het management.
- Meer terugkijken en leren van het effect van de beheersmaatregelen.

Risicomanagement is het samenspel van activiteiten om de nadelige gevolgen van risico's zoveel mogelijk binnen de grenzen te houden. De raad bepaalt daarbij de grenzen en de spelregels. Deze liggen vast in het beleidskader. Bij de begroting en de jaarstukken worden de risico's opnieuw bekeken en waar nodig worden aanpassingen gedaan. In het proces van risicobeheersing worden steeds de volgende stappen doorlopen: identificeren, analyseren, beoordelen, maatregelen ontwerpen en implementeren en als laatste evalueren en rapporteren.

In het beleidskader is bepaald dat de informatie in deze paragrafen zich richt op de belangrijkste risico's en de ontwikkelingen daarin. Daarbij gaan we uit van een top 5 van risico's die in omvang ongeveer 2/3^e deel uitmaken van het totaal van alle risico's opgeteld.

Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen voor 2021 en verder?

De belangrijkste beleidsmatige en budgettaire ontwikkelingen zijn tegen het licht gehouden bij de perspectiefnota 2021. Daarbij is – op hoofdlijnen – een doorkijk gegeven van de belangrijkste risico's die op ons pad kunnen komen. Voor zover relevant worden de risico's in deze paragraaf Weerstandsvormogen en Risicobeheersing verder uitgewerkt naar aard, omvang en beheersmaatregelen.

1. Gevolgen coronacrisis

Bij het opstellen van de jaarstukken 2019 is een schets gegeven van de belangrijkste risico's van de coronacrisis voor de gemeentebegroting. Dit zijn: toenemende druk op de *bijstandsbudgetten* en budgetten voor *minimabeleid*, lagere *bouwleges* door een vermindering van bouw aanvragen, oninbare *belastingaanslagen*, lagere *opbrengsten* voor bijvoorbeeld toeristenbelasting, hogere *subsidies* door compensatie van maatschappelijke instellingen en mogelijke extra *zorg* aan jeugd en ouderen.

Het was en is nog steeds lastig te berekenen wat de financiële impact is op deze budgetten. De gemeente Steenberghe heeft op 2 april 2020 een bedrag apart gezet van 1 miljoen als vangnet om de pijn op te kunnen vangen bij inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Een en ander in afwachting van aanvullende compensatie van het Rijk. Inmiddels heeft het Rijk in twee tranches extra bedragen beschikbaar gesteld in de algemene uitkering. Wij gaan er op dit moment vanuit dat de combinatie van het gemeentelijk steunpakket én de compensatie vanuit het Rijk voorsnog voldoende zal zijn om het grootste deel van de risico's op te kunnen vangen. Uiteraard houden we intensief vinger aan de pols en informeren we de raad zoals afgesproken bij het beschikbaar stellen van het steunpakket.

2. Algemene uitkering gemeentefonds

In de perspectiefnota hebben wij een tweetal ontwikkelingen opgenomen die invloed hebben op het financieel risico bij de algemene uitkering. Dat zijn de inwoneraantallen en de herverdeling van het gemeentefonds.

Ten aanzien van de inwoneraantallen: er is in de begroting rekening gehouden met een stijging van het aantal arbeidsmigranten, mede ingegeven door het beleid rondom arbeidsmigratie. Inwoneraantallen laten zich echter niet sturen. Dat zijn autonome ontwikkelingen. Inmiddels zijn er in de organisatie gerichte acties opgestart om het geraamde inwoneraantal positief te beïnvloeden, waaronder een controle op de leegstaande objecten. Desondanks blijft het risico aanwezig dat de geraamde aantallen niet volledig worden gehaald. Met dit risico is bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit rekening gehouden.

Ten tweede: de herverdeling van het gemeentefonds. In de perspectiefnota is aangegeven dat er sprake is van een maximaal risico van 2,5 miljoen vanaf 2022. Op het moment van het opstellen

van deze begroting is hierover nog geen duidelijkheid. Het gemeentefonds is op landelijk niveau veelvuldig onderwerp van gesprek. Kleinere gemeenten, waar de herverdeling negatief uitvalt, hebben de krachten gebundeld en een motie ingediend voor een rechtvaardiger verdeling van het fonds. De herverdeeffecten zijn voor de kleinere gemeenten groot. Dat zou direct grote financiële problemen met zich meebrengen.

Kijkend naar de ontwikkelingen ten aanzien van de herverdeling zien wij op dit moment geen aanleiding om het benodigd weerstandsvermogen te verhogen. Daarmee zouden we teveel beslag leggen op de vrije ruimte in de Algemene Reserve. Wel volgen wij de ontwikkelingen op de voet en zijn we momenteel bezig met het vergroten van inzicht in de begroting (productenramingen). Hierbij brengen we in beeld waar de keuzemogelijkheden liggen om – mocht het nodig zijn – te komen tot bezuinigingen.

Naast de hierbovengenoemde ontwikkelingen hebben we te maken met een risico op de CAO ontwikkelingen. De bij de perspectiefnota 2021 opgenomen stelpost voor loonstijgingen (€ 290.000) is in de begroting grotendeels vrijgevallen. Hiermee lopen we het risico dat we nieuwe CAO afspraken vanuit de exploitatie moeten opvangen.

3. Sociaal domein

Bij de jaarrekening 2019 is aangegeven dat er volop wordt gewerkt om de sturing en beheersing in het sociaal domein te verbeteren. Vrijwel alle gemeenten in Nederland worden geconfronteerd met forse budgetoverschrijdingen en krijgen de begroting niet rond. In de perspectiefnota 2021-2024 zijn de budgetten voor Jeugd en Wmo verhoogd aan de hand van nieuwe prognoses. Desondanks blijft het risico in het sociaal domein op een hoog niveau en is gestegen en neemt de 1^e plaats over in de top 5. Dat wordt veroorzaakt door een combinatie het open eind karakter in het sociaal domein, de invoering van het abonnementstarief Wmo, de vergrijzing en de (mogelijk explosieve) stijging van de werkloosheid.

Naast deze risico's zien we een aantal ontwikkelingen die op termijn kunnen leiden tot risico's. Dat betreft: de krapte op de arbeidsmarkt, het stuwmeer aan opgebouwde verlofuren van medewerkers en de effecten van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA). Verder treedt in 2022 de Omgevingswet in werking. Ook deze wetswijziging kan leiden tot financiële risico's, met name bij het opleggen van leges. Op het gebied van gemeentelijk vastgoed zijn de onderhoudsplannen niet meer actueel. Al deze ontwikkelingen, die op dit moment nog niet zijn de kwantificeren, worden betrokken bij een eerstvolgende actualisering van de risico's.

Wat zijn op dit moment de belangrijkste risico's?

Rekening houdend met de bovengenoemde ontwikkelingen zijn de risico's geactualiseerd. De berekeningswijze is conform de spelregels in het beleidskader. Hieruit komt de volgende top 5 naar voren. Achter het risico wordt aangegeven voor welk percentage deze meewegen in het totale van alle risico's opgesteld (het risicoprofiel). In de kolom beheersmaatregelen is opgenomen welke maatregelen in 2021 worden getroffen om het risico te beperken.

Omschrijving risico	Aandeel in %	Beheersmaatregelen
Sociaal domein - Open eindregelingen - Wijzigingen in wet- en regelgeving, met name het effect van invoering van het abonnementstarief - Problematiek bij zorgaanbieders - Toenemende vergrijzing - Dure maatwerkvoorziening Jeugd - Lagere eigen bijdragen - toenemend beroep op voorzieningen onder andere door abonnementstarief en toenemende vergrijzing. - Effecten stijging werkloosheid op de bijstandsuitkeringen	25,91%	We blijven investeren in de monitoring en sturing van het sociaal domein, zodat we kunnen komen tot betere ramingen en dreigende overschrijdingen tijdig kunnen worden gesignaleerd.
Algemene uitkering - Onjuiste parameters	22,25%	Opbouwen van een eenduidige registratie waarbij gecontroleerde gegevens eenmalig worden vastgelegd voor meervoudig gebruik.

Omschrijving risico	Aandeel in %	Beheersmaatregelen
- Wijzigingen in de verdeelsystematiek - Lager aantal inwoners en woningen		Met name de registratie van arbeidsmigranten vormt daarbij een risico. De sturing op juiste en tijdige registratie moet dit voorkomen. In 2020 wordt wederom gebruik van Pauw (experts op het gebied van de algemene uitkering) gemaakt. Er worden extra modules ingezet om de ontwikkelingen in algemene uitkering beter te monitoren, zoals de module voor de uitkering BUIG.
Aansprakelijkheid voor door gemeente gegarandeerde geldleningen Door financiële problemen bij instellingen is het risico aanwezig dat de gemeente wordt aangesproken op de garantstelling	12,69%	De beheersmaatregelen zijn gericht op beoordeling van de financiële documenten van de instellingen. De omvang van het risico is nagenoeg gelijk gebleven.
Doordecentralisatie Onderwijshuisvesting	6,38%	De gemeente Steenbergen ontvangt jaarlijks een bedrag in de algemene uitkering voor onderwijshuisvesting. Samen met de Brabantse Wal gemeenten wordt gekeken in hoeverre deze middelen verder kunnen worden gedecentraliseerd naar de onderwijsinstellingen. Om de financiële consequenties te kunnen bepalen is een integraal huisvestingsplan (IHP) nodig. Dat plan wordt opgesteld na het traject van de toekomstvisie. Er is een risico dat de financiële gevolgen van een dergelijk plan - wat gebaseerd wordt regionaal vastgestelde uitgangspunten - afwijken van de eigen begroting. van de gemeente. Om de risico's te beperken vervullen we een actieve rol in het voorbereidingsproces. zowel vanuit de inhoud, financiën als concerncontrol. De omvang van het risico is nagenoeg gelijk gebleven.
Mogelijke tekorten bij verbonden partijen	5,40%	De beheersmaatregelen richten zich op de beoordeling van de financiële documenten van de gemeenschappelijk regelingen.

Overige risico's

De tabel hierboven bevat de belangrijkste risico's. Dit neemt niet weg dat er geen aandacht is voor de overige risico's. In lijn met het nieuwe beleidskader wordt het volledige risicoprofiel jaarlijks gedeeld met het auditcomité. De meeste overige risico's zijn in omvang gelijk gebleven.

Beschikbare weerstandscapaciteit.

De weerstandscapaciteit geeft aan of de Gemeente Steenbergen voldoende financiële buffers heeft om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. In het nieuwe beleidskader is besloten uitsluitend de Algemene Reserve in te zetten voor deze weerstandscapaciteit. De Algemene Reserve (inclusief de afzonderlijke risicoreserve) bedraagt € 4.620.000 (afgerond). Hierbij is rekening gehouden met de verplichtingen en claims die gelegd zijn op deze reserve.

Benodigde weerstandscapaciteit.

Op basis van de risico-inventarisatie is nodig aan weerstandscapaciteit € 2.515.000. Hierbij is, in lijn van het vastgestelde beleid, een zekerheidspercentage gehanteerd van 90%. Als dit bedrag opzij wordt gezet als buffer dan kan met 90% zekerheid worden gesteld dat dit bedrag voldoende is.

Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. De ratio komt uit op $\text{€ } 4.620.000 / \text{€ } 2.515.000 = 1,84$. Dat komt overeen met de norm ruim voldoende.

Financiële kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
A Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	-	-	-	-	-	-
B Netto vlottende schuld (cf.art. 48 BBV)	5.519	2.048	296	-	-	-
C Overlopende passiva (cf.art. 49 BBV)	3.135	-	-	-	-	-
D Financiële vaste activa (cf.art. 36 lid d, e en f)	2.998	2.653	2.777	2.745	2.717	2.690
E Uitzettingen < 1 jaar (cf.art. 39 BBV)	13.810	-	-	4.094	3.465	2.825
F Liquide middelen (cf.art. 40 BBV)	495	-5.310	-7.188	-8.548	-10.095	-11.453
G Overlopende activa (cf.art. 40a BBV)	507	-	-	-	-	-
H Totale baten (cf.art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	61.889	59.909	61.419	64.735	63.598	63.765
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-14,79%	7,85%	7,66%	2,64%	6,15%	9,31%

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Als de netto schuldquote tussen 100% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog. Ligt deze boven de 130%, dan bevindt de gemeente zich in de gevarenszone en dient het bestuur er werk van te maken om de schuld te verlagen. De uitkomst van de netto schuldquote voor onze gemeente is zeer laag.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
A Vaste schulden (cf.art. 46 BBV)	-	-	-	-	-	-
B Netto vlottende schuld (cf.art. 48 BBV)	5.519	2.048	296	-	-	-
C Overlopende passiva (cf.art. 49 BBV)	3.135	-	-	-	-	-
D Financiële vaste activa (cf.art. 36 lid b, c, d, e en f)	2.998	2.653	2.777	2.745	2.717	2.690
E Uitzettingen < 1 jaar (cf.art. 39 BBV)	13.810	-	-	4.094	3.465	2.825
F Liquide middelen (cf.art. 40 BBV)	495	-5.310	-7.188	-8.548	-10.095	-11.453
G Overlopende activa (cf.art. 40a BBV)	507	-	-	-	-	-
H Totale baten (cf.art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	61.889	59.909	61.419	64.735	63.598	63.765
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-14,79%	7,85%	7,66%	2,64%	6,15%	9,31%

Zie voor een nadere toelichting op de uitkomst de gegeven toelichting bij de netto schuldquote.

De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Daarbij wordt de verhouding berekend tussen het eigen vermogen en het totaal van de balans. Daarbij worden de voorzieningen beschouwd als onderdeel van het vreemd vermogen. Dit vreemd vermogen bestaat dan uit de voorzieningen en de schulden op korte termijn. Zie hiervoor de geprognosticeerde balans in de bijlagen.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
A Eigen vermogen (cf.art.42 BBV)	36.993	32.134	34.546	33.392	32.386	31.826
B Balanstotaal	64.344	49.613	48.694	47.739	44.308	41.323
Solvabiliteit (A/B) x 100%	57,49%	64,77%	70,95%	69,95%	73,09%	77,02%

Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Voor onze gemeente heeft de grondexploitatie een gering aandeel in de totale baten, waardoor hier sprake is van weinig risico.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf.art. A 38 lid a punt 1 BBV)	-	-	-	-	-	-
B Bouwgronden in exploitatie (cf.art. 38 lid b BBV)	-1.234	-1.531	-1.101	-1.931	-512	1.047
C Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl.mutaties reserves))	61.889	61.343	61.419	64.735	63.598	63.765
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	-1,99%	-2,50%	-1,79%	-2,98%	-0,81%	1,64%

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Een positieve uitkomst betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Over het algemeen geldt als richtlijn: hoeveel te hoger het kengetal structurele exploitatieruimte, hoeveel te gunstiger dit is voor de gemeente.

Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2018	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
A Totale structurele lasten	63.732	61.300	62.556	65.228	64.212	64.471
B Totale structurele baten	61.889	61.086	64.100	66.399	64.695	65.003
C Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	756	436	434	430	430
D Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	801	1.463	912	879	877	876
E Totale baten	61.889	63.944	64.176	66.472	64.698	65.003
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	-1,68%	0,77%	3,15%	2,43%	1,44%	1,50%

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om de belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. De totale woonlasten van de gemeente liggen 8,5% boven het landelijk gemiddelde. Ten opzichte van begrotingsjaar 2020 houdt dit een stijging van ruim 1,1% in.

	Omschrijving (bedragen x €1,000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	280	285	272	272	272	272
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	155	159	176	176	176	176
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	356	389	394	394	394	394
D	Eventuele heffingskorting	-	-	-	-	-	-
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C+D)	791	833	842	842	842	842
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in 2020 (t-1)	740	740	776	776	776	776
	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	106,89%	112,57%	108,51%	108,51%	108,51%	108,51%

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn 'duurzame productiemiddelen': spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert te produceren. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art.12) schrijft voor, dat in elk geval de kapitaalgoederen wegen, riolering/ water, groen en gebouwen aan de orde worden gesteld. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft daar meer inzicht in. Per onderwerp wordt ingegaan op het beleidskader, voornemens voor de komende periode en de financiële consequenties voor de gemeente Steenberg.

Bouwkundig en civieltechnisch onderhoud accommodaties

Gebouwen

In 2020 zijn we gestart met de visie op het gemeentelijk vastgoed. Er wordt onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van het vastgoed voor het langer termijn. Ook zal gekeken worden naar de duurzaamheidsambities en de mogelijk te treffen maatregelen bij de gebouwen. In het kader van duurzaamheid en onderhoud wordt ook aandacht geschonken aan het energieverbruik, CO2 uitstoot en financieel rendement van de duurzame maatregelen. Voor een aantal accommodaties kan dit grote technische en financiële consequenties hebben. Met dit inzicht zullen nieuwe afwegingen worden gemaakt voor onze vastgoedportefeuille.

In combinatie met de visie op het gemeentelijk vastgoed zal een nieuwe systematiek worden toegepast voor de inspecties en meerjarenonderhoudsplannen. Bouw en installatiedelen worden beoordeeld via een systematiek waarbij de diverse onderdelen worden voorzien van een conditiescores. Het college van B&W en de raad kan een gewenst onderhoudsniveau en meerjarenonderhoudsplannen vaststellen voor het gemeentelijk vastgoed.

In de begroting 2021-2024 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2021-2024 de geplande vervangingsinvesteringen.

De volgende bedragen worden voor 2021 - 2024 geraamd:

Bouwkundig onderhoud	2021	2022	2023	2024
Sportaccommodaties:	109.892	209.763	53.594	191.147
Sociaal-cultureel:	61.973	45.976	55.673	27.384
Woningen:	6.198	400	9.950	1.700
Kantoor / bedrijfsgebouwen	149.619	58.497	76.807	41.033
Totaal	327.682	314.636	196.024	261.264
Investerings				
Vervangen topplaat vloer sporthal "De Buitelstee"	27.381			
Vervangen badafdekking zwembad "De Meermin"		119.000		
Vervangen provincieloods			143.250	
Totaal	27.381	119.000	143.250	

Onderstaand wordt een korte toelichting gegeven op de geplande (onderhouds)werkzaamheden voor een aantal accommodaties.

Loods aan de Renessestraat

In 2021 is een bedrag opgenomen van € 10.365.- voor vervanging van de verwarmingsinstallatie.

Brandweerkazerne Steenberg

In 2021 staat een bedrag opgenomen van € 43.744.- voor vervanging van de garagedeuren.

Zwembad "Aquadintel"

In 2021 is een bedrag opgenomen van € 31.000.- voor vervanging van de badafdekking.

Sporthal de Buitelstee

Voor 2021 staat een bedrag opgenomen van € 27.381.- voor vervanging toplaag m.b.t. sportvloer.

Opstallen gemeentelijke werkplaats

In 2023 is een bedrag opgenomen van € 143.250.- voor vervanging van de provincieloods. De huidige loods biedt deels stallingsruimte voor gemeentelijke voertuigen en opslag voor civiele zaken. Vervanging zal plaats vinden op basis van dezelfde omvang. Hierbij is rekening gehouden om de bestaande opstal te slopen en af te voeren. Met het onderzoek naar de milieustraat zijn gelijktijdig de opstallen van de gemeentewerkplaats opgenomen. Gelijk met de keuze voor een toekomstscenario worden de meerjarige investeringen voor zowel de werkplaats als milieustraat in besluitvorming gebracht.

Sportparken

Het beheer en onderhoud van de sportvoorzieningen dient gericht te zijn op duurzame instandhouding van de (voldoende) kwaliteit van de voorzieningen. Het beheer en onderhoud van de sportaccommodaties bestaat zowel uit het reguliere onderhoud als uit de vervanging en renovaties. De benodigde middelen om de beoogde werkzaamheden uit te kunnen voeren, die voortvloeien vanuit de planningen, zijn opgenomen in de begroting. Vanuit bezuinigingsoogpunt zijn afgelopen jaren diverse taken overgedragen aan de verenigingen.

Naast een programmatische aanpak van het noodzakelijk onderhoud zullen de gegevens er ook toe leiden dat de werkelijke kosten van onze accommodaties beter in beeld komen zodat in beleidsmatige zin in een vroegtijdig stadium strategische keuzes gemaakt kunnen worden. Afhankelijk van ruimtelijke ontwikkelingen en/of gewenste verbeteringen aan een park, zullen er "natuurlijke momenten" ontstaan voor deze strategische keuzes.

In de begroting 2021-2024 zijn de budgetten voor de geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen en op de investeringsstaten 2021-2024 de geplande vervangingsinvesteringen. De volgende bedragen zijn voor 2021 - 2024 geraamd:

Onderhoud sportparken	2021	2022	2023	2024
Onderhoud	109.148	2.529	32.554	2.579
Investeringen				
Vervangen toplaag Sportpark Seringenlaan				175.000
Vervangen toplaag atletiekbaan	215.424			
Vervangen toplaag sportpark Dinteloord	350.000			
Vervangen toplaag tennispark Nieuw-Vossemeer		40.000		
Vervangen toplaag sportpark Welberg			175.000	
Totaal	565.424	40.000	175.000	

Onderstaand wordt een korte toelichting gegeven op de geplande (onderhouds)werkzaamheden voor een aantal accommodaties.

Atletiekbaan

Voor de atletiekbaan worden diverse varianten uitgewerkt met financiële onderbouwing (o.a. volledige renovatie, trainingsbaan en eventuele samenwerking met buurtatletiekverenigingen). Recentelijk is de atletiekbaan gekeurd conform het wedstrijdreglement. Hiermee kan voor de toekomst een onderbouwde keuze worden gemaakt.

Vervanging top laag sportpark Dinteloord

Jaarlijks wordt specialistisch onderhoud uitgevoerd aan de kunstgrasvelden om deze in optimale conditie te houden. Hiermee wordt kwaliteit geborgd, optimale speelbaarheid, technische eigenschappen en wordt de technische levensduur verlengd. Er zal onderzoek worden gedaan naar de technische conditie van de kunstgrasvelden, zodat er onderbouwde keuzes gemaakt kunnen worden.

Wegen en Kunstwerken

De wegen zijn één van de belangrijkste kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Vanwege ondergrond, weersomstandigheden en gebruik, is regelmatig onderhoud essentieel. Onderhoud van wegen betekent investeren in duurzaamheid.

De aanpak in de komende jaren

In 2016 is het beheerplan Wegen 2017-2021 vastgesteld. Hierbij is gekozen voor *Scenario 3*: Alle wegen basisniveau en centrawegen een hoger niveau. Ten behoeve van toekomstige investeringen (rehabilitatie en kosten aanvullend wegbeheer, verkeersmaatregelen etc.) is een bestemmingsreserve “openbare ruimte” gevormd van 5 miljoen euro. Hoewel het beheerplan Wegen tot 2021 is vastgesteld is vanwege de marktontwikkelingen in het 1^e kwartaal 2020 gestart met de actualisatie van het beheerplan.

Het databeheer

Afspraken zijn er gemaakt om het beheersysteem up-to-date te houden. Eigen personeel is opgeleid om het systeem te gebruiken en volledig te houden. Tweejaarlijks wordt een inspectie verricht, zodat altijd een betrouwbaar beeld aanwezig is van de feitelijke toestand van de wegen.

Realisatie

Er wordt gewerkt met een jaar- en een méérjarenplanning. Uiteraard wordt hier integraal gewerkt volgens de gebiedsgerichte aanpak. Van een gebied wordt samen met de inwoners, dorpsraden en andere belanghebbenden een zgn. “leefbaarheidsscan” gemaakt van het woongebied. Hierbij wordt verder gegaan dan alleen het onderhoud. Niet alleen alle facetten van de openbare ruimte onder en boven de grond komen hierbij aan bod, ook wordt gekeken naar aspecten als (verkeers)veiligheid, parkeergelegenheid en het feitelijk grondgebruik in relatie tot de eigendomssituatie. Dit betekent wel dat planvorming een langere doorlooptijd kent. Daarnaast worden werkzaamheden zoveel mogelijk gebundeld en in de markt geplaatst. In het nabije verleden is gebleken dat de marktwerking optimaal wordt benut.

Wegbeheer en reconstructies

In de openbare ruimte wordt zoveel als mogelijk een haal- en een brengsessie georganiseerd. De input die onze inwoners leveren wordt dankbaar gebruikt bij het tot stand komen van het plan. In de afgelopen jaren is echter gebleken dat er toch behoefte is aan meer richtinggevende planvorming. In 2020 zijn we bij projecten gestart met het maken van meerdere inrichtingsvarianten zodat onze inwoners daar een keuze uit kunnen maken. Gebleken is dat dit voor onze inwoners meer houvast geeft dan het uitgaan van een compleet blanco situatie. Daarnaast wordt daarbij direct duidelijk wat de randvoorwaarden zijn van het betreffende plan. In 2021 zullen we ook deze werkwijze toepassen.

In 2020 is voor het project (Steenbergseweg Dinteloord) gestart met een andere vorm van voorbereiding en aanbesteding. De herinrichting Steenbergseweg Dinteloord besteden we aan via een zogenaamd Best Value Procurement. Voor de gemeente Steenberg is dit een nieuwe

manier van aanbesteden. Het is een aanbestedingstraject waarbij men verder kijkt dan alleen naar de fysieke uitvoering en werkzaamheden. Daardoor wordt de aannemer uitgedaagd om slimme, creatieve en innovatieve oplossingen te bedenken voor onder meer het ontwerp van de weg, het beperken van de overlast voor de omgeving tijdens de uitvoering, de fasering en de omleidingsroutes. Maar ook voor de ondergrondse infrastructuur en het openbaar groen.

Het voorbereidings- en aanbestedingstraject bestaat uit viertal fases; voorbereidingsfase, beoordelingsfase, concretiseringsfase en de uitvoeringsfase.

De projecten waaraan in 2021 wordt gewerkt zijn:

Zuid fase 4 voorbereiding Oudlandsestraat (Steenbergen), voorbereiding herinrichting Westdam, (Steenbergen), voorbereiding herbestrating Beerenstraat, Binnenvest (Steenbergen), herbestraten/reconstructie van Heemskerkstraat (Dinteloord), reconstructie Steenbergseweg (Dinteloord), centrumplan Welberg, aanpassing openbare ruimte (Welberg), herbestrating Julianastraat (Nieuw Vossemeer) en klein onderhoudsbestek asfalt onderhoud buitenwegen.

De storting in de voorziening wegen bedraagt € 1.718.564,-. De volgende bedragen zijn in het kostendekkingsplan voor 2021 - 2024 geraamd:

Onderhoud wegen	2021	2022	2023	2024
	1.123.907	1.067.535	3.988.061	1.683.760

Beheer Civiel kunstwerken

Op basis van het in 2016 vastgestelde beheerplan civiele kunstwerken zijn in 2020 de nodige inspectie- en herstelwerkzaamheden aangepakt. Het herstel is gebaseerd op levensduurverlenging. Naast deze reguliere werkzaamheden is in 2021 gewerkt aan de beschoeiing aan de Middenwal.

Met ingang van 2020 zijn na strikte aanbeveling van de accountant de exploitatielasten en kapitaallasten (€ 60.408 voor 2021) uit de voorzieningen gehaald. De kapitaallasten worden nu gedekt via een dekkingsreserve onderhoud civiele kunstwerken. De volgende bedragen zijn in het kostendekkingsplan voor 2021 - 2024 geraamd:

Onderhoud kunstwerken	2021	2022	2023	2024
Exploitatie	27.700	6.700	9.400	6.700
Groot onderhoud	11.800	142.600	22.100	17.300
Investerings				
Vervangingen	-	240.800	330.300	42.800

Openbare verlichting

In 2016 is het beheerplan openbare verlichting 2017-2021 vastgesteld. Hierbij is een scenario vastgesteld waarbij in 2021 alle verlichting voorzien zal zijn van ledverlichting. Grofweg houdt dit in: dat de reguliere combinatie mast/armaturenvervanging wordt uitgesmeerd over een periode van 15 jaar en dat de armaturen met een langere levensduur dan 5 jaar vervangen door LED tubes. Dit gebeurde tijdens de gebruikelijke groepsremplace (groepsgevijs vervangen van lampen) in 2018 en 2019. Daarnaast wordt in de periode 2018-2021 een Inhaalslag gemaakt van vervanging verouderde armaturen door LED armaturen. Vanaf 2022 wordt een maximale energiebesparing bereikt. In 2017 is het werk voor 4 jaar aanbesteed. Gelijktijdig zullen uiteraard de projecten, genoemd onder wegbeheer en reconstructies, waar in 2020 aan is gewerkt, voorzien worden van LED lampen.

Met ingang van 2020 zijn na strikte aanbeveling van de accountant de exploitatielasten en kapitaallasten (€ 91.827 voor 2021) uit de voorziening onderhoud openbare verlichting gehaald. De

storting in de voorziening openbare verlichting bedraagt € 13.930, -. De volgende bedragen zijn in het kostendekkingsplan voor 2021 - 2024 geraamd:

Onderhoud openbare verlichting	2021	2022	2023	2024
Onderhoud, remplace en innovatie	149.381	147.391	145.756	144.413
Energiekosten	71.687	69.465	69.465	69.465
Investerings				
Vervanging armaturen	325.637	146.025	127.230	95.775
Vervanging masten	191.400	174.955	146.745	122.770

Riolering

Tegelijk met de wegen is het onderhoud aan riolering belangrijk voor het op waarde houden van het geïnvesteerd vermogen en het op peil houden van de gebruiksfunctie.

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

Het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Steenberg en is in de raadsvergadering van 24 september 2020 vastgesteld door de raad. In het GRP is het rioleringsbeleid voor de periode van 2020-2023 vastgelegd. Hierin wordt beschreven hoe de gemeente invulling geeft aan de wettelijke zorgplicht voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Dit GRP is in gezamenlijkheid met de deelnemers van Waterkring West tot stand gekomen. Doordat de diverse gemeenten en het waterschap gelijksoortige planvormen hebben met gelijke doorlooptijden en zoveel mogelijk gezamenlijke beleidsuitgangspunten worden belangrijke stappen gezet naar verdergaande, structurele samenwerking binnen de waterketen.

Door dit GRP zoveel mogelijk gezamenlijk op te stellen met de Waterkring West is het de bedoeling dat op termijn meer doelmatigheidswinst wordt behaald. Door van elkaar te leren en in de toekomst meer zaken gezamenlijk op te pakken zullen de kosten/lasten minder hard stijgen, zal de kwaliteit stijgen en de kwetsbaarheid verminderen.

Sinds het in werking treden van het Bestuursakkoord Water (2010) werken we als gemeente Steenberg en samen met waterschap Brabantse Delta, gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal en Woensdrecht en ook de waterbedrijven Brabant Water en Evides binnen het samenwerkingsverband Waterkring West. Dit is één van de vier clusters voor samenwerking aan doelmatig (afval)waterbeheer binnen de SWWB (Samenwerken aan Water in Midden en West-Brabant). Door samen op te trekken en kennis te delen kunnen we de waterketen zo optimaal mogelijk inrichten en profiteren van elkaars expertise en capaciteit. Ook na 2020, wanneer het Bestuursakkoord Water afloopt, gaan we door met het sturen op de 3k's (kwaliteit, kwetsbaarheid, kostenbesparing) en voegen daar een vierde k aan toe. De 'k' van klimaatadaptatie. Bij het opstellen van het vGRP hebben de drie K's (kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid) centraal gestaan.

De Wet milieubeheer schrijft voor een GRP geen geldigheidsduur voor. Om het zorgproces voor de riolering gaande te houden en aan te sluiten bij een raadsperiode hebben we als waterpartners gekozen voor een geldigheidsduur van vier jaar: 2020 tot en met 2023. De riolering ligt echter veel langer dan deze planperiode onder de grond. Om deze reden is dit GRP opgesteld met een doorkijk over de gehele gebruiksduur van de riolering. De rioolheffing en de lange termijn doelstellingen zijn (mede) gebaseerd op deze doorkijk, om zo te komen tot een doelmatige invulling van de gemeentelijke zorgplichten, tegen zo laag mogelijke lasten voor de burger.

Om te voldoen aan de zorgplicht voor het afvalwater dient ook in 2021 onderhoud en renovatie aan onder andere de riolering en (druk)gemalen plaats te vinden. Verder worden er nog verbeteringsmaatregelen uitgevoerd aan de gemeentelijke riolering. Deze zijn nodig om de kans op wateroverlast te verkleinen en om de kwaliteit van het oppervlaktewater te bevorderen. Uiteraard

wordt bekeken waar het uitvoeringsprogramma voor de riolering aansluit op overige geplande werkzaamheden in de openbare ruimte.

Locaties waar onder andere riolering wordt vervangen (gedeeltelijk), gerelined, verbeterd of ontkoppeld of gerepareerd zijn: Steenbergseweg Dinteloord (Voorbereiding renovatie ontkoppelen), Wouwsestraat (onderzoek ontkoppeling ter hoogte van de Zuidwal), Wouwsestraat, Jan van Bruhezestraat relining of vervangen 2021 afhankelijk uitkomst onderhoud wegen.

Rioolrenovatie diverse rioolstrengen vervangen /relinen: Langeweg Kruisland, Ruiterswallen, Veerweg, David van Orliensstraat, Frederiksbolwerk, Rozemarijnstraat in Steenbergse, Philip Willemstraat, Kloosterstraat, Voorstraat, Julianastraat in Nieuw-Vossemeer, Vierlinghstraat in Kruisland uitvoering 2020/2021, Van Nesstraat, Evertsenstraat, Kortenaerstraat, Van Speykstraat, Trompstraat, Prinses Irenestraat, Oosterstraat, en Schaepmanstraat in Dinteloord.

Deelreparaties: vanuit de beoordelingssystematiek KIC-HKF zijn er circa 120 locaties waar rioolreparatie nodig is.

Vervanging/renovatie gemalen: nog uit te voeren in 2020 BBB Solmsbolwerk, Zuideinde, Besturing Voorstraat, Besturing Stadshillen. Renovatie pompen en leidingwerk Karel Doormanstraat.

Randvoorzieningen worden gerenoveerd aan de BBB Van Andelstraat Steenbergse en BBB Brugweg Kruisland.

Projecten Waterkring West 2021

Er wordt in samenwerking met Waterkring west uitvoering gegeven aan de plannen uit het vGRP.

Op de investeringsstaten 2021 - 2024 zijn voor vervangings- en verbeteringsmaatregelen de volgende bedragen opgenomen:

Investerings riolering	2021	2022	2023	2024
Vervangen gemalen riolering	44.000	54.500	63.000	61.200
Vervangen riolering	1.604.732	1.694.732	1.594.732	1.611.732
Verbetering riolering	300.000	300.000	300.000	300.000
Vervanging randvoorziening		19.000	27.000	

Openbaar groen

Het openbaar groen maakt een belangrijk onderdeel uit van de openbare ruimte. Het dient duurzaam in stand gehouden te worden maar is ook onderhevig aan ruimtelijke ontwikkelingen, veranderingen in het klimaat en fysiologische omstandigheden. Om het openbaar groen langdurig, duurzaam in stand te houden is in 2016 het groenbeheerplan vastgesteld. In de begroting is hiervoor jaarlijks € 175.000,- opgenomen. Vanaf 2021 zijn de jaarlijkse exploitatiebudgetten omgezet naar jaarlijkse vervangingsinvesteringen met een afschrijvingstermijn van 25 jaar.

Groenbeheerplan

In het groenbeheerplan is vastgelegd hoe wij de komende jaren omgaan met het vervangingsonderhoud van het openbaar groen binnen de kom. Het technische en verzorgende onderhoud is ondergebracht bij onze wijkteams. Gekozen is voor kwaliteitsniveau B voor al het openbaar groen. Uitzondering daarin zijn de centrumlocaties en begraafplaatsen. Hier is gekozen voor kwaliteitsniveau A.

Plan van aanpak

Jaarlijks wordt er een werkprogramma opgesteld waaraan uitvoering zal worden gegeven. Deze wordt opgesteld aan de hand van de volgende indeling;

- Projecten via de gebiedsgerichte aanpak;
- Groen dat aan vervanging toe is onder andere door ziekte/ aantasting, afnemende kwaliteit en waar geen gebiedsgerichte aanpak gaat plaatsvinden in de komende 5 jaar.

De locaties waar in 2021 o.a. aan wordt gewerkt zijn:

Dinteloord: reconstructie Steenbergseweg e.oPinas (nieuwbouw)

Steenbergen: Oudlandsestraat / Zuid fase 4WestdamWatertorenwegKrommeweg (Levensbos)
Nieuw Vossemeer: Bomen Burg. Catshoeklaan

Kruisland: Den Darink, natuurlijk spelen

Welberg: Herplant opgave centrumplan Welberg

Algemeen: EntreesRotondes

Openbaar groen buiten de kom

Het openbaar groen buiten de kom bestaat hoofdzakelijk uit wegbermen en bomen. Ten aanzien van de bomen in het buitengebied wordt er een scan gemaakt van de kwaliteit hiervan. Op basis hiervan worden vervangingsplannen opgesteld. Diversiteit dient aangebracht te worden om een duurzaam bomenbestand te krijgen en te behouden.

Wat de wegbermen in het buitengebied betreft, wordt in 2021 gestart met de uitvoering van ecologisch maaibeheer. Deze uitvoering vindt plaats in samenwerking met Waterschap Brabantse Delta.

Watergangen

Groot onderhoud waterbodems

Het waterschap Brabantse Delta en de gemeente staan aan de lat voor het groot onderhoud van de watergangen in het stedelijk gebied. Het zogenaamde baggeren is een maatregel om een zo goed mogelijke doorstroming te realiseren en te behouden en draagt bij aan de verbetering van de waterkwaliteit.

Naast de watergangen die waterschap Brabantse delta in beheer en onderhoud heeft, heeft de gemeente ook een aantal grotere watergangen in beheer en onderhoud. Voor de watergangen waar het waterschap verantwoordelijk voor is, staat de gemeente aan de lat voor de ontvangstplicht. Voor de eigen watergangen voor de totale werkzaamheden.

Baggerbeheerplan Stedelijke Water 2019-2026

In het baggerbeheerplan Stedelijk water 2019-2026 is vastgelegd welke hoeveelheid baggerspecie verwacht wordt die vrij gaat komen uit de watergangen en welke middelen nodig zijn voor het verwijderen, verwerken en afvoeren hiervan. Samen met het waterschap wordt een meerjarenprogramma opgesteld en waar mogelijk en doelmatig wordt de samenwerking opgezocht op projecten te combineren.

De storting in de voorziening baggeren bedraagt € 84.025, -. De jaarlijkse kosten opgenomen in het kostendekkingsplan bedragen € 161.875, -.

Baggerbeheerplan landelijk gebied

Net als voor het stedelijk gebied dient er voor de baggerwerkzaamheden in het buitengebied ook een beheerplan te worden opgesteld. In samenwerking met het waterschap zal inzichtelijk worden gebracht om welke werkzaamheden het gaat, welke hoeveelheid baggerspecie er vrij gaat komen en hoe wordt omgegaan met de ontvangstplicht. De wijze van ontvangen heeft direct relatie met het overgaan naar ecologisch maaibeheer en zal andere maatregelen vergen dan voorheen.

Paragraaf financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Deze zijn onder andere risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), financierings- c.q. beleggingspositie en het kasbeheer.

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). In deze wet staan vooral transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financieringsstatuut alsmede een financieringsparagraaf in de begroting en jaarrekening.

Algemene ontwikkeling; rentevisie

Als gevolg van de corona-epidemie en de beperkende maatregelen is de economie in een recessie gekomen. De private consumptie daalt sterk en ook de investeringen in vaste activa lopen terug omdat bedrijven investeringsbeslissingen uitstellen. Hierdoor neemt de bedrijvigheid af en is er een stijging van de werkloosheid te zien. Voor Nederland wordt verwacht dat de inflatie in 2020 met 0,4% en in 2021 met 1,6% toeneemt. In deze begroting wordt hiermee rekening gehouden.

Het monetaire beleid van de ECB blijft zeer ruim. De lange rentetarieven blijven daardoor op zeer lage niveaus.

De rente zal voorlopig nog laag blijven. Dit geeft een voordeel wanneer je vreemd geld moet aantrekken, hetgeen de komende jaren nodig zal zijn.

Schatkistbankieren

Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden zijn decentrale overheden verplicht hun overtollige liquide middelen aan te houden in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren). Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Een ander belangrijk gevolg van deelname aan schatkistbankieren is een verdere vermindering van de beleggingsrisico 's waaraan decentrale overheden worden blootgesteld.

Afgezien van de mogelijkheid om aan elkaar leningen te verstrekken, zijn decentrale overheden verplicht alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist aan te houden. Wel is sprake van een bepaalde drempel. De hoogte van de drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. De drempel is vastgesteld op 0,75% van het jaarlijkse begrotingstotaal, met een minimum van € 250.000,-. Dit betekent voor de gemeente Steenberghe dat € 480.750,- (0,75% van € 64.100.100,-) buiten de schatkist mag worden gehouden.

Het saldo op de rekening bij de schatkist per 30 september 2020 bedraagt € 2.872.000,-.

Risicobeheer: de kasgeldlimiet en rente-risiconorm

Hoewel in de paragraaf weerstandsvermogen uitgebreid aandacht wordt besteed aan de risico's binnen de gemeente Steenberghe worden hier ook de renterisico's op korte en lange termijn en kredietrisico's behandeld.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) heeft de wetgever de kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen, dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote impact hebben op de rentelasten tijdens het boekjaar. De totale netto-vlottende schuld mag maximaal 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar zijn.

De kasgeldlimiet voor 2021 komt uit op € 5.448.500,- (8,5% van € 64.100.100,-).

Voor 2021 tot en met 2024 verwachten wij het navolgende verloop van de kortlopende middelen:

Liquiditeitsprognose 2021 - 2024				
	2021	2022	2023	2024
Beginsaldo	-2.070.600	- 7.187.600	- 8.547.900	- 10.094.700
Mutaties:				
Exploitatie	1.697.700	3.259.000	1.882.800	1.882.800
Investerings	- 6.814.700	- 4.619.300	- 3.429.600	- 3.241.300
Eindsaldo	- 7.187.600	- 8.547.900	- 10.094.700	- 11.453.200

Van het eindsaldo mag maximaal 5,4 miljoen kortlopend worden gefinancierd (kasgeldlimiet). Het restant zal middels langlopende geldleningen moeten worden aangetrokken.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft het renterisico op de langere termijn weer. Hieronder vallen alle leningen met een rentetypische looptijd vanaf 1 jaar. Het doel is op deze wijze spreiding te krijgen in de rentetypische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten in de administratie. In een jaar mogen de herfinancieringen als gevolg van aflossingen en de renteherzieningsmomenten gezamenlijk niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari bedragen. Voor 2021: 20% van € 64.100.100,- is € 12.820.000,-.

Uit de onderstaande tabel kan afgeleid worden, dat omdat de gemeente momenteel geen leningen heeft, de jaarlijkse aflossing op de vaste schuld nog met € 12,9 miljoen per jaar mag toenemen.

Rente-risiconorm en renterisico's vaste schuld				
	2021	2022	2023	2024
Rente-risiconorm (minimum bedrag)	12.820.000	12.820.000	12.820.000	12.820.000
Rente-risico op de vaste schuld (betaalde aflossingen)	0	0	0	0
Ruimte	12.820.000	12.820.000	12.820.000	12.820.000

Kredietrisico op verstrekte gelden

Een ander risico dat de gemeente loopt, is het kredietrisico op verstrekte geldleningen. Hieronder volgt een overzicht van de verstrekte geldleningen, waarbij de instellingen waaraan een geldlening is verstrekt naar verschillende risicogroepen zijn uitgezet.

Kredietrisico's op verstrekte gelden		
Risicogroep	met / zonder hypothecaire zekerheid	Restant schuld (€)
Stimuleringsfonds	met nationale hypotheekgarantie	2.657.800
Geldleningen personeel	met hypotheek	6.000
Overige instellingen / verenigingen	zonder hypotheek	112.900
Totaal		2.776.700

De verstrekte gelden betreffen leningen aan het Stimuleringsfonds, om huisvesting voor starters middels een (extra/ voordelige) lening mogelijk te maken en voor duurzaamheidsleningen. Verder zijn er nog geldleningen aan personeel, hypothecaire geldleningen, deze nemen alleen maar af aangezien deze niet meer verstrekt mogen worden (vanaf 01-01-2009). De leningen aan overige instellingen betreffen voornamelijk leningen aan plaatselijke verenigingen of instellingen, die vanwege de realisering van een speciale voorziening zijn verstrekt.

In de risicoreserve zijn middelen opgenomen met betrekking tot de garantstellingen aan diverse instellingen en woningcorporaties voor aangegane leningen.

In zijn algemeenheid worden ten aanzien van de uitgezette leningen en garantstellingen geen problemen verwacht.

Leningenportefeuille/ rentelasten

De gemeente heeft geen leningen lopen.

Wet Houdbaarheid Overheidsfinanciën (Wet HOF)

Op 11 december 2013 is de Wet Houdbare Overheidsfinanciën officieel gepubliceerd. In die wet worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland. Alle gemeenten samen krijgen een plafond voor het totale EMU-tekort van gemeenten in een jaar. Dat plafond wordt volgens de wet na bestuurlijk overleg voor een bepaalde periode overeengekomen. In het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen van 23 mei 2018 is gesproken over de EMU-norm van -0,4 procent van het bbp per jaar voor de periode van 2019 tot 2022.

Afgesproken is dat de medeoverheden onderling komen tot een onderverdeling van de macro EMU-norm. Het Rijk neemt dit voorstel over en biedt, via een voorhangprocedure, een ministeriële regeling aan bij de Staten-Generaal. Na instemming van het parlement wordt de EMU-norm gepubliceerd. Op het moment van samenstelling van de begroting zijn de individuele referentiewaarden nog niet bekend.

Standpunt VNG

De VNG adviseert de leden niet te letten op de individuele referentiewaarde voor het EMU-tekort, omdat het EMU-saldo van de gemeente te bewegelijk is. De hoogte van het EMU-saldo van een gemeente hangt zeer sterk samen met het investeringsvolume en de mutatie van de voorraden

bouwgrond. En juist het investeringsvolume en de voorraad bouwgrond van een gemeente vertoont jaar op jaar grote schommelingen.

De VNG roept de gemeenten op om naast het sturen op sluitende baten en lasten de hoogte van de netto schuld van de gemeente kritisch te volgen.

In de paragraaf weerstandsvermogen bij financiële kengetallen zijn o.a. de kengetallen solvabiliteitsratio en netto schuldquote opgenomen.

EMU-saldo

EMU-saldo		x € 1.000			
	Omschrijving		Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	+	-3.552	-3.279	-2.419
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	3.087	3.010	3.264
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	3.080	2.147	1.883
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	4.269	4.846	3.925
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4.	+	1.270	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op de exploitatie verantwoord	-			
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-			
8	Baten/lasten bouwgrondexploitatie: Voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	+	837	942	-1.045
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-			
10	Lasten in verband met transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen e.d.) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande posten	-			
11	Verkoop van effecten; boekwinst op de exploitatie	-			
	Berekend EMU-saldo		453	-2.026	-2.242

Paragraaf bedrijfsvoering

Deze paragraaf gaat in op de belangrijkste ontwikkelingen en de stand van zaken binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

Om beter te kunnen inspelen op de veranderingen in de samenleving, de inhoudelijke ambitie van de gemeenteraad, en de veranderde rol van de gemeentelijke overheid is de transitie van de organisatie ingezet.

Het raadsakkoord Aan de Slag! (mei 2019) geeft aan: *“Ons gemeentelijk apparaat moet kwalitatief, effectief en efficiënt zijn ingericht; daar is een cultuurverandering voor nodig.”*

De vastgestelde organisatievisie is richtinggevend. De transitie beoogt een gezonde balans tussen de ambitie, de benodigde capaciteit (kwantitatief en kwalitatief) en het geld (de beschikbare budgetten).

In 2020 is een grote stap gemaakt voor het op orde krijgen van de personele formatie. Dit is echter een traject van meerdere jaren. Door de huidige arbeidsmarkt zijn sommige relevante functies moeilijk invulbaar. Deze trend zal zich naar verwachting in 2021 voortzetten. Ook is soms een tijdelijke kwalitatieve impuls nodig voor een primair werkproces of project. In deze gevallen blijft inhuur van belang om zorg te dragen voor continuïteit van werkprocessen en kwaliteit van resultaten. In het begin van de transitieperiode 2020-2023 zal nog een piek in inhuur zijn, om vervolgens af te nemen ten gunste van de vaste formatie.

Incidentele middelen worden ingezet voor strategisch personeelsbeleid, waaronder de in november 2019 vastgestelde vitaliteitsregeling. Medewerkers kunnen zich hiervoor inschrijven tot en met 2021. De personele vraagstukken worden gezien in samenhang met regionale samenwerkingsmogelijkheden en de verbetering van de interne processen en informatievoorziening. Een belangrijke voorwaarde hiertoe is de verdere digitalisering ervan.

De gemeenteraad heeft met de vaststelling van de begroting 2020 voor de jaren 2020 – 2023 een bestemmingsreserve Transitie Organisatie vastgesteld. Het benutten van de reserve gaat in 2021 gepaard met verdere afbouw van kosten voor advies en inhuur, met de bedoeling om meer in eigen huis te doen. Tevens zijn inderdieneffecten voorzien door onder meer optimalisering en digitalisering van processen.

Om het verloop van de reserve transitie organisatie te volgen, zowel financieel als ook kwalitatief, is een monitor opgesteld. In de monitor wordt zichtbaar gemaakt hoe het staat met de benutting van de reserve transitie organisatieontwikkeling, en worden de kwalitatieve doelstellingen van de organisatieontwikkeling gevolgd.

Reserve Transitie Organisatie verloop 2019 t/m 2023	Reserve Transitie Organisatie (vastgesteld in de PPN 2020)	Besteding 2019	Besteding 2020; peildatum 1-9-2020	Besteding 2021	Besteding 2022	Besteding 2023	Stand reserve ultimo 2023
Frictiekosten a.g.v. strategisch P-Beleid	680.750	-95.787	-188.062	-	-	-	396.900
Incidentele knelpunten organisatie	351.500	-247.382	-68.726	-	-	-	35.392
Vitaliteitsregeling	370.000	-	-	-	-	-	370.000
Overbrugging transitieperiode	529.000	-	-172.000	-	-	-	357.000
Stelpost niet voorziene frictie	150.000	-	-	-	-	-	150.000
Projectkosten begeleiding	180.000	-	-54.500	-	-	-	125.500
Totaal	2.261.250	-343.169	-483.288	-	-	-	1.434.792

Toelichting besteding 2020:

- Frictiekosten a.g.v. strategisch P-beleid: dit betreft de kosten van de maatregelen vanuit het strategisch personeelsbeleid voor extra inhuur van een financieel adviseur, tijdelijke aanvulling loonkosten P&O adviseur en tijdelijke aanvulling loonkosten van de kabinetchef.
- Incidentele knelpunten organisatie: dit betreft de kosten in verband met impuls informatiebeveiliging en privacybeheer.
- Overbrugging transitieperiode: dit betreft de extra loonkosten in verband met de transitie van de organisatie.
- Projectkosten begeleiding: dit betreft de kosten voor de projectbegeleiding van de organisatieontwikkeling.

Dienstverlening

Kerngericht werken, participatie en de implementatie van de Omgevingswet vragen in 2021 allen aandacht voor de veranderende rol van de gemeente en haar medewerkers, en een cultuuromslag in werken en denken. Het gaat dan om een sterke dienstverlenende houding van medewerkers. De Rijksoverheid stelt hoge eisen aan de digitalisering van gemeentelijke dienstverlening. De 'klant' moet producten digitaal kunnen afnemen, met aandacht voor hen die niet of minder digitaal vaardig zijn. Inspelen op de ontwikkelingen vraagt om digitalisering, om inzicht, om goede interne processen, om heldere communicatie en om ontwikkeling van vaardigheden en kennis van onze medewerkers. Om adequaat te reageren op de diverse ontwikkelingen en behoeften blijft de gemeente werken aan een eigentijdse dienstverlening. Gemeente Steenbergen heeft hiertoe de Visie Dienstverlening opgesteld. Deze is in 2020 uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma Dienstverlening 2020-2023. Hiervoor is een budget opgenomen van € 60.000,- structureel in de begroting. Houding en gedrag en digitalisering zijn belangrijke aspecten van aandacht in 2021. Tevens zal in 2021 werk gemaakt worden van het beter kunnen volgen van de kwaliteit van dienstverlening, zodat het bestuur beter in positie komt om eventueel bij te sturen.

ICT

De migratie van de ICT-omgeving van Steenbergen naar de (lichte) Gemeenschappelijke Regeling samenwerking ICT (Equalit) heeft plaatsgevonden in mei 2020. Deze samenwerking zal onder meer bijdragen aan de verhoging van de kwaliteit van onze processen en informatievoorziening, de vermindering van de kwetsbaarheid van onze organisatie, en aanbestedingsvoordelen op het gebied van ICT. Tevens zullen de Equalit-gemeenten gezamenlijk optrekken in de innovatie op het gebied van digitalisering van informatievoorziening.

In 2020 is een meerjarige plan van aanpak opgesteld, om de digitale informatievoorziening en -uitwisseling op een eigentijds niveau te krijgen. Deze wordt afgestemd met de zogenaamde 'roadmap' van Equalit. Doel is om de digitale gegevens meer te gebruiken zodat de kwaliteit van onze dienstverlening en bedrijfsvoering verbetert.

Hierbij wordt aandacht gegeven aan digitale bewustwording op het gebied van privacy en informatieveiligheid, digitale vaardigheden van de medewerkers, digitale dossiervorming, digitale werkprocessen, datagericht werken, en de doorontwikkeling naar een eigentijds applicatielandschap. In 2021 zal met name aandacht zijn voor de monitor sociaal domein, aanbesteding van een applicatie voor toezicht, vergunningverlening en handhaving, zaakgericht werken, en een eenvoudigere en praktisch werkbare P&C-tool om integraal en in samenwerking de P&C documenten samen te stellen.

Huisvesting

Tijdens de periode van Corona is de bezetting van met name het gemeentehuis aanzienlijk lager, doordat medewerkers veel meer vanuit huis werken via digitale voorzieningen. De vraag is of deze manier van werken zich zal voortzetten na de Coronaperiode. Het 'nieuwe normaal' zal bezien worden op werkbaarheid, effectiviteit en doelmatigheid.

Beveiliging

Naar aanleiding van een aantal incidenten bij gemeentelijke accommodaties is de huidige beveiliging van gemeentelijke accommodaties in kaart gebracht. Geconcludeerd is dat er al veel geregeld is omtrent de beveiliging van de betreffende accommodaties en de veiligheid voor de medewerkers en bezoekers, maar dat het aanbrengen van verbeteringen wenselijk is om aan de hedendaagse eisen te kunnen voldoen. Voor het gemeentehuis en Vraagwijzer is ook gekeken

naar de inzet van fysieke beveiliging en de wijze waarop hier invulling aan gegeven zou kunnen worden. Voor technische maatregelen, zoals vervangen of aanbrengen van inbraakdetectie, toegangscontrole en camera's, is een investeringsbedrag opgenomen in de begroting 2021. Voor de fysieke beveiliging van het gemeentehuis is een verantwoord niveau van beveiliging bepaald. Hiervoor is een structureel bedrag opgenomen, zodat voor deze dienst een nieuwe aanbesteding kan plaatsvinden.

Financiën, planning en control

We werken aan de verbetering van de planning en control documenten, zodat de kaderstellende en controlerende rol van de raad beter ondersteund wordt.

Op basis van het raadsakkoord "Aan de Slag!" zijn in de begroting 2021 voor elk programma de wenselijke maatschappelijke effecten gedefinieerd. De doelen voor de kortere termijn, die bijdragen aan het verkrijgen van het maatschappelijke effect, zijn beschreven. Vervolgens zijn weergegeven de acties of maatregelen die we inzetten om die doelen, en uiteindelijk het maatschappelijk effect, te behalen. De mate waarin we het wenselijke maatschappelijke effect benaderen, wordt gevolgd door de (effect)indicatoren. De komende periode zal vooral benut worden om de streefwaarden per indicator te bepalen, en te volgen.

Om de begroting inzichtelijker te maken is gewerkt aan een dashboard op productniveau. Deze wordt in 2021 verder verfijnd. Hiermee zal de (financiële) keuzeruimte voor het bestuur beter in beeld gebracht worden. Voorts wordt de verplichtingen- en projectenadministratie verder verbeterd worden, zodat de budgethouders dagelijks beter inzicht hebben in de budgetten.

Samen met het auditcommittee is geconcludeerd dat we met de uitwerking van maatschappelijke effecten en indicatoren een goede basis leggen voor het versterken van de rol van de raad.

Tevens zullen interne audits meer en meer onderdeel worden van de reguliere werkzaamheden. Ook wordt een andere applicatie aangeschaft voor het produceren van de planning en control-documenten, zoals bijvoorbeeld de tussenrapportage en de begroting.

Rechtmatigheid en audits

De interne controlewerkzaamheden (audits) worden zoveel mogelijk met de reguliere werkprocessen geïntegreerd.

Vanaf het boekjaar 2021 moeten colleges van burgemeester en wethouders zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarstukken. Nu is het zo dat externe accountants bij de jaarrekening van een gemeente een controleverklaring verstrekken met een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid. Op basis van de interne controlewerkzaamheden zal het college over 2021 een rechtmatigheidsverantwoording ondertekenen (en niet de accountant) op basis van de uitkomsten van de interne controlewerkzaamheden. Deze verantwoording wordt opgenomen in de jaarstukken 2021. Wat dit betekent voor de rol van de auditcommittee, de rol van het college en de invulling van de interne controle in de lijn zal blijken in 2021. Ter voorbereiding op een eigen rechtmatigheidsverantwoording wordt het boekjaar 2020 benut om te bezien hoe het college het beste vorm kan geven aan de toetsing van de rechtmatigheid.

Juridische kwaliteitszorg

De beweging om formele klachten te verminderen, door juist aan de voorkant de inzet van informele gesprekken en mediation, heeft positieve resultaten opgeleverd. Dit zal hierom in 2021 voortgezet en versterkt worden.

Voorts zal juridische kwaliteitszorg onderdeel gaan vormen van de algehele kwaliteitszorg van (werk)processen en voorbereiding en uitvoering van besluiten.

Informatieveiligheid en privacy

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun informatieveiligheid. Vanaf 1 januari 2020 is de basis van deze informatieveiligheid vernieuwd en wordt gewerkt vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De acties worden vertaald naar jaarplannen op basis van prioriteit en risico's voor de gemeente. Hierbij wordt samengewerkt met Equalit.

Ook op het gebied van privacy wordt samengewerkt met Equalit. Bij de aanschaf van applicaties wordt uitgegaan van het principe 'privacy by design'. Sinds 25 mei 2018 geldt de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). In 2020 is vooral de aandacht gericht op de toepassing van een zogenaamde 'DPIA' (Data Protection Impact Assessment). Dit is een instrument om vooraf de privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen en

vervolgens maatregelen te kunnen nemen om de risico's te verkleinen, en is gewerkt aan het bewustzijns- en kennisniveau op het gebied van informatieveiligheid en privacy. In 2021 worden bij de verschillende teams per proces de privacy-aspecten in beeld gebracht en waar nodig verbeterd.

Paragraaf grondbeleid

Algemeen

Grondbeleid vormt geen einddoel van beleid maar is een instrument ten behoeve van andere gemeentelijke beleidsvelden, zoals ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, economische ontwikkeling, werkgelegenheid en milieu. De laatste jaren spelen ook doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie steeds meer een rol in het grondbeleid. De laatste actualisatie van het beleid dateert van 2009.

Nota grondbeleid

Het huidige beleid vraagt om actualisering. De laatste jaren zijn er veel ontwikkelingen die van invloed zijn op het Grondbeleid. Er komt een nieuwe Omgevingswet aan en zijn de financiële spelregels met de herziening van het Besluit Begroting en Verantwoording veranderd. In de nieuwe nota grondbeleid, die wij in de eerste helft 2021 aan de raad voorleggen, worden alle recente ontwikkelingen betrokken. Met de nieuwe nota grondbeleid wil de gemeente Steenbergen op een transparante wijze inzicht bieden aan interne en externe partijen. Inzicht in het beleid, in de gewenste rol en in de spelregels voor de realisatie en de uitvoering van ruimtelijke plannen (externe werking).

Grondexploitatiecomplexen

De belangrijkste complexen die in 2021 in exploitatie genomen zullen zijn, zijn:

Complexen in exploitatie	Totaal geïnvesteerd	Totaal verkocht	(Tussentijdse) winst-neming / beschikking reserves	Boekwaarde 1-9-2020	Nog te investeren	% van totaal geïnvesteerd	Nog te verkopen	% van totaal te verkopen	Verwacht resultaat pos. (= -) / neg. (= +)
Buiten de Veste	6.131.701	9.945.501	25.800	-3.788.000	16.500.610	73%	12.867.251	59%	-154.640
De Pinas	6.064.133	4.337.185	-1.103.000	623.948	742.967	11%	1.375.000	25%	-8.085
Uitbreiding RP-1	2.539.002	1.929.600	27.500	636.902	1.904.365	43%	2.755.356	59%	-214.093
Welberg	721.573	441.500	-	280.073	1.026.818	65%	1.096.158	100%	210.734
Totaal	15.456.409	16.653.786	-1.049.700	-2.247.077	20.174.760		18.093.765		-166.083

Algemeen

De commissie BBV (Besluit, begroting en verantwoording) heeft de afbakening, definiëring en verslagleggingsregels rondom grondexploitaties kritisch onder de loep genomen. De reden hiervoor is een aantal ontwikkelingen op het gebied van grondexploitaties. Namelijk: de forse afboekingen van gemeenten op grondposities in de afgelopen jaren, de aanbevelingen uit het rapport Vernieuwing BBV over transparantie en vergelijkbaarheid, en de aankomende Omgevingswet.

De afbakening is ook onvermijdelijk in het kader van de vennootschapsplicht voor gemeenten (vpb). De vpb-heffing moet worden bepaald op basis van de fiscale grondslag. Over de bepaling van deze fiscale grondslag is nog niet op alle gebied de benodigde duidelijkheid om een gedegen inschatting te kunnen maken van deze vpb-plicht, maar verwacht dat deze van beperkte omvang zal zijn. Een belastingverplichting is om die reden niet opgenomen.

De commissie heeft een aantal voorstellen uitgewerkt die leiden tot wijzigingen in het BBV en de uitwerking hiervan. De wijzigingen leiden tot meer transparantie, eenduidigheid en een vermindering van de administratieve lasten. Een van de wijzigingen met betrekking tot de grondexploitatie is, dat de rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties moet worden gebaseerd op de werkelijke rente over het vreemd vermogen. Geen rente mag worden toegerekend indien de gemeente geen externe financiering heeft en ook niet de intentie heeft deze aan te trekken, hetgeen bij de gemeente Steenberghe het geval is. Hierdoor komen de resultaten van de diverse exploitaties gunstiger uit. Vanaf de begroting 2016 heeft de voorgenomen maatregel een nadelig gevolg, omdat de rente over de nadelige boekwaarden niet meer als rentebaten opgenomen kunnen worden.

Het is vanaf 2016 niet meer toegestaan om toevoegingen te doen aan een voorziening voor bovenwijkse voorzieningen. Bestaande voorzieningen per ultimo 2015 mogen worden gehandhaafd en kunnen volgens planning worden afgewikkeld. Sparen voor bovenwijkse voorzieningen die na het afsluiten van een grondexploitatie zullen worden aangelegd, is nog wel mogelijk via een door de raad in te stellen bestemmingsreserve. Toevoegingen aan deze bestemmingsreserve kunnen alleen plaatsvinden via resultaatsbestemming.

Tevens dient bij een geraamd overschot op de einddatum, volgens door de commissie BBV opgestelde richtlijnen, winst direct te worden genomen. Belangrijke factoren die hierbij een rol spelen zijn o.a. de fase tot waar het plan is ontwikkeld en de nog te verwachten risico's. Het voorzichtigheidsbeginsel moet hierbij in acht worden genomen.

BP Buiten De Veste

Het bestemmingsplan voor geheel Buiten de Veste is in 2010 goedgekeurd. In het plan uit 2010 is woningbouw opgenomen binnen de waterkering die op basis van nieuwe wetgeving niet meer kan worden gerealiseerd. In 2017 is, rekening houdend met deze beperking, voor het resterende gedeelte een nieuw, grotendeels flexibel, bestemmingsplan gemaakt met directe bouwtitel. Dit bestemmingsplan is op 22 februari 2018 vastgesteld door de raad en inmiddels onherroepelijk. Aansluitend aan de bestaande gerealiseerde wijk is een gedeelte nader uitgewerkt voor woningbouwtypen waar vraag naar is. In de noordelijk gelegen tweede fase worden momenteel de 8 patiowoningen aan de Oost-Havendijk gerealiseerd. In de herziene exploitatieraming is ervan uitgegaan dat fase 2 in 2021 tot afronding komt.

Aansluitend aan de gerealiseerde wijk (fase 2), zal eind 2020 worden aangevangen met bouwrijpmaken van het vervolg (fase 3). Voor fase 3 is een stedenbouwkundig plan opgesteld en begin 2020 door het college vastgesteld. Fase 4 is de laatste fase, welke qua planopzet uitgaat van inrichting met een hofje zoals bij de Citadel. Gezien de tot nu toe gehaalde dichtheid is het mogelijk dat het aantal toegestane woningen binnen het bestemmingsplan niet toereikend is. Bij het uitwerken van het programma wordt hier rekening mee gehouden. De ontwikkeling loopt naar verwachting tot en met 2026. De gronden binnen het plangebied zijn in eigendom van de gemeente.

Op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten en een recente taxatie voor nog uit te geven grond blijft de gemiddelde waarde voor bouwrijpe grond € 250,- per m². De exploitatie sluit dan in 2027 met een geraamd positief saldo van € 154.640,-.

Gezien de verwachting dat de exploitatie met een positief saldo zal sluiten, heeft in 2017 een winstneming plaatsgevonden van € 25.800,-. Gelet op het afnemende resultaat en de risico's op kostenstijging beschouwen, is winstneming in 2019 niet meer aan de orde. Voor diverse kosten is in de begroting 2021 een bedrag opgenomen van € 1.312.566,- en voor opbrengst grondverkoop van € 1.472.144,-.

BP De Pinas (vml sportpark Oostgroeneweg)

Gezien de stagnerende vraag naar vrije kavelbouw is het bestaande bestemmingsplan Oostgroeneweg herzien. De naam is gewijzigd in bestemmingsplan De Pinas dat in 2017 is vastgesteld en onherroepelijk is. Alle gronden binnen het plangebied zijn reeds in eigendom van de gemeente.

De verkaveling is uitgewerkt. In het totale plangebied kunnen in totaal 104 woningen worden gerealiseerd. In 2020 is het grootste gedeelte van het plangebied al gerealiseerd. Zijn 11 woningen in aanbouw en kunnen nog 9 of 10 woningen worden gebouwd in een optie genomen kavel met een oppervlakte van 2.284 m². Waarvan de verwachting is dat deze nog in 2020 wordt verkocht. Op grond van eerder vastgestelde uitgangspunten is in de exploitatie voor de grondopbrengst van ca. 29.082 m² niet bouwrijpe grond aan de Noordlangeweg € 20,- per m² aangehouden. Deze grond kan in de toekomst wellicht worden gebruikt voor nieuwe ontwikkelingen.

De exploitatie sluit in 2026 met een geraamd positief saldo van € 8.085. In de begroting 2021 is voor diverse kosten voor dit plan € 419.429,- opgenomen.

Momenteel wordt onderzocht of een woningbouwontwikkeling van de laatste fase van het bestemmingsplan De Pinas in combinatie met de ontwikkeling van de nabij gelegen bedrijvenstrook aan de Van Heemskerckstraat en Karel Doormanstraat, die in bezit is bij twee private partijen, tot de mogelijkheden behoort. Afhankelijk van het verdere onderzoek en overleg met de andere eigenaren wordt dit mogelijk in 2021 een nieuw te ontwikkelen exploitatiegebied.

Reinierpolder I

In totaal kan er ca. 7,5 ha bouwrijpe grond worden uitgegeven waarvan ca. 4,7 ha in fase 1. Voor realisatie van de tweede fase is overleg gevoerd met de provincie en de regio. Halverwege 2020 is iets meer dan 3,5 ha grond verkocht, 8.018 m² aan grond in optie gegeven en nog 9.449 m² bedrijventerrein grond te koop. De kavels staan te koop voor de getaxeerde waarde voor een gemiddelde prijs voor bouwrijpe grond van € 100,- of € 125,- per m² afhankelijk van de locatie. Alle goedkopere kavels van € 90,- per m² zijn verkocht.

De marktinzichten in 2016 gaven aan dat er tot 2026 geen behoefte is voor fase 2. Het uitgiftetempo van fase 1 is de afgelopen 2 jaar toch wat sneller gegaan dan verwacht. We hopen dan ook dat we uiterlijk in 2022 alle beschikbare grond in fase 1 hebben verkocht. De gemeente is op zoek naar herbestemming van fase 2 (mogelijke locatie hotelontwikkeling), maar hierover is nog geen duidelijkheid. Daarom is er in 2019 voor gekozen de grondexploitatie van fase 1 en fase 2 separaat inzichtelijk te maken, en fase 2 voorlopig af te waarderen tot agrarische waarde, conform de bestemming.

Na de actualisatie van de grondexploitatie per 1-1-2019 is vast te stellen dat het samengevoegde resultaat van Fase 1 en 2 een negatief resultaat laat zien. Fase 1 laat een positief resultaat zien van € 269.000,- op eindwaarde. Fase 1 wordt negatiever door kostenstijging en verlenging van de uitgifteperiode tot 2025.

Afwaardering van fase 2 tot agrarische waarde laat een negatief resultaat op eindwaarde zien van € 554.000,-. Fase 2 wordt afgewaardeerd met een verlies. Fase 1 heeft nog steeds een positief resultaat. Als we echter de risico's op de verkoop van kavels in acht nemen, dan zou een tussentijdse winstneming van € 8.300 genomen moeten worden. Dit is € 19.200 lager dan de reeds genomen winst. Gezien de verwachting dat de exploitatie meteen positief saldo zou sluiten, heeft in 2017 een winstneming plaatsgevonden van € 27.500,-.

In de begroting 2021 is voor diverse kosten voor dit plan € 323.000,- opgenomen.

BP Welberg centrum

Op 20-12-2018 is het bestemmingsplan centrum Welberg gewijzigd vastgesteld. Het plan voorziet in de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk met 11, rijwoningen, 8 levensloopbestendige woningen en 4 vrije kavels en de inrichting van een autovrij dorpsplein. De gemeente neemt het bouwrijp maken en de inrichting van het openbaar gebied voor haar rekening. In 2018 is door de Raad het besluit genomen het centrumgebied Welberg in exploitatie te nemen. In juni 2019 is de grondexploitatie door de gemeenteraad vastgesteld.

De in januari 2020 verkochte grond met een oppervlakte van 1.766 m² ten behoeve van de bouw 11 rijwoningen zijn in april 2020 in aanbouw genomen. De grond ten behoeve van de bouw van de 8 levensloopbestendige woningen met een oppervlakte van 1.610 m² zijn verkocht in 2020 en de verwachting is dat in 2020 nog gestart wordt met de bouw van de woningen. Van de 4 vrije kavels is er één verkocht en in aanbouw genomen. De overige drie staan nog te koop.

In de begroting 2021 is voor diverse kosten voor dit plan € 456.538,- opgenomen en voor opbrengst grondverkoop € 123.484,-.

Projecten op basis van een (anterieure) overeenkomst

Naast de gemeentelijke grondexploitaties hebben we te maken met plannen van derden, waarvoor het kostenverhaal is geborgd via, veelal, een anterieure overeenkomst. De belangrijkste projecten staan hieronder benoemd en beschreven.

Couверingepark

Het bestemmingsplan Couверingepark bestaat uit de bouw van 83 woningen en een gezondheidscentrum aan de Molenweg op het terrein van de voormalige HKI-fabriek en de bouw van een woonzorgcomplex met ca. 60 wooneenheden op de voormalige locatie van het Princetuincollege aan de Ravelijnstraat. Tot op heden zijn er 52 woningen opgeleverd en bewoond. Dit project wordt uitgevoerd door de Ontwikkelcombinatie Couверingepark, die bestaat uit Aan de Stegge en Woningstichting Geertruidenberg. In verband met financiële problemen bij de Woningstichting Geertruidenberg is de grond aan de Ravelijnstraat nog niet aan deze ontwikkelcombinatie verkocht. De woningbouw is in 2017 weer opgepakt door de ontwikkelcombinatie. Het woonzorgcomplexplan aan de Ravelijnstraat en het gezondheidscentrum worden niet door deze ontwikkelcombinatie gerealiseerd. De gronden van het gezondheidscentrum zijn aan Stadlander verkocht, die er appartementen zal realiseren. Zoals hiervoor geschetst, is door de financiële problemen en de (achter ons liggende) economische recessie stagnatie ontstaan in de verdere ontwikkeling van het plan. Er spelen ook juridische geschillen tussen de vennoten. De vennoten van de ontwikkelcombinatie willen in 2020 daar afrondende afspraken over maken, waarna de overige woningen ontwikkeld en gebouwd kunnen worden.

Herengood

Binnen het plangebied Herengood te Kruisland zijn 17 starterswoningen en 2 vrije sectorwoningen opgeleverd. In het plan is de sanering van een milieuhinderlijk bedrijf opgenomen waarvoor in de plaats 6 vrije sectorwoningen kunnen worden gebouwd. Met de uitvoering van het plan is vertraging ontstaan ten gevolge van de economische recessie. De zes nog resterende te bouwen vrije sectorwoningen zijn in aanbouw.

Beltmolen Nieuw Vossemeer

Dit plan voor 52 woningen op de voormalige agrarische gronden tussen de Hogedijk, Beltmolen en Dr. Vermetstraat te Nieuw Vossemeer is opgestart door woningcorporatie Thuisvester. Eind 2011 zijn 12 starterswoningen opgeleverd. In verband met de economische recessie is ook hier stagnatie ontstaan voor verdere woningbouw. BVR ontwikkeling heeft de realisatie van het plan voor de nog resterende 44 te bouwen woningen overgenomen van Thuisvester. BVR voert deze in twee fases uit. In de eerste helft van 2019 is gestart met de bouw van 17 woningen. De woningen zijn inmiddels bewoond. De derde bouwfase (15 vrijstaande en geschakelde woningen) is bouwrijp gemaakt en de eerste percelen zijn al verkocht. Er blijven dan nog 8 geschakelde woningen over voor de laatste fase.

Olmentuin Steenberg

Plan Olmentuin is geprojecteerd op de locatie van een taxibedrijf aan de Olmendreef dat naar een andere locatie in Steenberg verhuist. Op de vrijkomende locatie en de landbouwgronden ten zuiden daarvan ontstaat hierdoor ruimte voor de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk. Olmentuin te Steenberg wordt een duurzame, energieneutrale wijk tussen het groen met een gemeenschappelijke binnentuin en kas als ontmoetingsplaats. Dit bestemmingsplan is op 28 juni 2018 vastgesteld door de raad. Tegen deze vaststelling van het bestemmingsplan is beroep

ingesteld. In september 2019 heeft de Raad van State de beroepen ongegrond verklaard en is het plan onherroepelijk. Na een lange voorbereiding zal de bouw naar verwachting begin 2021 starten.

Hof van Engelbrecht

Het plan hof van Engelbrecht is een kleiner woningbouwplan in Kruisland van 8 woningen, waarvan 2 vrijstaande en 6 levensloopbestendige woningen. Het plan wordt hier apart genoemd omdat de ontwikkelaar failliet is gegaan voordat alle woningen zijn gebouwd. Alle door de gemeentelijke gemaakte en nog te maken kosten zijn vergoed. Hierdoor is de aanleg van de noodzakelijke infrastructuur gewaarborgd. 4 van de 6 woningen waren al verkocht. Onduidelijk is nog wanneer de woningen gebouwd gaan worden. Dit ligt nu ter afhandeling bij de curator.

Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en risico's van de gemeente als gevolg van banden met externe rechtspersonen, waarin de gemeente zowel financieel deelneemt als zeggenschap heeft.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke én financiële band heeft. Van een bestuurlijke band is sprake indien de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Een financieel belang is aan de orde als de gemeente financieel kan worden aangesproken wegens het functioneren van de verbonden partij of wanneer de gemeente geld kan kwijtraken bij een faillissement van een verbonden partij.

Zoals aangegeven bij de spelregels uit de nota Verbonden Partijen geeft de raad voor de meerjarenbegrotingen 2022-2025 in het najaar de richtlijnen mee waaraan deze begrotingen moeten voldoen. De richtlijnen die de gemeente Steenbergen meegeeft maken deel uit van deze paragraaf. Met het vaststellen van de begroting worden ook deze richtlijnen vastgesteld. De richtlijnen bestaan uit algemene richtlijnen, waaraan de verbonden partijen moeten voldoen en uit specifieke richtlijnen die voor de betreffende partij gelden. De algemene richtlijnen zijn hieronder opgenomen. De specifieke richtlijnen, zowel financieel als beleidsmatig, zijn opgenomen bij de betreffende verbonden partij.

Vormen van verbonden partijen zijn:

Verbonden partijen met een privaatrechtelijk karakter

Bij deze verbonden partijen is er sprake van financiële en/of bestuurlijke belangen (zeggenschap) van de gemeente in private rechtspersonen zoals vennootschappen (Naamloze Vennootschap (NV), Besloten Vennootschap (BV)), stichtingen en verenigingen. Gemeenten kunnen ook participeren in instellingen zonder eigen rechtspersoonlijkheid. Deze instellingen vallen onder de rechtspersoonlijkheid van de instelling waar zij deel van uitmaken.

Verbonden partijen met een publiekrechtelijk karakter

Bij deze verbonden partijen gaat het om deelname van de gemeente aan gemeenschappelijke regelingen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De Wgr is in essentie het wettelijk kader voor de -vrijwillige- samenwerking tussen gemeenten en/of provincies voor uitvoering van lokale taken.

Er zijn verschillende varianten voor een gemeenschappelijke regeling. De zwaarste vorm is een gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam en heeft de status van een rechtspersoon. De lichtere vormen zijnde een gemeenschappelijk orgaan, de centrumgemeente-variant en de samenwerkingsovereenkomst zijn gemeenschappelijke regelingen zonder eigen rechtspersoonlijkheid en derhalve in formele gezin geen verbonden partij.

Nota Verbonden Partijen

De gemeenteraad van Steenbergen heeft op 24 september 2015 de nota Verbonden Partijen - zes kaderstellende spelregels vastgesteld. In deze in regionaal verband opgestelde notitie zijn spelregels opgenomen om een betere beheersbaarheid van de samenwerkingsverbanden en een vergroting van de invloed van de gemeenteraden te bewerkstelligen.

De zes kaderstellende spelregels voor de Verbonden Partijen betreffen:

1. Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.
2. Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.
3. Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één bepaalde gemeente per verbonden partij de leiding neemt.
4. Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partij richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In de kaderbrief geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de

begroting aan. Voor NV's en BV's gelden uiteraard de bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek (BW).

5. De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de gemeenschappelijke regeling naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de gemeenschappelijke regeling te zijn ontvangen.
6. Vierjaarlijks is de gemeenschappelijke regeling verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de gemeenschappelijke regelingen over een periode van vier jaar te evalueren.

BBV

Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is ook van toepassing op de gemeenschappelijke regelingen, voor zover zij een eigen begroting en jaarrekening moeten opstellen.

Artikel 15 van het BBV schrijft over de paragraaf verbonden partijen het volgende voor:

1. De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste:
 - de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen
 - de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 - gemeenschappelijke regelingen;
 - vennootschappen en coöperaties;
 - stichtingen en verenigingen, en,
 - overige verbonden partijen.
 - de lijst van verbonden partijen.
2. In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:
 - de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
 - het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
 - de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
 - de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
 - de eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk gemeente.

Financiële gegevens

Uitgangspunt is dat financiële gegevens over 2021 worden vermeld. Als deze niet bekend zijn dan worden de laatst bekende financiële gegevens opgenomen.

Lijst verbonden partijen van de gemeente Steenberg

De verbonden partijen van onze gemeente zijn, conform het BBV, gesplitst in:

Gemeenschappelijke regelingen:

1. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB)
2. Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg West-Brabant (GGD)
3. Werkvoorzieningschap West-Noord-Brabant (WVS-groep)
4. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV)
5. Gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant (hieronder o.a. Rewin en KCV)
6. Gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten
7. Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)
8. Intergemeentelijke Sociale Dienst Brabantse Wal (ISD BW)
9. West-Brabants Archief (WBA)

Vennootschappen en coöperaties:

1. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)
2. NV Brabant Water

Stichtingen en verenigingen:

1. Stichting Samenwerken
2. Stichting inkoopbureau West-Brabant

Overige verbonden partijen:

N.v.t.

Algemene financiële richtlijnen begroting 2022 gemeenschappelijke regelingen

1. Van het Dagelijks Bestuur (DB) van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) wordt verwacht dat zij een structureel financieel-sluitende meerjarenbegroting 2022-2025 aanbiedt aan de deelnemers. De gehanteerde begrotingsuitgangspunten door de GR dienen in de begroting 2022 van de GR inzichtelijk te worden gemaakt. In de begroting 2022 dient een overzicht te worden opgenomen met de meerjarige bijdrage (2022 t/m 2025) per deelnemer.
2. De begroting en jaarrekening dienen te voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit betekent dat de voorgeschreven gegevens dienen te worden opgenomen. Met name wordt aandacht gevraagd voor:
 - een overzicht van incidentele lasten en baten per programma;
 - een specificatie van lasten en baten per programma;
 - het opnemen van een meerjarig investeringsplan in de begroting;
 - het opnemen van (prestatie) indicatoren in de begroting;
 - de verwachte stand begin en eind begrotingsjaar van Eigen en Vreemd vermogen.
3. De begroting dient te worden opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Dat wil zeggen dat geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting mogen worden opgenomen, tenzij dit eerder door het Algemeen Bestuur is besloten.
4. De begroting bevat een overzicht met het verloop de reserves. In dit overzicht is te zien wanneer en voor welk bedrag per jaar de reserve wordt ingezet. Ook bevat dit overzicht een toelichting waar in het doel van de reserve wordt omschreven.
5. De begroting 2022 dient te worden opgesteld op basis van een gelijkblijvende gemeentelijke bijdrage t.o.v. het begrotingsjaar 2021. Voor de meerjarenbegroting 2022-2025 dient deze gelijkblijvende bijdrage voorlopig als uitgangspunt genomen te worden.
6. Een positief resultaat vloeit terug naar de deelnemers. De GR kan hiervan afwijken; hiertoe dient het DB een expliciet en gemotiveerd voorstel tot resultaatbestemming voor te leggen aan het Algemeen Bestuur van de GR.
7. In de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing is aandacht voor de risico's door deze te kwantificeren, te prioriteren en de beheersingsmaatregelen te benoemen.
8. Binnen twee jaar na inwerkingtreding van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen brengen de deelnemers de regeling in overeenstemming met de gewijzigde Wgr.

Gemeenschappelijke regelingen:

1. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB)

Vestigingsplaats	Tilburg
Openbaar belang	Binnen de gemeenschappelijke regeling werken de deelnemende gemeenten samen ten behoeve van de goede behartiging van de zorg voor de veiligheid van en de hulpverlening aan de burgers in hun werkgebied. Dit in het bijzonder bij de voorbereiding op en het bestrijden van ongevallen en rampen. De missie luidt: <i>Samen maken wij onze regio veiliger.</i> <i>“Wij zijn een krachtige en gerespecteerde speler in het veld van fysieke veiligheid. Wij stimuleren dat de samenleving bewust met risico's om kan gaan. Wij helpen om goede afwegingen te maken door onze expertise actief te delen en treden slagvaardig en vakbekwaam op. Wij zijn betrouwbaar omdat we altijd hulp bieden of een handelingsperspectief geven.”</i>
Betrokkenen	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Midden en West-Brabant is een gemeenschappelijke regeling van de 24 gemeenten. Dit valt samen met het werkgebied van de politieregio Midden- en West- Brabant.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit leden van de deelnemende gemeenten, elk lid heeft één stem in de vergadering. De gemeenteraad wijst hiervoor de burgemeester, een wethouder of een raadslid aan als lid. Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter en zes andere leden. Deze zes leden worden als volgt aangewezen: • Twee leden die ook lid zijn van de Bestuurscommissie Geneeskundige Hulpverlening • Twee leden die ook lid zijn van de Bestuurscommissie Regionale Brandweer • Twee leden die ook lid zijn van het dagelijks bestuur van de Politieregio Midden- en West-Brabant.
Financieel belang	<i>Thema Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid</i>

	Voor het jaar 2021 bedraagt de bijdrage €1.405.316,-. Vanaf 2019 is sprake van een actualisatie van het kostenverdeelmodel, zodat de bijdrage beter aansluit bij de bijdrage die gemeenten krijgen vanuit het gemeentefonds. Om te voorkomen dat er grote verschillen ontstaan in de gemeentelijke bijdragen, is er gekozen voor een overgangperiode van 3 jaar. Dit leidt voor steenbergen tot een hogere bijdrage.
Risico's	Risicomanagement is een belangrijk instrument voor de Veiligheidsregio. Hierop wordt dan ook veel aandacht aan besteed. Het proces is effectief ingericht, het gehele proces, van de identificatie tot en met evaluatie van beheersmaatregelen, wordt consequent doorlopen. De belangrijkste risico's zijn vastgelegd in een risicomatrix. Het belangrijkste, in de begroting 2021 opgenomen, risico betreft de mogelijke aansprakelijkheidsstelling door omliggende bedrijven van Chemie Pack in Moerdijk in verband met de schade als gevolg van de brand op 5 januari 2011. Door de advocaat is in een brief aan de Gemeente Moerdijk en de Veiligheidsregio een bedrag genoemd van € 26 miljoen (exclusief rente en kosten). De veiligheidsregio heeft geen algemene reserve die kan dienen om de risico's op te vangen.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2021 € 16.732.000,- eind 2021 € 14.335.000,- Vreemd vermogen begin 2021 € 46.316.000,- eind 2021 € 50.688.000,- Verwacht resultaat 2021 €,-

Aanvullende financiële richtlijnen begroting 2022

1. De Gr wordt gevraagd om transparantie van budgetten door middel van productkaarten waarbij met scenario's de gevolgen in beeld te brengen waarop keuzes gemaakt kunnen worden die kunnen leiden tot meer financiële beheersbaarheid (de zogenaamde zero-based methode).

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2022

De Veiligheidsregio heeft als taak zorg te dragen voor crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises met als doel gezamenlijk de fysieke veiligheid en maatschappelijke continuïteit in de regio te borgen. Zodoende draagt de veiligheidsregio Midden- en West-Brabant bij aan een veilige omgeving.

In het beleidsplan 2019-2023 zijn actiepunten opgenomen, die uiterlijk in 2023 moeten zijn gerealiseerd. In de kaderbrief 2022 geeft de Veiligheidsregio aan welke actiepunten in 2022 centraal staan. In de begroting geeft de Veiligheidsregio aan op welke wijze deze actiepunten worden ingevuld.

De begroting 2022 bevat informatie en kengetallen met informatie over toezicht en handhaving van:

- BRZO- bedrijven;
- BRZO⁺ -bedrijven;
- Zorginstellingen
- Overig

De begroting 2022 bevat kengetallen/ informatie over de omvang van het ambtelijk apparaat / organisatie alsmede van de financiële ramingen daarvan:

- aantal vrijwilligers;
- aantal beroeps repressief;
- aantal medewerkers risicobeheersing (advies & vergunningverlening, toezicht & handhaving);
- aantal medewerkers overig (uitgesplitst naar overhead, veiligheidsbureau);
- aantal medewerkers witte kolom, oranje kolom;
- opgave van het materieel (per categorie) per post en het aantal posten.

Prestaties apparaat

De begroting 2022 bevat informatie en kengetallen (voor zover nog niet opgenomen en zo mogelijk steeds op een eenduidige manier) over:

a. Onderdeel repressie

- aantal uitrukken (uitgesplitst zoals nu) en uitgesplitst naar scenario;
- inzetten vrijwilligers, beroeps, witte en oranje kolom;
- overschrijdingen inzetten;
- slachtoffers brand en ongevallen gevaarlijke stoffen, infectieziekten cat A.

- b. Onderdeel preparatie
 - planvorming (RCP, RBP, IBP, bereikbaarheidskaarten);
 - (M)OTO (brandweer, witte kolom, oranje kolom, multi);
 - Gebieden waar wordt voldaan aan het regionaal beleid voor bluswater en bereikbaarheid;
 - Inzet en data Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK).
- c. Onderdeel preventie/pro-actief
 - Advisering;
 - Inzicht in aantallen kazernes, waarbij aangegeven welke voldoen aan de eisen;
 - Ruimtelijke ordening en projecten;
 - Evenementen;
 - Vergunningen Milieu (BRZO, BRZO+, overig);
 - Vergunningen Bouw;
 - Voorlichting;
 - Voldoen van de brandweerkazernes aan “gezond en veilig werken”
- d. Onderdeel meldkamer
 - stand van zaken m.b.t. capaciteit en inzet CACO's en prestaties meldkamer.
- e. Onderdeel controles, toezicht en handhaving
 - hoe staat het met de implementatie van het basistakenpakket?
 - een algemene rapportage over de bevindingen van de controles (aantallen, overtredingen, opgelegde sancties) met zo mogelijk een differentiatie per gemeente.

Verder zijn we benieuwd naar het volgende (deze zaken mogen ook terugkomen als projectvoortgang binnen de Berap):

- Voortgang Safety Village (kosten, gebruik, etc.)
- Voortgang Risk Factory
- Prestaties meldkamer (ook i.r.t. gebruik als RCC)

2. Gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijk Gezondheidsdienst West-Brabant (GGD)

Vestigingsplaats	Breda
Openbaar belang	Zorg te dragen voor minimaal de uitvoering van de wettelijk aan de gemeente opgedragen taak van collectieve preventie en inhoud te geven aan de voor de deelnemende gemeenten noodzakelijke en de door de deelnemende gemeenten gewenste samenwerking op het terrein van de openbare gezondheidszorg en de preventieve gezondheidszorg.
Doel	Het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de publieke gezondheid.
Betrokkenen	De volgende gemeenten nemen deel: Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	Binnen de GGD worden twee bestuursorganen onderscheiden: • Algemeen bestuur: hierin hebben vertegenwoordigers van alle gemeenten zitting, aangevuld met twee vertegenwoordiger namens de GGD • Dagelijks bestuur: vanuit het algemeen bestuur heeft minimaal een viertal personen tevens zitting in het dagelijks bestuur, aangevuld met 2 bestuursleden op basis van deskundigheid.
Financieel belang	<i>Thema Mens en Samenleving</i> De deelnemende gemeenten dragen bij in het nadeling saldo naar rato van het aantal inwoners. De bijdrage van de gemeente Steenbergen in 2021 bedraagt € 493.369,- (2020: € 475.691,-). Het belang van de gemeente Steenbergen in de GGD WB heeft bedraagt 2,51%.
Risico's	Uit de uitgevoerde kansberekening -via de Monte Carlo simulatie van alle risico's met impact en kans- komt met een betrouwbaarheid van 90% een verwachte schadelast van € 6,6 mln. Bij een betrouwbaarheid van 75% is de uitkomst € 4,3 mln. Door deze wijze van berekening is de schadelast daarmee gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit, gegeven de betrouwbaarheid van de kansberekening (en onder de aanname van normaal verdeelde kansen). Uitgedrukt in een percentage

	is op 90% betrouwbaarheid de dekkingsratio 26%. Op 75% betrouwbaarheid is het dekkingspercentage 40%.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2021 € 4.469.000,- eind 2021 € 4.550.000,- Vreemd vermogen begin 2021 € 10.500.000,- , eind 2021 € 10.500.000,- Resultaat 2021 € -,-

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2022

1. De GGD voert in West-Brabant de in de Wet Publieke gezondheid aan de gemeenten opgedragen taken uit. Op onderdelen betreft dit ook taken die vallen onder de Jeugdwet, Omgevingswet en de wet op de Veiligheidsregio's. De GGD blijft alert op de rol die zij in ketenaanpakken heeft, waarbij passende aansluiting op het lokale beleid leidend is. Voor kwetsbare burgers die onvoldoende regie kunnen voeren levert de GGD in afstemming met ketenpartners de benodigde bijdrage aan een adequaat vangnet.
2. De 3 in de 'Agenda van de Toekomst' opgenomen (hoofd)ambities zijn leidend voor de opstelling van de Begroting 2022. De GGD zorgt er tevens voor dat in deze begroting:
 - a De in overleg met gemeenten aangescherpte prestatie-indicatoren zijn opgenomen, met het doel beter zicht te verkrijgen op de te behalen resultaten.
 - b Een overzicht is opgenomen met een uitsplitsing van de kosten van de basistaken en de kosten van de aanvullende ambities die de GGD bovenop deze taken uitvoert.
 - c Aangegeven wordt welke taak/taken – op basis van de in 2021 uitgevoerde verkenning – mogelijk uit het basistakenpakket gehaald kunnen worden en in volgende jaren als plusproduct kunnen worden ingekocht.
3. Eén van de ambities van de GGD betreft de verdere uitbouw en versterking van de preventieve taken. Belangrijk onderdeel hiervan is het regionaal en lokaal invulling geven aan het Nationale Preventieakkoord; dit via het maken van onderbouwde keuzes in maatregelen. In goede samenwerking met gemeenten en lokale ketenaanpakken bouwt de GGD voort aan maatregelen die inwoners stimuleren "de gezonde keuze te maken".
4. Ten behoeve van de 'Modernisering van de GGD-dienstverlening' heeft het Algemeen bestuur ingestemd met de vorming van een bestemmingsreserve van € 300.000,- (vanuit het positief resultaat 2019). In de begroting 2022 geeft u een beschrijving van deze moderniseringsslag en de effecten hiervan plus inzicht in het verloop van deze reserve.
5. Per 2021 heeft het rijk de Decentrale Uitkering Uitstapprogramma Prostituees (DUUP) ingevoerd met Tilburg als centrumgemeente voor Midden- en West-Brabant en Zeeland. In 2021 blijft de landelijke bijdrage voor het uitstapprogramma nog gelijk aan 2020 en is ook al een gemeentelijke bijdrage van maximaal € 150.000,- in uw begroting voor 2021 opgenomen. Vanaf 2022 is landelijk voor West-Brabant € 40.000,- minder beschikbaar. Op basis van een evaluatie in 2021 laat u het Algemeen bestuur een Besluit nemen over hoe het uitstapprogramma vanaf 2022 het best gecontinueerd kan worden en in welke mate daarbij een gemeentelijke bijdrage benodigd is.
6. In de begroting 2021 is opgenomen dat de GGD inzet op preventie van ziekteverzuim binnen het primair onderwijs. U zou graag de M@zl-aanpak in het PO willen invoeren en u verwacht hiervoor extra middelen nodig te hebben. In een voorstel onderbouwt u wat de implementatie van M@zl in het PO inhoudelijk en financieel voor gevolgen heeft en hoe u aansluit bij bestaande overlegstructuren en u legt dit in een te nemen Besluit aan het Algemeen bestuur voor.

3. Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap West-Brabant (WVS-groep)

Vestigingsplaats	Roosendaal
Openbaar belang	Verzorgt voor de 9 deelnemende gemeenten de sociale werkvoorziening in West-Brabant.
Doel	De WVS-groep heeft als missie dat zij als maatschappelijke organisatie mensen kansen biedt om zichzelf door middel van arbeid te ontwikkelen met als doel het vinden van regulier werk of werk in een (meer) beschutte omgeving. De WVS-groep voert haar missie uit in aansluiting op het gemeentelijke beleid van de in de gemeenschappelijke regeling betrokken gemeenten om de sociale werkvoorziening regionaal aan te pakken.

	De gemeente Steenbergen participeert dus om invulling te geven aan zijn wettelijke verplichting op een wijze die tevens leidt tot de realisatie van efficiencywinst.
Betrokkenen	In de gemeenschappelijke regeling nemen de volgende gemeenten deel: Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	De negen gemeenten uit het werkgebied West Noord-Brabant hebben één afgevaardigde in het Algemeen Bestuur, plus een secretaris. Daarnaast is sprake van een Dagelijks Bestuur waarin vertegenwoordigers uit drie gemeenten worden gekozen, aangevuld met een secretaris en een adviseur.
Financieel belang	<i>Thema Economie, Toerisme en Recreatie</i> Met ingang van 1 januari 2008 ontvangt de gemeente het decentraal budget Wet Sociale Werkvoorziening. In principe wordt aan het werkvoorzieningschap een bijdrage betaald voor een minimumaantal te plaatsen Standaard Eenheden WSW werknemers. Indien dit aantal en de vergoeding per SE niet afwijkt van de door het rijk vastgestelde aantallen en bedragen zal er geen manco ontstaan tussen het ontvangen budget en de door de gemeente te betalen bijdragen. Aansluitend op de missie van de WVS-groep, verstrekt de gemeente een financiële bijdrage per SWmedewerker uit de gemeente Steenbergen. Het verlies van WVS bedraagt in 2021 € 9.378.000,-. Dit is per SW-er € 4.340. Dit is een stijging van de bijdrage per SW-er van € 788 t.o.v. 2020. Over 2021 bedraagt de gemeentelijke bijdrage € 473.023 .
Risico's	Een belangrijk risico betreft het risico dat de werkelijke uitstroom niet in de pas loopt met de fictieve uitstroom (volgens het landelijk rekenmodel). Hierdoor loopt WVS-Groep het risico dat het landelijk budget onder druk komt te staan door meer vraag. Het kan zo zijn dat de fictieve bijdrage SW hierdoor naar beneden wordt bijgesteld.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2021 € 5.413.000,- , eind 2021 € -,- Vreemd vermogen begin 2021 € 20.241.000,- eind 2021 € -,- Resultaat 2021 € -,-

Aanvullende financiële richtlijnen begroting 2022

1. De gevolgen van de besluitvorming over de ketensamenwerking worden verwerkt in de begroting.
2. Wat betreft gezamenlijke activiteiten met het Werkplein Hart van West-Brabant en de ISD Brabantse Wal, zorgt WVS er voor dat hetgeen daarover in haar begroting is opgenomen aansluit bij de begrotingen van het werkplein en de ISD. De drie begrotingen zijn de basis voor de ketenbegroting.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2022

1. Om invulling te geven aan de ambities omtrent de ketensamenwerking met het Werkplein Hart van West-Brabant en ISD Brabantse Wal, stelt WVS in gezamenlijkheid met de Werkpleinen en in overleg met de deelnemende gemeenten jaarlijks een gezamenlijke ketenopdracht op. Wij verwachten dat WVS deze ketenopdracht zowel door vertaalt in de begroting voor 2022 als in een integrale ketenbegroting.
2. WVS-groep maakt inzichtelijk welke activiteiten en risico's verbonden zijn aan de afbouw van het huidige SW bestand in combinatie met de opdrachtportefeuille en stelt maatregelen voor om nadelige financiële gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken.
3. WVS-groep besteedt in de begroting aandacht aan de visie en ambitie rondom de doorontwikkeling van het leerwerkbedrijf. Daarbij verwachten we dat de gemaakte keuzes rond de verschillende PMC's vertaald worden in concrete interne doelstellingen en acties die bijdragen aan het realiseren van de ketenopdracht.
4. In de begroting 2022 zijn maatregelen opgenomen om de financiële gevolgen van de coronacrisis (gedeeltelijk) op te vangen.

4. Gemeenschappelijke regeling Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV)

Vestigingsplaats	Tilburg
Openbaar belang/doel	Het openbaar lichaam heeft tot doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg.
Betrokkenen	De Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord is een gemeenschappelijk regeling van de gemeenten in het werkgebied Midden en West-Brabant (26 gemeenten) en van de gemeenten in het werkgebied Brabant-Noord (21 gemeenten).
Bestuurlijk belang	Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. Het Algemeen Bestuur bestaat uit één vertegenwoordiger per deelnemende gemeente. Het Dagelijks Bestuur, bestaande uit de voorzitter en maximaal 5 leden, worden uit en door het Algemeen Bestuur aangewezen. De voorzitter wordt aangewezen uit het midden van het Algemeen Bestuur en is zowel voorzitter van het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur.
Financieel belang	<i>Thema Mens en Samenleving</i> In de regeling is niet opgenomen hoe de door de deelnemende gemeenten te betalen bijdrage wordt bepaald, maar geschiedt op basis van een bedrag per inwoner. Voor het jaar 2021 wordt geen gemeentelijke bijdrage geraamd.
Risico's	Het weerstandsvermogen is voldoende om de in de beleidsbegroting genoemde risico's op te vangen. De ratio weerstandsvermogen bedraagt 2,8%.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2021 € 13.749.000,- eind 2021 € 13.708.000,-. Vreemd vermogen begin 2021 € 23.696.000,- eind 2021 € 27.096.000,- Resultaat 2021 € -,-.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2022

1. De RAV waarborgt onder de nieuwe wet ambulancezorg de kwaliteit en continuïteit van de ambulancezorg in heel haar werkgebied. De ambulancezorg dient blijvend te worden uitgevoerd zonder gemeentelijke financiële bijdragen.
2. De RAV informeert de gemeenten tijdig en volledig over de wijze waarop zij de ambulancezorg onder de nieuwe wet uit gaat voeren.
3. Het Algemeen Bestuur heeft de definitieve besluitvorming over de meest geschikte rechtsvorm voor de RAV uitgesteld totdat er duidelijkheid is over de nieuwe ordening van de ambulancezorg. De RAV informeert de gemeenten over de mogelijkheden om over te gaan naar de meest geschikte rechtsvorm. De overgang mag voor gemeenten niet leiden tot nadelige (financiële) gevolgen.
4. De RAV monitort de kwaliteit van ambulancezorg aan de hand van het landelijke kwaliteitskader en neemt de al beschikbare indicatoren uit dit kader op in de begroting. De responstijden A1 en A2 maken hier onderdeel van uit:
 - a responstijd A1 (melding-aankomst meer dan 15 minuten) 5,5%,
 - b responstijd A2 (melding-aankomst meer dan 30 minuten) 5%
5. De RAV besteedt extra aandacht aan gemeenten waar de overschrijding van A1 ritten, op basis van de jaarstukken en cijfers over 2018, hoger ligt dan 12,5%. Aandacht in de vorm van paraatheiduitbreiding en/of verbeterde spreiding maar ook in de vorm van (financiële) ondersteuning bij het inrichten van AED netwerken met de geadviseerde 6-minutenzones in deze gemeenten. n.

5. Gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant (RWB)

Vestigingsplaats	Etten-Leur
Openbaar belang	Intergemeentelijke samenwerking om te komen tot een strategische agenda en een strategische visie.
Doel	Door samenwerking bij bovengemeentelijke beleidsmatige en strategische vraagstukken een bijdrage te leveren aan het realiseren van gemeentelijke en regionale doelstellingen. Daarnaast zijn de volgende samenwerkingsverbanden in deze nieuwe gemeenschappelijke regeling ondergebracht: SES (Sociaal Economische Samenwerking), KCV (Kleinschalig Collectief Vervoer), Regiobureau Breda, Milieu & Afval Regio Breda, GGA (GebiedsGerichteAanpak) en het Loopbaancentrum West-Brabant.
Betrokkenen	De deelnemende gemeenten (16 stuks) zijn: Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht, en Zundert.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur wordt gevormd door de 16 gemeenten. Het college van iedere deelnemende gemeente wijst één lid en één plaatsvervangend lid aan. De leden van de West-Brabantse Vergadering (het AB) hebben elk een stem van gelijk gewicht. Besluiten met betrekking tot de begroting en de jaarrekening worden genomen met tenminste 10 stemmen voor, welke stemmen tenminste de helft van het aantal inwoners van het gebied plus 1 vertegenwoordigen.
Financieel belang	<i>Thema's Mens en Samenleving / Economie, Toerisme en Recreatie / Bestuur en Dienstverlening.</i> De gemeentelijke bijdrage is voor wat het algemene deel betreft gebaseerd op het inwoneraantal op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat waarvoor de bijdrage verschuldigd is. Naast de algemene bijdrage is de bijdrage afhankelijk van de activiteiten waaraan wordt deelgenomen. Voor het jaar 2021 bedraagt de bijdrage € 730.062,-
Risico's	- Als we subsidie aanvragen voor een project is het nagenoeg altijd op basis van cofinanciering, deze cofinanciering - meestal in de vorm van geld moet dan wel geregeld zijn. - Opdrogen' van mogelijkheden op het gebied van subsidies. - Er bestaat een risico dat de subsidieverstrekker niet akkoord gaat met de verantwoording van de subsidie en dit leidt tot een onvoorzien tekort. - De omzet van Regioarcheologie en het Mobiliteitscentrum (met daarin diverse producten en diensten) blijft gevoelig voor de afname-volumes van de deelnemende organisaties. Er is bewust niet gekozen voor gedwongen winkelnering. Toegevoegde waarde moet blijken uit de geleverde kwaliteit.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2021 € 504.000,-, eind 2021 € -,- Vreemd vermogen begin 2021 € 4.136.000,-, eind 2021 € -,- Resultaat 2021 € -,-

Aanvullende financiële richtlijn begroting 2022

Bij de uitvoeringsgerichte taak Kleinschalig Collectief Vervoer geldt voor de vervoersprijs per eenheid een aanpassing aan de hand van de branchegerichte NEA-index. Verder worden de vervoerslasten begroot aan de hand van het geprognosticeerde gebruik van de vervoersvoorziening. Doorbelasting van kosten aan gemeenten en provincie vindt plaats op basis van realisatie.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2022

1. In de 2e bestuursrapportage wordt een voortgangsrapportage verwacht over de realisering van het actieprogramma 2019-2023.
2. In de begroting 2022 wordt een doorkijk gegeven naar het actieprogramma vanaf 2023.
3. In de begroting 2022 dient een voorstel opgenomen te zijn over de voortzetting van de financiering van het programma VTE.

6. Gemeenschappelijke regeling Programma voorkoming schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten

Vestigingsplaats	Breda
------------------	-------

Openbaar belang/doel	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 en de Regionale Meld en Coördinatiefunctie. De gemeente Steenbergen mandateert alleen de bevoegdheid op het gebied van uitvoeringsniveau 1 (toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969 en de registratie van voortijdig schoolverlaters) aan het gemeenschappelijk orgaan.
Betrokkenen	De gemeenten in de regio West-Brabant bestaande uit de gemeenten Altena, Alphen-Chaam, Baarle Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	Het gemeenschappelijk orgaan bestaat uit de aangewezen leden van het college van Burgemeester en Wethouders van alle deelnemende gemeenten en wijzen uit hun midden een voorzitter, alsmede plaatsvervanger, aan.
Financieel belang	<i>Thema Mens en Samenleving</i> De gemeente draagt naar rato van het aantal inwoners van 5 tot 23 jaar (per 1 januari van het voorgaande begrotingsjaar) bij in de zowel de personeelskosten als de uitvoeringskosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de taken van het Programma. Voor het jaar 2021 bedraagt de bijdrage € 13.395,-
Risico's	Steenbergen blijft zelf eindverantwoordelijk t.a.v. deze wettelijke taak, Breda is gemandateerd om de centrale leerling administratie te voeren. Risico blijft beperkt tot maximaal de jaarlijkse bijdrage.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2021 € -, eind 2021 € -, Vreemd vermogen begin 2021 € 1.350.000,-, eind 2021 € -, Resultaat 2021 € -,

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2022

n.v.t.

7. Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

Vestigingsplaats	Tilburg
Openbaar belang	Op 1 juni 2013 is de Omgevingsdienst MWB (OMWB) gestart, als één van de 29 Omgevingsdiensten in Nederland. De OMWB is een gemeenschappelijke regeling, opgericht door 27 gemeenten en de provincie Noord-Brabant. Deze participeren in de Gemeenschappelijke Regeling. De gemeenten en provincie zijn zowel eigenaar als opdrachtgever van de OMWB. De gemeenschappelijke regeling OMWB kent een Algemeen en een Dagelijks Bestuur. Het bestuur vergadert 4 a 5 keer per jaar. Het bestuur stelt de inhoudelijke en financiële kaders voor de organisatie vast. De omgevingsdienst is belast met de uitvoering van het verplichte Landelijke Basispakket, het vervullen van een adviserende taak op het terrein van de vergunningverlening, toezicht en handhaving, alsmede een coördinerende en afstemmende taak tussen deelnemers.
Doel	In het Besluit Omgevingsrecht van 1 juli 2017 (BOR) is bepaald dat de Omgevingsdienst in opdracht van de 28 bevoegde gezagen een adequate uitvoering geeft aan de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving voor milieu- en andere omgevingsrechtaken. De taken van de dienst zijn in het BOR vastgelegd, het zogenoemde wettelijke basistakenpakket (BTP). Naast de wettelijke basistaken die aan de dienst zijn opgedragen hebben de bevoegde gezagen de vrijheid om verzoektaken met betrekking tot milieu en ook andere beleidsvelden op te dragen aan de dienst. Bijvoorbeeld ten aanzien van ruimtelijke ordening en bouw. In 2018 is de verhouding tussen wettelijke basistaken en verzoektaken ongeveer 83% - 17%.
Betrokkenen	Betrokkenen zijn de provincie Noord-Brabant alsmede de gemeenten Altena, Alphen-Chaam, Baarle Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Halderberge, Heusden, Hilvarenbeek, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht, en Zundert.
Bestuurlijk belang	De colleges van B en W en Gedeputeerde Staten zijn deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. Gezamenlijk vormen zij het Algemeen Bestuur, waarin iedere deelnemer met één wethouder/

	burgemeester en gedeputeerde deelneemt. Het AB heeft de rol van eigenaar en is verantwoordelijk voor de continuïteit, de kwaliteit en het financieel beheer van de OMWB. Kernachtig gezegd: het AB heeft een kaderstellende en toezichthoudende rol. Het AB stelt de begroting en de jaarrekening vast. Voor de jaarlijkse begroting geldt een zogenoemde zienswijze procedure, waarbij de gemeenten en provincie in de gelegenheid zijn een inhoudelijke reactie in te brengen op de begroting. Uit het AB wordt een DB benoemd. De DB leden maken deel uit van het AB. De vergaderingen van het AB worden door het DB voorbereid. Het DB neemt ook bestuursbesluiten die geen besluitvorming in het AB behoeven, dit conform hetgeen is bepaald in de Gemeenschappelijke Regeling. Op 15 december 2017 heeft het AB een besluit genomen over een duurzame financiering van de OMWB. De grondslag daarvoor is de zogenoemde MWB norm. Deze norm heeft betrekking op de uitvoering van de wettelijke basistaken van de dienst. In de wettelijke basistaken kan onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds inrichtinggebonden taken en anderzijds de niet inrichtinggebonden taken (resp. categorieën 1-7 en 8-11 van het Besluit Omgevingsrecht van 1 juli 2017). De ruggengraat van de MWB norm wordt gevormd door het Inrichtingen Bestand en het door het AB vastgestelde ambitieniveau voor de niet inrichtinggebonden taken. Jaarlijks stelt het AB de tarieven voor de declarabele uren vast. De norm voor declarabiliteit is thans gemiddeld 1350 declarabele uren per medewerker in het primair proces. Dit is het uitgangspunt voor de begroting. De OMWB heeft een risicoreserve. Deze reserve is gebaseerd op de jaarlijks door het AB -via de begroting- vast te stellen risico analyse.
Financieel belang	<i>Thema Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid</i> De gemeente draagt op basis van vastgelegde tarieven en/of productprijzen per geleverde prestaties / inzet. Een eventueel negatief resultaat kan naar rato van ieders afname (=omzet) ten laste van de deelnemers worden gebracht. We zijn in het verleden geconfronteerd met negatieve resultaten. Met de uitvoering van het plan "Huis op Orde" en het uitvoeren van bezuinigingen wordt getracht te komen tot een adequate bedrijfsvoering. Dit biedt echter geen garantie dat er niet opnieuw sprake kan zijn van incidentele dan wel structurele prijsverhogingen of incidentele/structurele verhogingen van onze bijdrage aan de OMWB. De bijdrage 2021 is geraamd op € 552.629,-.
Risico's	De begroting is opgesteld op basis van de MWB-norm. Enerzijds betekent dit dat een aantal gemeenten dient toe te groeien naar een aanvaardbaar minimum niveau voor de inrichting gebonden taken op basis van het gevalideerde IB-bestand 2.0, anderzijds is er een aantal gemeenten dat op dit moment een hogere ambitie heeft dan het aanvaardbaar minimumniveau. Deze gemeenten hebben het recht om de deze ambitie met jaarlijks maximaal 25% af te schalen. De OMWB loopt hier een risico. De kans wordt ingeschat op maximaal 50%.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2021 € 1.843.000,- , eind 2021 €,- Vreemd vermogen begin 2021 € 1.371.000,- , eind 2021 € , - Resultaat 2021 € -,-

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2022

1. De begroting 2022 moet Omgevingswetproof worden opgesteld. Dit betekent concreet dat de organisatorische, financiële en beleidsmatige gevolgen van de Omgevingswet vertaald worden in de begroting. De gevolgen mogen niet automatisch leiden tot een verhoging van de deelnemersbijdrage, mogelijk wel tot een verschuiving. De resultaten van het toegezegde efficiency-onderzoek (eind 2020/begin 2021) worden concreet (herleidbaar) in de begroting 2022 opgenomen. Efficiënter werken kan leiden tot een lagere deelnemersbijdrage.
2. De deelnemersbijdrage voor Programma 1 (verplichte basistaken) in 2022 moet gebaseerd zijn op de nieuwe verplichte basistaken volgens de Omgevingswet en het efficiencyonderzoek.
3. Breng in de begroting de gevolgen van de "warme" overdracht bodemtaken van provincie naar gemeenten voor zowel de omgevingsdienst als deelnemers(bijdrage) in beeld.
4. Hanteer bij het opstellen van de begroting het principe nieuwe werkzaamheden voor oud. Kijk eveneens kritisch naar bestaande werkzaamheden en evalueer deze tijdig (nut en noodzaak).
5. Hanteer bij het opstellen van de begroting de voorwaarden uit de vastgestelde Nota verbonden partijen West-Brabant.
6. Neem de resultaten uit de evaluatie van de MWB-norm (incl. financieringssysteem) mee in de begroting 2022.

8. Gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijk Sociale Dienst Brabantse Wal (ISD BW)

Vestigingsplaats	Bergen op Zoom
Doel	De gemeenschappelijke regeling heeft tot doel de regionale uitvoering van de regelingen op het gebied van bijstandsverlening, werkgelegenheid en inkomensvoorzieningen.
Betrokkenen	Deelnemers in de gemeenschappelijke regeling zijn de gemeenten Bergen op Zoom, Steenberg en Woensdrecht.
Bestuurlijk belang	Het gemeenschappelijk orgaan bestaat uit de door de deelnemende colleges van burgemeester en wethouders aangewezen wethouder van de deelnemende gemeente. Zij benoemen uit hun midden een voorzitter. Besluiten van het gemeenschappelijk orgaan worden bij gewone meerderheid van stemmen genomen. De leden uit de gemeenten Woensdrecht en Steenberg hebben beide één stem, het lid van de gemeente Bergen op Zoom heeft 2 stemmen.
Financieel belang	<i>Programma Economie, Toerisme en Recreatie</i> De bijdrage aan de regeling is gebaseerd op de verdeelsleutel "klantenaantal". Voor het jaar 2021 bedraagt de bijdrage € 1.347.113,-.
Risico;s	In de begroting is geen omvang van het risico opgenomen.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De GR heeft geen eigen en vreemd vermogen.

Financiële richtlijnen begroting 2022

1. Van het Gemeenschappelijk Orgaan (GO) van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) wordt verwacht dat zij een structureel financieel-sluitende meerjarenbegroting 2022-2025 aanbiedt aan de deelnemers. De gehanteerde begrotingsuitgangspunten door de GR dienen in de begroting 2022 van de GR inzichtelijk te worden gemaakt. In de begroting 2022 dient een overzicht te worden opgenomen met de meerjarige bijdrage (2022 t/m 2025) per deelnemer.
2. De begroting dient te worden opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Dat wil zeggen dat geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting mogen worden opgenomen. Tenzij dit eerder door het Algemeen Bestuur is besloten.
3. De begroting dient te voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit betekent dat de voorgeschreven gegevens in de begroting dienen te worden opgenomen. Met name wordt aandacht gevraagd voor:
 - a Overzicht van incidentele lasten en baten;
 - b Opnemen van (prestatie) indicatoren in de begroting;
 - c Verwachte stand begin en eind begrotingsjaar van Eigen en Vreemd vermogen.
4. Een positief resultaat vloeit terug naar de deelnemers. De GR kan hiervan afwijken; hiertoe dient het GO een expliciet en gemotiveerd besluit tot resultaatbestemming voor te leggen aan de raden van de deelnemende gemeenten.
5. De loonontwikkeling wordt geraamd conform de geldende CAO van de betreffende GR. Voor de meerjarig ontwikkeling van de salariskosten dient rekening gehouden te worden met de werkelijke periodieken. Meerjarige mutaties in de werkgeverslasten dienen onderbouwd te worden. Voor deze zaken kan niet worden volstaan met een vast percentage per jaar zonder onderbouwing*.
6. Het prijsindexcijfer van de algemene prijsontwikkeling CPI uit de septembercirculaire 2020 (of een actuelere circulaire) is de basis voor de toe te passen indexering voor de begroting 2022 inclusief meerjarenraming*.
7. Het GO onderzoekt mogelijkheden om te komen tot verdere bezuinigingen.
8. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is, voor zover aanwezig, aandacht voor de risico's door deze te kwantificeren en prioriteren en (waar aan de orde) de beheersingsmaatregelen te benoemen.

* tenzij door het GO besloten is tot een andere wijze van indexering.

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2022

1. De ISD heeft als hoofddoel om uitstroom van werkzoekenden naar regulier betaald werk te realiseren.
2. Daarnaast heeft de ISD als taak om sociale uitsluiting en armoede te voorkomen door (inkomens-)ondersteuning en schuldhelpverlening te verlenen.
3. De activiteiten van de ISD vormen een keten met de activiteiten van de WVS en het Werkplein Hart van West Brabant. Dit komt tot uitdrukking in een integrale ketenbegroting. De activiteiten van de ISD vormen ook een keten met de activiteiten van stichting samen werken en ook hieraan wordt in de begroting expliciet aandacht besteed.
4. De ISD, WVS en SSW dienen hun activiteiten en inspanningen in samenhang te bezien, waarbij het resultaat van de organisaties tezamen optimaal dient te zijn.
5. De ISD en de WVS werken vanuit de vraag van de werkgever aan het versterken van vaardigheden en competenties van werkzoekenden en het ontwikkelen van activiteiten op het gebied van werk of participatie inclusief voor werkzoekenden met een arbeidsbeperking en/of indicatie beschut werken.
6. De ISD participeert aan en in de integrale toegangen van elk van de deelnemende gemeenten alsmede in het werkcentrum waar het betreft de werkgeversdienstverlening.
7. De gemeenschappelijke regeling is actueel en in overeenstemming met de governancestructuur van de ISD.

9. Gemeenschappelijke regeling West-Brabants Archief (WBA)

Vestigingsplaats	Bergen op Zoom
Doel	Het WBA draagt bij aan een efficiënte en effectieve borging van digitale informatie voor de bedrijfsvoering, verantwoording en controlebaarheid nu en voor erfgoed in de toekomst. Het WBA faciliteert de gemeenten in het maken van een omslag naar digitale archivering en informatievoorziening.
Betrokkenen	In de gemeenschappelijke regeling nemen de volgende gemeenten deel: Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur wordt gevormd door de deelnemende gemeenten. Het college van iedere deelnemende gemeente wijst één lid en één plaatvervangend lid aan. Deze worden benoemd voor een periode gelijk aan de zittingsduur van het college. Het algemeen bestuur vergadert minimaal 2 maal per jaar.
Financieel belang	<i>Thema Bestuur en Dienstverlening</i> De bijdrage aan de regeling is gebaseerd op de verdeelsleutel "aantal strekkende meters archief" zoals die in de archiefbewaarplaats opgenomen dienen te zijn. Voor het jaar 2021 bedraagt de bijdrage € 135.902,-
Risico's	De gemeente draagt bij in eventueel nadelig saldo.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	Eigen vermogen begin 2021 € 158.100,- , eind 2021 € , - Vreemd vermogen begin 2021 € 1.265.172,- , eind 2021 € , - Resultaat 2021 € -,-

Beleidsmatige richtlijnen begroting 2022

De volgende zaken dienen uiterlijk in 2022 gefaciliteerd of gerealiseerd te zijn vanuit het WBA:

1. In samenwerking met het WBA is er een planning per gemeente opgesteld voor de verdere opname van informatie die openbaar ontsloten en opvraagbaar kan worden vanuit het e-depot.
2. Het WBA heeft een duidelijke regierol en werkt intensief samen met deelnemers om te zorgen voor vulling van het e-depot.
3. Het WBA is volledig geëquipeerd voor het beheer namens de deelnemers van dit e-depot.
4. Informatie van het WBA is makkelijk raadpleegbaar.
5. Een proactieve digitale dienstverlening wordt voor zowel de interne als externe klanten de standaard.
6. We verwachten dat het WBA ons meeneemt bij de consequenties van nieuwe wetgeving en de hieruit voortvloeiende beleidsdocumenten.

Vennootschappen en coöperaties:

1. BNG Bank N.V. (BNG)

Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandeelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A).
Betrokkenen	Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Bestuurlijk belang	De gemeente Steenbergen heeft geen zetel in het bestuur van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemvergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	<i>Programma Bestuur en Dienstverlening</i> De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Steenbergen bezit 11.583 aandelen van € 2,27 per aandeel (0,02% van het totale aantal van 55.690.720 aandelen).
Risico's	De bank beschikt over een uitgebreid risicomodel, waarmee alle risico's goed in beeld zijn en binnen de (wettelijke) normen blijven. Ook de beheersmaatregelen zijn op orde.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De laatst bekende gegevens zijn: Eigen vermogen begin 2020 € 4.887 miljoen, half 2020 € 4.856 miljoen. Vreemd vermogen begin 2020 € 144.802 miljoen, half 2020 € 162.129 miljoen Resultaat 2020 nog niet bekend. Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de halfjaarcijfers van 2020.

2. NV Brabant Water

Brabant Water is in januari 2002 tot stand gekomen door een fusie van Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant (WOB) en Waterleiding Maatschappij Noord-West-Brabant (WNWB).

Vestigingsplaats	Den Bosch
Doel	Het primaire doel is het verzorgen van een betrouwbare en zuivere watervoorziening voor iedereen in het werkgebied van Brabant Water.
Betrokkenen	De aandelen van Brabant Water zijn nagenoeg geheel in handen van de Brabantse gemeenten en de provincie Noord-Brabant.
Bestuurlijk belang	Door middel van het bezit van aandelen Brabant Water heeft de gemeente Steenbergen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. In het geval van de gemeente Steenbergen bedraagt de stemverhouding in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op basis van het aantal aandelen in bezit: $33.826 / 2.779.595 = 1,2\%$.
Financieel belang	<i>Programma Bestuur en Dienstverlening</i> De gemeente Steenbergen loopt een financieel risico, maximaal voor wat betreft het vermogensbeslag wat in de nominale waarde van de verkregen aandelen zit. De aandelen in eigendom zijn gewaardeerd tegen een bedrag van € 104.369,- (nominale waarde na fusie).
Risico's	Brabant Water heeft een aantal strategische risico's (bijv. verontreiniging van de drinkwaterbron), operationele risico's (bijv. betrouwbaarheid van de waterleidingen), financiële verslaggevingsrisico's en compliance risico's benoemd. Voor alle risico's zijn beheersmaatregelen getroffen. Het weerstandsvermogen is ruim voldoende.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De laatst bekende gegevens zijn: Eigen vermogen begin 2019 € 636 miljoen, eind 2019 € 665 miljoen. Vreemd vermogen begin 2019 € 457 miljoen, eind 2019 € 480 miljoen

	Resultaat 2020 niet bekend.
--	-----------------------------

Stichtingen en verenigingen:

1. Stichting Samen Werken

Vestigingsplaats	Bergen op Zoom
Openbaar belang	Binnen de Stichting SamenWerken zijn in samenwerking met het WVS Groep vanaf 1998 een aantal projecten ontwikkeld. De deelnemers worden geselecteerd uit de gemeentelijke bestanden van het cluster sociale zaken in het kader van de sociale activering en worden ingezet op grond van het participatiebudget van de Wet Werk en Bijstand. Het voordeel voor gemeenten en opdrachtgevers is dat door middel van de projecten meerdere doelstellingen worden bereikt: de sociale en werkgelegenheidsdoelstelling én de uitvoering van (gemeentelijke) werkzaamheden tegen acceptabele kosten. De ontwikkeling, de leiding en de ondersteunende werkzaamheden van alle projecten worden uitgevoerd door medewerkers van het WVS West Noord-Brabant die (gedeeltelijk) bij de Stichting SamenWerken gedetacheerd zijn. De kosten worden zoveel mogelijk direct doorberekend aan de projecten. De projecten moeten in principe kostendekkend zijn. Nadelige en voordelige resultaten op afzonderlijke projecten worden echter gesaldeerd zodat één totaalresultaat voor de projecten ontstaat.
Doel	Terugdringen van de afstand van de deelnemers tot de arbeidsmarkt.
Betrokkenen	De drie gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht en Steenbergen.
Bestuurlijk belang	Van de drie gemeenten hebben de drie wethouders met de portefeuilles 'Sociale Zaken / Maatschappelijke Ondersteuning' zitting in het bestuur.
Financieel belang	<i>Programma Economie, Toerisme en Recreatie</i> In principe kan de gemeente enkel worden aangesproken indien bij een eventuele liquidatie van de stichting sprake is van een negatief vermogen. Een batig saldo bij ontbinding van de stichting vervalt aan de deelnemende gemeenten naar rato van hun financiële inbreng gedurende de periode van hun deelnemerschap.
Risico's	Er zijn momenteel geen specifieke risico's in beeld.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De laatst bekende gegevens zijn: Eigen vermogen begin 2019 € 240.000,-, eind 2019 € 252.000,- Vreemd vermogen: begin 2019 € 176.000,-, eind 2019 € 178.000,- Resultaat 2020 niet bekend

2. Stichting Inkoopbureau West-Brabant (SIW)

Vestigingsplaats	Etten-Leur
Openbaar belang	Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief en procesmatig gebied op het terrein van inkoop en aanbestedingen voor de zelfstandige gemeenten en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord
Doel	Het professionaliseren van de inkoopfunctie bij de deelnemers. Missie: het in de ruimste zin van het woord ontzorgen van de deelnemers op het gebied van inkoop. Visie: het toonaangevende instituut te zijn, om in elke inkoop gerelateerde behoefte van onze deelnemers te voorzien, met professionele en integere medewerkers.
Betrokkenen	Op dit moment 24 deelnemers, waarvan het merendeel gemeenten uit Zuid-Holland, Noord-Brabant en Zeeland.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle deelnemers. Vanuit het algemeen bestuur wordt een dagelijks bestuur gekozen
Financieel belang	<i>Programma Bestuur en Veiligheid</i> De deelnemers worden afgerekend op basis van de uitgevoerde inkooptrajecten.

Risico's	Er zijn momenteel geen specifieke risico's in beeld.
Eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat	De laatst bekende gegevens zijn: Eigen vermogen: begin 2019 € 279.690,-, eind 2019 € 493.007,- Vreemd vermogen: begin 2019 € 333.645,-, eind 2019 € 332.404,- Resultaat 2019: € 213.688

Bijlagen

Geprognosticeerde balans 2021-2024

Activa	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	-	-	-	-
Materiële vaste activa	54.206	51.379	48.732	46.214
Financiële vaste activa	2.777	2.745	2.717	2.690
Totaal vaste activa	56.983	54.124	51.449	48.904
Vlottende activa				
Vorraden	-1.101	-1.931	-512	1.047
Uitzettingen (rentetypische looptijd één jaar of minder)	4.500	4.500	4.500	4.500
Liquide middelen	-7.188	-8.548	-10.095	-11.453
Totaal vlottende activa	-3.789	-5.979	-6.107	-5.906
Totaal activa	53.194	48.145	45.343	42.998
Passiva				
Vaste passiva				
Eigen vermogen	34.546	33.392	32.386	31.826
Algemene reserve	6.606	6.277	6.277	6.277
Reserve transitie organisatie	538	181	-	-
Reserve ruimtelijke ontwikkeling	44	44	44	44
Reserve economische ontwikkeling	4.933	5.243	5.643	6.043
Reserve beheer openbare ruimte	10.314	9.629	9.042	8.463
Bestemmingsreserve overig	12.064	11.532	11.078	10.467
Gerealiseerde resultaat	47	486	302	532
Voorzieningen				
Voorzieningen	13.852	14.347	11.922	9.497
Vaste schulden met rentetypische looptijd > 1 jaar				
Totaal vaste passiva	48.398	47.739	44.308	41.323
Vlottende activa/passiva				
Saldo overige vlottende activa/passiva	4.796	406	1.035	1.675
Totaal vlottende passiva	4.796	406	1.035	1.675
Totaal passiva	53.194	48.145	45.343	42.998

Staat van reserves en voorzieningen

	Saldo per 31 decembe 2020	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Saldo per 31 decembe 2021	Saldo per 31 decembe 2022	Saldo per 31 decembe 2023	Saldo per 31 decembe 2024
Algemene reserve	7.431.970	-	826.000	6.605.970	6.277.470	6.277.470	6.277.470
Risico reserve	2.387.387			2.387.387	2.387.387	2.387.387	2.387.387
Algemene reserve	3.388.362	-	826.000	2.562.362	2.233.862	2.233.862	2.233.862
Decentralisatie sociaal domein	303.655			303.655	303.655	303.655	303.655
Onderzoeksbudget raad	10.000			10.000	10.000	10.000	10.000
Res.overhev.budgetten	328.000			328.000	328.000	328.000	328.000
Res.eenmalige zaken	14.566			14.566	14.566	14.566	14.566
Steunfonds corona	1.000.000			1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Reserve Transitie organisatie	1.243.000	-	705.500	537.500	181.000	-	-
Res.Transitie Organisatie	1.243.000		705.500	537.500	181.000	-	-
Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)	43.615	-	-	43.615	43.615	43.615	43.615
Res.ruimtelijke ontwikkeling (vml.nat.fds/bovenw.voorz.)	-			-	-	-	-
Afgesloten bestemmingsplannen (restant voor realisatie groen darink)	43.615			43.615	43.615	43.615	43.615
Reserve Economische ontwikkeling	4.622.995	400.000	90.000	4.932.995	5.242.995	5.642.995	6.042.995
Res.ruimtelijke ontwikkeling AFCNP/ natuur	3.829.048	200.000	90.000	3.939.048	4.049.048	4.249.048	4.449.048
Res.ruimtelijke ontwikkeling AFCNP/ bovenwijken	793.948	200.000		993.948	1.193.948	1.393.948	1.593.948
Reserve Beheer openbare ruimte (BOR)	10.886.686	13.930	586.621	10.313.995	9.628.862	9.041.953	8.462.901
Reserve onderhoud kunstwerken	840.738		99.908	740.830	521.490	406.738	291.986
Res.openbare ruimte	527.466		25.000	502.466	502.466	502.466	502.466
Best.res. Openbare verlichting	1.463.759	13.930	149.381	1.328.308	1.194.847	1.063.021	939.054
Res.vervanging openbaar groen	93.066			93.066	93.066	93.066	93.066
Dekk.res.dorpspln NV	96.840		4.380	92.460	88.080	83.700	79.320
Dekk.res.ecologische verbindingzones	680.000		20.000	660.000	640.000	620.000	600.000
Dekk.res.groot onderhoud havenkanaal D'oord	720.400		29.800	690.600	660.800	631.000	601.200
Dekk.res.centrumhaven Dinteloord	672.000		28.000	644.000	616.000	588.000	560.000

	Saldo per 31 decembe 2020	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Saldo per 31 decembe 2021	Saldo per 31 decembe 2022	Saldo per 31 decembe 2023	Saldo per 31 decembe 2024
Groot onderhoud/Herinrichting N259	2.796.769		141.000	2.655.769	2.514.769	2.373.769	2.232.769
Dekk.res. Brug Corneliusstr. Welberg	138.000		6.000	132.000	126.000	120.000	114.000
Dekk.res. Verzw.asfaltwgn Boonhil, Kleine Bolspolder en Bijlandseweg buitengebied	291.648		12.152	279.496	267.344	255.192	243.040
Dekk.res.herinrichting haven de Heen	216.000		5.000	211.000	206.000	201.000	196.000
Dekk.res.infrastr.voorz.AFC	1.700.000		40.000	1.660.000	1.600.000	1.532.000	1.464.000
Dekk.res.opwaarder.Westdam- Lindenburglaan	250.000		10.000	240.000	230.000	220.000	210.000
Dekk.res.Steenbergseweg Dinteloord	400.000		16.000	384.000	368.000	352.000	336.000
Bestemmingsreserve overig	12.733.656	122.592	791.853	12.064.395	11.531.991	11.078.279	10.467.320
Res.begr.pl Steenbergseweg	301.883	36.121		338.004	371.686	401.665	431.644
Res. begraafplaats Zuideinde	3.898			3.898	3.898	3.898	3.898
Nog te besteden overheidsbijdragen	48.253			48.253	48.253	48.253	48.253
Kleedlok.buitensportaccommodaties	174.580			174.580	174.580	174.580	174.580
Reserve BTW-compensatiefonds	77.787		11.668	66.119	56.201	47.771	40.605
Res gemeenschapshuis D'oord	539.722		22.512	517.210	494.698	472.186	449.674
reserve vernieuwbouw 't Cromwel/ culturele zaal	1.024.813		45.059	979.754	934.695	889.636	844.577
Reserve huisvesting	5.369.121		207.340	5.161.781	4.954.504	4.747.227	4.539.950
Res herinrichting bibliotheek	95.282		11.911	83.371	71.460	59.549	47.638
Res.ICT investeringen informatieplan 2009/2010	19.005		10.473	8.532	-	-	-
Res.sportpark Noordlangeweg Dinteloord	1.321.659		62.416	1.259.243	1.196.827	1.134.411	1.071.995
Res.div. kredieten investeringstaat 2009	149.510		19.100	130.410	120.210	110.010	99.810
Res. Investerings I&A 2012	40.000		40.000	-	-	-	-
Renovatie jachthaven/havenkantoor	1.493.542		69.298	1.424.244	1.354.946	1.285.648	1.216.350
Huisvesting consultatiebureau Steenbergen	50.876		2.678	48.198	45.520	42.842	40.164
Res.kunstgrasveld vv Steenbergen	179.569		27.284	152.285	125.001	97.717	70.433
Res.kunstgrasveld vv NVS	184.753		24.372	160.381	136.009	111.637	87.265
Res.kunstgrasveld sc Kruisland	206.513		26.901	179.612	152.711	125.810	98.909
Res. Renovatie Vraagwijzer	52.247		10.077	42.170	32.093	22.016	11.939
Res. Kwal.verbet.Handhaving 2018/2019	69.600			69.600	69.600	69.600	69.600
Dekk.res.camerabeveil.centrum	13.250		1.500	11.750	10.250	8.750	7.250

	Saldo per 31 decembe 2020	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Saldo per 31 decembe 2021	Saldo per 31 decembe 2022	Saldo per 31 decembe 2023	Saldo per 31 decembe 2024
Egalisatieres.afvalstoffenheffing	36.800			36.800	36.800	36.800	36.800
Reclamebelasting	27.935	20.935		48.870	69.805	90.740	111.675
Egalisatiereserve woonwagenbeleid	238.089			238.089	238.089	238.089	238.089
Res. Onderhoud sportparken	565.262	65.536	106.644	524.154	561.522	558.449	580.302
Res. Onderhoud gebouwen	449.707		92.620	357.087	272.633	300.995	145.920
Totaal reserves	36.961.922	536.522	2.999.974	34.498.470	32.905.934	32.084.312	31.294.302
Voorzieningen							
Fonds onderhoud wegen	9.477.187	1.718.564	1.123.907	10.071.844	10.722.873	8.453.376	6.183.879
Pens. Fonds wethouders	2.039.107	80.491	67.860	2.051.738	2.064.369	2.077.000	2.089.631
Res.wachtgelden vml. Wethouders/ bestuurders	17.920			17.920	17.920	17.920	17.920
Fin.afwikk.vml alg.dir.	24.096			24.096	24.096	24.096	24.096
Voorz. spaarverlof personeel	15.841	293		16.134	16.427	16.720	17.013
Rioleringswerken bp Molenkreek	10.809			10.809	10.809	10.809	10.809
Riolering	1.406.601	-	74.482	1.332.119	1.241.107	1.150.299	1.059.491
Baggerfonds	405.440	84.025	161.875	327.590	249.740	171.890	94.040
Totaal voorzieningen	13.397.000	1.883.373	1.428.124	13.852.249	14.347.341	11.922.110	9.496.879
Totaal reserves/voorzieningen	50.358.923	2.419.895	4.428.098	48.350.720	47.253.274	44.006.422	40.791.180

Waarvan structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves:

Naam reserve/ voorziening		2021		2022		2023		2024	
	ter dekking van	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen
Begraafplaats Steenbergseweg	toekomstig onderhoud	36.121		33.682		29.979		29.979	
Ruimtelijke ontwikkeling AFCNP	Nadere besteding	400.000		400.000		400.000		400.000	
BTW-compensatiefonds	korting bcf		11.668		9.918		8.430		7.166
Gemeenschapshuis D'oord	kapitaallast invest.		22.512		22.512		22.512		22.512
Vernieuwbouw 't Cromwel/culturele zaal	kapitaallast invest.		45.059		45.059		45.059		45.059
Huisvesting	kapitaallast invest.		207.340		207.277		207.277		207.277
Herinrichting bibliotheek	kapitaallast invest.		11.910		11.911		11.911		11.911
ICT investeringen informatieplan 2009/2010	kapitaallast invest.		10.473		8.532				

Naam reserve/ voorziening		2021		2022		2023		2024	
Sportpark Noordlangeweg Dinteloord	kapitaallast invest.		69.400		69.400		69.400		69.400
Div. kredieten investeringstaat 2009	kapitaallast invest.		19.100		10.200		10.200		10.200
Investerings I&A 2012	kapitaallast invest.		40.000						
Renovatie jachthaven/havenkantoor	kapitaallast invest.		69.298		69.298		69.298		69.298
Huisvesting consultatiebureau Steenberg	kapitaallast invest.		2.678		2.678		2.678		2.678
Kunstgrasveld vv Steenberg	kapitaallast invest.		27.284		27.284		27.284		27.284
Kunstgrasveld vv NVS	kapitaallast invest.		24.372		24.372		24.372		24.372
Kunstgrasveld sc Kruisland	kapitaallast invest.		26.901		26.901		26.901		26.901
Aanleg ecologische verbindingzones	kapitaallast invest.		20.000		20.000		20.000		20.000
Res.groot onderhoud havenkanaal D'oord	kapitaallast invest.		29.800		29.800		29.800		29.800
Herinrichting/groot onderhoud N259	kapitaallast invest.		141.000		141.000		141.000		141.000
Centrumhaven Dinteloord	kapitaallast invest.		28.000		28.000		28.000		28.000
Herinrichting dorpsplein NV 2017	kapitaallast invest.		4.380		4.380		4.380		4.380
Bouwkundige.aanpass.Vraagwijzer (fabrieksdijk 6)	kapitaallast invest.		10.077		10.077		10.077		10.077
Camerabeveiliging centrum St'bergen	kapitaallast invest.		1.500		1.500		1.500		1.500
Brug Corneliusstr. Welberg	kapitaallast invest.		6.000		6.000		6.000		6.000
Verzw.asfaltwgn Boonhil, Kleine Bolspolder en Bijlandseweg buitengebied	kapitaallast invest.		12.152		12.152		12.152		12.152
Herinrichting haven de Heen	kapitaallast invest.		5.000		5.000		5.000		5.000
Infrastr.voorz.AFC	kapitaallast invest.		40.000		60.000		68.000		68.000
Opwaarder.Westdam-Lindenburlaan	kapitaallast invest.		10.000		10.000		10.000		10.000
Steenbergseweg Dinteloord	kapitaallast invest.		16.000		16.000		16.000		16.000
Totaal		436.121	911.904	433.682	879.251	429.979	877.231	429.979	875.967

Overzicht gerealiseerde lasten en baten per taakveld

Programma	Taakveld		Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Mens en Samenleving	0.10	Mutaties reserves	161.826	161.826	81.826	73.022
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-6.477	-6.477	-6.477	-6.477
	4.2	Onderwijshuisves	-764.895	-745.423	-742.175	-723.522
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-804.135	-803.428	-803.625	-803.637
	5.1	Sportbeleid en activering	-250.833	-249.301	-248.840	-247.214
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.884.625	-1.861.154	-1.876.646	-1.489.305
	6.2	Wijkteams	-1.754.936	-1.760.342	-1.759.771	-1.757.779
	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-909.830	-913.483	-917.370	-920.395
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-5.604.869	-5.404.984	-5.404.549	-5.780.075
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-3.837.107	-3.837.086	-3.820.457	-3.819.738
	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-377.080	-379.080	-381.120	-383.201
	7.1	Volksgezondheid	-1.202.121	-1.203.939	-1.196.603	-1.195.415
Totaal Programma 1			-17.235.082	-17.002.871	-17.075.807	-17.053.736
Kunst, Cultuur en Erfgoed	0.10	Mutaties reserves	184.911	144.911	11.911	-7.574
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-229.121	-231.001	-97.603	-108.399
	5.5	Cultureel erfgoed	-133.473	-129.465	-124.197	-109.179
	5.6	Media	-337.511	-302.261	-301.261	-296.661
Totaal Programma 2			-515.194	-517.816	-511.150	-521.813
Fysieke Leefomgeving en Duurzaamheid	0.10	Mutaties reserves	1.059.890	624.590	509.737	583.162
	1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	-1.463.422	-1.430.983	-1.470.640	-1.505.588

Programma	Taakveld		Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
	1.2	Openbare orde en Veiligheid	-969.113	-977.139	-976.870	-974.979
	2.1	Verkeer, wegen en water	-4.465.510	-4.375.763	-4.371.792	-4.372.463
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-
	5.2	Sportaccommodaties	-1.037.263	-1.011.314	-868.121	-956.461
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.286.105	-2.133.551	-1.997.759	-2.004.532
	7.2	Riolering	583.568	555.522	548.222	548.400
	7.3	Afval	912.245	907.237	896.662	896.873
	7.4	Milieubeheer	-796.601	-794.055	-793.992	-793.770
	7.5	Begraafplaatsen	-40.620	-39.670	-40.510	-39.999
	8.1	Ruimtelijke Ordening	-1.045.960	-869.801	-879.782	-902.216
	8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-2.270	-2.270	-2.270	-2.270
	8.3	Wonen en bouwen	-159.063	-160.845	-120.244	-116.046
Totaal Programma 3			-9.710.224	-9.708.042	-9.567.359	-9.639.889
Economie, Toerisme en Recreatie	0.10	Mutaties reserves	-240.702	-240.626	-330.626	-330.526
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-27.847	22.153	5.153	5.153
	2.3	Recreatieve Havens	-146.752	-155.201	-154.444	-154.249
	3.1	Economische ontwikkeling	-331.332	-329.120	-328.859	-327.937
	3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	332.888	332.934	332.940	332.960
	3.4	Economische promotie	20.047	20.047	20.047	20.047
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-240.479	-220.997	-220.799	-220.560
	6.3	Inkomensregelingen	-1.426.029	-1.284.101	-1.190.416	-1.089.840
	6.4	Begeleide participatie	-2.999.835	-3.100.498	-3.083.434	-3.049.636
	6.5	Arbeidsparticipatie	-2.897	-2.897	-2.897	-2.897

Programma	Taakveld		Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totaal Programma 4			-5.062.938	-4.958.306	-4.953.335	-4.817.485
Bestuur en Dienstverlening	0.1	Bestuur	-1.825.458	-1.895.587	-1.920.045	-1.935.644
	0.10	Mutaties reserves	1.068.168	555.035	308.156	239.208
	0.2	Burgerzaken	-610.509	-610.249	-582.439	-581.575
	0.4	Ondersteuning organisatie	-8.536.357	-8.076.178	-7.924.973	-7.692.406
	0.5	Treasury	34.773	34.773	34.773	34.773
	0.61	OZB woningen	2.604.489	2.645.472	2.655.673	2.655.816
	0.62	OZB niet-woningen	2.002.713	2.023.033	2.023.033	2.023.033
	0.64	Belastingen Overig	85.226	85.226	85.226	85.226
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	38.088.781	38.954.811	39.061.336	39.185.809
	0.8	Overige baten en lasten	-265.388	-970.301	-1.328.089	-1.449.317
Totaal Programma 5			32.646.438	32.746.035	32.412.651	32.564.923
Totaal Programma's			123.000	559.000	305.000	532.000

Overzicht incidentele baten en lasten

Een overzicht van incidentele baten en lasten dient volgens de richtlijnen opgenomen te zijn in de begroting. De posten boven € 50.000,- zijn daarbij voorzien van een toelichting.

		2021	2022	2023	2024	
Taakveld	Toelichting					
Lasten						
2. Programma kunst, cultuur en erfgoed						
Kunst-en cultuurbeleid	Viering 750 jaar bestaan Steenbergen	133.000	133.000			
	<i>In 2022 is het 750 jaar geleden dat Steenbergen stadsrechten heeft gekregen en 25 jaar dat de gemeente Steenbergen in zijn huidige vorm bestaat. De viering hiervan moet een feest zijn voor en van de hele gemeente.</i>					Lasten
Openbaar bibliotheekwerk	Huurderving Blauwstraat	40.000				Lasten
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid						
Wegen, straten en pleinen	Entrees en rotondes	100.000	100.000			
	<i>Er vindt een inhaalslag plaats met de verfraaiing van entrees en rotondes. Dit moet in 2022 zijn afgerond.</i>					Lasten
Centrumhaven Dinteloord RO		25.000	-	-		Lasten
Openbaar groen	Vervanging groen	68.000				Lasten
	<i>Dit betreft kosten voor inmiddels overgedragen nieuw openbaar gebied. Vanaf 2022 is rekening gehouden met dit areaal en is het budget voldoende. Nu betreft het een inhaalslag.</i>					
Openbaar groen	Verbetering onverharde wegen	30.000				Lasten
Verbetering openbaar groen	Vervanging bomen buitengebied	65.000				Lasten
	<i>Het openbaar groen dient kwalitatief te worden verbeterd. Hiervoor wordt het budget structureel verhoogd met € 25.000,-. Daarnaast brengen we meer diversiteit in het bestaande bomenareaal aan ter verbetering van de biodiversiteit en de toekomstbestendigheid. Hiervoor wordt eenmalig € 130.000,- verdeeld over 2 jaar beschikbaar gesteld.</i>					
Speeltuinen, speelplaatsen, trapveldjes	Realisatie Sport- en beweegtuinen	30.000	30.000			Lasten
Milieubeheer	Onderzoek energiecoöperatie	5.000	-	-		Lasten
Exploitatie overige panden	Maatschappelijk vastgoed	50.000	50.000			

		2021	2022	2023	2024	
	<i>Voor het maatschappelijk vastgoed in de gemeente wordt in 2020 een overkoepelende visie ontwikkeld. Het bestaand vastgoed wordt geïnventariseerd, hoe het wordt gebruikt en wat inwoners ermee willen in de toekomst. Hiervoor worden gedurende 3 jaar middelen beschikbaar gesteld. Dekking middels een onttrekking aan de algemene reserve.</i>					
Ruimtelijke ordening	Omgevingsvisie	80.000	-	-		Lasten
	<i>Vanaf 2021 treedt de omgevingswet in werking. Met de voorbereiding moet tijdig een begin worden gemaakt. Een van de zaken waarmee gestart wordt is het opstellen van een omgevingsvisie. Daarvoor worden in 2020 en 2021 middelen beschikbaar gesteld.</i>					
Milieubeheer (OMWB)	OMWB incidenteel	165.000	-	-		Lasten
	<i>Vanaf 2019 zal in 4 jaar toegegroeid worden naar een OMWB-norm die bestaat uit alleen de wettelijke basistaken. Voor 2020 en 2021 zijn daarvoor incidenteel extra middelen opgenomen.</i>					
5. Programma bestuur en dienstverlening						
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer	Informatie college	-	15.500	-		Lasten
Personeel en organisatie	Incidenteel als gevolg van frictie	232.000	63.000	101.000		Lasten
	<i>Dit zijn de kosten van maatregelen vanuit het strategisch personeelsbeleid. Om de kennis vast te houden en de continuïteit te waarborgen begeleidt de medewerker die uitstroomt de nieuwe medewerker gedurende een bepaalde periode. Om de "dubbele" kosten voorkomen worden de extra kosten gedekt uit de bestemmingsreserve transitie en organisatie.</i>					
Personeel en organisatie	Vitaliteitsregeling kosten op basis van collectieve regeling	100.000	90.000	80.000		Lasten
	<i>De regeling heeft een beperkte looptijd en gaat in per 1 januari 2020. Gedurende 2 jaar kunnen werknemers die dan 60 jaar zijn of in die periode worden, kiezen gebruik te maken van deze regeling. De kosten van deze regeling worden gedekt te laste van de gevormde bestemmingsreserve transitie en organisatie.</i>					

		2021	2022	2023	2024	
Personeel en organisatie	Benodigd voor transformatie tot 2022	263.500	93.500	-		Lasten
	<i>De transitie is een omvangrijk proces en loopt t/m 2023, die financieel geleidelijk structureel wordt ingebed in de organisatie. Hiervoor is gedurende 3 jaar een tijdelijke inzet van personeel noodzakelijk.</i>					
Personeel en organisatie	Stelpost niet voorziene frictie	50.000	50.000	-		Lasten
	<i>Gedurende de transitieperiode kunnen zich situaties voordoen waarin niet voorzien is en extra kosten met zich mee brengt. Om op dat moment toch te kunnen handelen wordt hiervoor gedurende 3 jaar een bedrag opgenomen.</i>					
Personeel en organisatie	Projectkosten begeleiding	60.000	60.000	-		Lasten
	<i>Voor de begeleiding van het project transitie Organisatie hebben we zelf geen capaciteit in huis. Voor het inhuren van deze capaciteit wordt voor 3 jaar een bedrag beschikbaar gesteld.</i>					
Subtotaal lasten		1.496.500	685.000	181.000	-	
Toevoegingen reserves	<i>Toevoegingen aan reserves zijn in principe incidenteel. De structurele toevoegingen en onttrekkingen zijn in een afzonderlijk overzicht in de bijlage "Staat van reserves en voorzieningen" opgenomen.</i>					
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid		36.000	33.700	30.000	114.000	Lasten
4. Programma economie, recreatie en toerisme		400.000	400.000	400.000	400.000	Lasten
5. Programma bestuur en dienstverlening		86.500	58.300	88.600	88.600	Lasten
waarvan structureel		-436.100	-433.700	-430.000	-430.000	
Totaal lasten		1.582.900	743.300	269.600	172.600	
Baten						
Onttrekkingen reserves	<i>Onttrekkingen aan reserves zijn in principe incidenteel. De structurele toevoegingen en onttrekkingen zijn in een afzonderlijk overzicht in de bijlage "Staat van reserves en voorzieningen" opgenomen.</i>					
1. Programma mens en samenleving		-161.800	-161.800	-81.800	-107.700	Baten
2. Programma kunst, cultuur en erfgoed		-184.900	-144.900	-11.900	-13.400	Baten
3. Programma fysieke leefomgeving en duurzaamheid		-1.096.000	-658.300	-539.700	-697.200	Baten
4. Programma economie, recreatie en toerisme		-159.300	-159.400	-69.400	-69.800	Baten
5. Programma bestuur en dienstverlening		-1.154.600	-613.338	-396.700	-207.300	Baten
Waarvan structureel		911.900	879.300	877.200	876.000	

		2021	2022	2023	2024	
Totaal baten		-1.844.700	-858.438	-222.300	-219.400	
Eenmalige bate niet opnemen volledige jaarlast	Investeringsstaat 2021 t/m 2024	-97.900	-56.500	-51.700	-69.000	Baten
Incidentele baten en lasten (baten (negatief)/lasten (positief)) *		-359.700	-171.638	-4.400	-115.800	
* Een batensaldo heeft een nadelig effect op het begrotingssaldo en een lastensaldo dus een voordelig.						

Investeringsstaat 2021

	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Struc.	Afschrijving periode (in jaren)
Investeringen 2021				
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
62100100 Verv. masten openbare verlichting	191.400	2.393	4.785	40
62100100 Verv. armaturen openb.verlichting	325.637	8.141	16.282	20
(Met ingang van 2020 niet meer gedekt via voorziening openbare verlichting)				
65200015 Vervanging vloer sportzaal "De Buitelstee"	27.381	913	1.825	15
(De lasten zijn in de begroting 2020 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening onderhoud gebouwen)				
65200207 Vervanging toplaag atletiekbaan	215.424	8.976	17.952	12
(De lasten zijn destijds bij de begroting 2020 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening sportparken)				
65200206 Vervanging toplaag sportpark Dinteloord	350.000	17.500	35.000	10
(De lasten zijn destijds bij de begroting 2020 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening sportparken)				
65700900 Vervanging Speeltoestellen	77.800	3.890	7.780	10
67200000 vervanging riolering, persleidingen	1.604.732	13.373	26.746	60
67200000 vervanging gemalen	44.000	1.294	2.588	17
67200000 verbeteringsmaatregelen	300.000	2.500	5.000	60
65700201 Groenbeheerplan	175.000	3.500	7.000	25
Vervangen straatnaambordjes	50.000	1.000	2.000	25
Kpl. Rollend materieel				
Scania	180.000	9.000	18.000	10
Ford Transit met kraantje	50.000	3.571	7.200	7
Zoutstrooier	30.000	1.500	3.000	10
Zoutstrooier	30.000	1.500	3.000	10
Zoutstrooier	30.000	1.500	3.000	10
Ford bestel connect	32.000	2.286	4.600	7
TS Houtversnipperaar	35.000	3.500	7.000	5
Ford transit	44.000	3.143	6.200	7
Bus wijkteam	44.000	3.143	6.200	7
Beregenings installatie	12.000	600	1.200	10
Beregenings installatie	12.000	600	1.200	10
Jongerenbus	35.000	2.188	4.400	8
Bus voorman accommodaties	30.000	1.875	3.800	8

Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Struc.	Afschrijving periode (in jaren)
Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Struc.	Afschrijving periode (in jaren)
Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Struc.	Afschrijving periode (in jaren)
TOTAAL 2021	3.925.374	97.884	195.758

Investeringsstaat 2022

	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Struc.	Afschrijvings- periode (in jaren)
Investeringen 2022				
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
62100000 Vervanging kunstwerken	240.800	4.816	9.632	25
(Met ingang van 2020 gedekt via de dekkingsreserve civiele kunstwerken)				
62100100 Verv. masten openbare verlichting	174.955	2.187	4.374	40
62100100 Verv. armaturen openb.verlichting	146.025	3.651	7.301	20
(Met ingang van 2020 niet meer gedekt via voorziening openbare verlichting)				
65200211 Vervangen toplaag tennispark Nieuw-Vossemeer	40.000	1.667	3.333	12
(De lasten zijn destijds bij de begroting 2020 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening sportparken)				
65200102 Vervanging badafdekking zwembad "De Meermin"	119.000	3.967	7.933	15
(De lasten zijn in de begroting 2020 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening onderhoud gebouwen)				
65700900 Vervanging Speeltoestellen	141.250	7.063	14.125	10
67200000 vervanging riolering, persleidingen	1.694.732	14.123	28.246	60
67200000 vervanging randvoorziening	19.000	633	1.267	15
67200000 vervanging gemalen	54.500	1.603	3.206	17
67200000 verbeteringsmaatregelen	300.000	2.500	5.000	60
67300100 Vervanging 2 containers milieustraat	20.000	667	1.333	15
65700201 Groenbeheerplan	175.000	3.500	7.000	25
Kpl. Rollend materieel				
Ransomes bladveger	16.000	800	1.600	10
Prikker combi machine	20.000	1.000	2.000	10
Bus wijkteam	44.000	3.143	6.286	7
Bus wijkteam	44.000	3.143	6.286	7
Zeroturn demo	20.000	2.000	4.000	5
TOTAAL 2022	3.269.262	56.461	112.922	

Investeringsstaat 2023

	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Struc.	Afschrijvings- periode (in jaren)
Investeringen 2023				
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
62100100 Verv. masten openbare verlichting	146.745	1.834	3.669	40
62100100 Verv. armaturen openb.verlichting	127.230	3.181	6.362	20
(Met ingang van 2020 niet meer gedekt via voorziening openbare verlichting)				
Vervanging toplaag sportpark Welberg	175.000	8.750	17.500	10
(De lasten zijn destijds bij de begroting 2020 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening sportparken)				
65700900 Vervanging Speeltoestellen	21.600	1.080	2.160	10
67200000 vervanging riolering, persleidingen	1.594.732	13.289	26.579	60
67200000 vervanging randvoorziening	27.000	900	1.800	15
67200000 vervanging gemalen	63.000	1.853	3.706	17
67200000 verbeteringsmaatregelen	300.000	2.500	5.000	60
65700201 Groenbeheerplan	175.000	3.500	7.000	25
Kpl. Werkplaats				
60450001 Vervanging provincieloods	143.250	1.791	3.581	40
(De lasten zijn in de begroting 2021 gedekt uit het vrijkomende bedrag van het vervallen van de storting in de voorziening onderhoud gebouwen)				
Kpl. Rollend materieel				
Ransomes cirkelmaaier	42.000	4.200	8.400	5
Carrerro met maaidek	25.000	1.786	3.571	7
Carrerro met maaidek	25.000	1.786	3.571	7
Zeroturn	20.000	2.000	4.000	5
Zeroturn	20.000	2.000	4.000	5
Rioolreiniger	24.000	1.200	2.400	10
TOTAAL 2023	2.929.557	51.649	103.299	

Investeringsstaat 2024

	Investerings- bedrag	Kap. Lasten	Struc.	Afschrijvings- periode (in jaren)
Investeringen 2024				
Programma Fysieke leefomgeving en Duurzaamheid				
62100000 Vervanging kunstwerken	42.800	856	1.712	25
(Met ingang van 2020 gedekt via de dekkingsreserve civiele kunstwerken)				
62100100 Verv. masten openbare verlichting	122.770	1.535	3.069	40
62100100 Verv. armaturen openb.verlichting	95.775	2.394	4.789	20
(Met ingang van 2020 niet meer gedekt via voorziening openbare verlichting)				
65200207 Vervanging toplaag Sportpark Seringenlaan	175.000	8.750	17.500	10
(De lasten worden gedekt via de bestemmingsreserve onderhoud sportparken)				
65700900 Vervanging Speeltoestellen				10
67200000 vervanging riolering, persleidingen	1.611.732	13.431	26.862	60
67200000 vervanging randvoorziening	-	-	-	15
67200000 vervanging gemalen	61.200	1.800	3.600	17
67200000 verbeteringsmaatregelen	300.000	2.500	5.000	60
65700201 Groenbeheerplan	175.000	3.500	7.000	25
Kpl. Rollend materieel				
Renault Master met veegvuil	48.000	4.000	8.000	6
Renault Master met veegvuil	48.000	4.000	8.000	6
Hefblok ondergrondse containers	110.000	7.857	15.714	7
Veegmachine Bucher	180.000	11.250	22.500	8
Ransomes maaimachine 5 delig	71.000	7.100	14.200	5
TOTAAL 2024	3.041.277	68.973	137.946	

Meerjarenbegroting op kostensoort

Baten (I)/ Lasten (U)	Categorie	Omschrijving categorie	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten (I)	221	Belastingen op producenten	5.156.323	5.217.283	5.227.443	5.227.443
	222	Belastingen op huishoudens	1.885.513	2.019.934	2.166.566	2.151.216
	31	Grond	1.615.878	3.599.031	2.804.656	2.804.656
	32	Duurzame goederen	2.150	2.150	2.150	2.150
	33	Pachten	92.977	92.977	92.977	92.977
	342	Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura	155.000	155.000	155.000	155.000
	36	Huren	512.039	552.039	552.039	552.039
	37	Leges en andere rechten	5.070.229	4.957.868	4.841.422	4.798.253
	38	Overige goederen en diensten	971.563	931.563	931.563	931.563
	412	Verhaal sociale uitkeringen in geld	131.846	131.846	131.846	131.846
	431	Inkomensoverdrachten - Rijk	44.178.532	45.863.302	45.692.011	45.923.484
	438	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	25.000	25.000	25.000	25.000
	444	Kapitaaloverdrachten - provincies	40.000	40.000	40.000	40.000
	448	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	472.003	592.003	635.503	635.503
	51	Rente	30.023	30.023	30.023	30.023
	52	Dividenden en winsten	19.000	19.000	19.000	19.000
	71	Mutatie reserves	2.900.444	1.900.490	1.257.968	1.391.009
	72	Mutatie voorzieningen	570.950	263.983	69.181	69.181
	75	Overige verrekeningen	346.511	78.746	23.511	23.511
Totaal Baten			64.175.981	66.472.238	64.697.859	65.003.854
Lasten (U)	11	Salarissen en sociale lasten	14.592.141	14.413.291	14.331.291	14.150.291
	21	Belastingen	265.441	265.441	265.441	265.441
	32	Duurzame goederen	2.753.724	2.982.584	4.414.189	4.553.280
	341	Sociale uitkeringen in natura	11.547.380	11.347.613	11.368.345	11.371.211
	351	Ingeleend personeel	1.411.909	1.311.909	1.311.909	1.311.909
	38	Overige goederen en diensten	13.653.197	13.017.417	12.470.522	12.643.415
	411	Sociale uitkeringen in geld	5.682.560	6.353.300	5.979.484	5.979.484
	42	Subsidies	1.761.251	1.749.451	1.749.451	1.749.451
	431	Inkomensoverdrachten - Rijk	192.217	181.017	181.017	181.017
	432	Inkomensoverdrachten - gemeenten	193.960	195.960	198.000	200.081
	433	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	6.350.969	6.481.050	6.608.047	6.635.968

Baten (I)/ Lasten (U)	Categorie	Omschrijving categorie	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
	436	Inkomensoverdrachten - overige overheden	83.893	83.893	83.893	83.893
	438	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	591.160	591.160	591.160	591.160
	448	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	189.000	189.000	189.000	189.000
	449	Kapitaaloverdrachten - onverdeeld	17.700	17.700	17.700	17.700
	71	Mutatie reserves	522.592	491.985	518.530	682.153
	72	Mutatie voorzieningen	1.897.303	1.897.303	1.897.303	1.897.303
	73	Afschrijvingen	3.294.208	3.811.555	3.992.437	3.882.177
	75	Overige verrekeningen	-947.484	531.294	-1.774.421	-1.913.512
Totaal Lasten			64.053.121	65.912.923	64.393.298	64.471.422
Eindtotaal			123.000	559.000	305.000	532.000

Begroting Sociaal Domein

		Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
PREVENTIE EN VRIJ TOEGANKELIJKE VOORZIENINGEN					
Onderwijs		663.355	663.641	663.913	664.191
Bureau Leerplicht		13.395	13.681	13.953	14.231
Kinderopvang		15.000	15.000	15.000	15.000
Leerlingenvervoer		634.960	634.960	634.960	634.960
Volksgezondheid		809.225	806.292	799.017	798.042
Openbare gezondheidszorg		347.786	346.190	339.002	338.337
Jeugdgezondheidszorg		370.589	372.067	372.067	372.067
Centrum voor Jeugd en Gezin		90.850	88.035	87.948	87.638
Samenkracht en burgerparticipatie		848.664	842.356	841.933	840.440
Algemeen maatschappelijk werk		442.680	436.559	436.361	435.663
Ouderenwerk		184.429	184.216	184.191	184.102
Opvang verblijfsgerechtigden		46.653	48.146	48.121	48.032
Jeugd- en Jongerenwerk		44.048	43.506	43.442	43.216
Peuterspeelzalen		130.854	129.929	129.818	129.427
Eigen bijdragen		-	-	-	-
Wijkteams		831.036	831.004	831.001	831.036
Loket WMO		195.118	195.118	195.118	195.118
Loket Jeugd		504.744	504.744	504.744	504.744
Huisvesting Fabrieksdijk		131.174	131.142	131.139	131.125
MAATWERKVOORZIENINGEN					
Wmo		6.556.579	6.360.294	6.363.591	6.364.983
Woningaanpassingen	<i>Kosten verstrekkingen</i>	325.000	328.600	332.332	335.198
Vervoersvoorzieningen KCV	<i>Kosten verstrekkingen</i>	370.000	370.000	370.000	370.000
Rolstoelen	<i>Kosten verstrekkingen</i>	573.000	573.000	573.000	573.000
Overige voorzieningen	<i>Kosten verstrekkingen</i>	5.000	5.000	5.000	5.000
Huishoudelijke zorg	<i>Vergoeding van diensten</i>	3.009.389	2.825.224	2.824.789	2.823.315
Begeleiding	<i>Vergoeding van dienst</i>	2.241.190	2.225.470	2.225.470	2.225.470
Eigen bijdragen	<i>Bijdragen van particulieren</i>	-155.000	-155.000	-155.000	-155.000
Persoonsgebonden budget	<i>Bijdragen aan particulieren</i>	188.000	188.000	188.000	188.000
Jeugd		3.912.280	3.912.280	3.912.280	3.912.280
Niet vrij toegankelijk jeugdzorg	<i>Vergoeding van diensten</i>	2.880.000	2.880.000	2.880.000	2.880.000
Jeugdzorgplus, zorg in instellingen		150.000	150.000	150.000	150.000

		Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Landelijk gecontracteerde zorg	<i>Vergoeding van diensten</i>	55.200	55.200	55.200	55.200
Pleegzorg	<i>Vergoeding van diensten</i>	500.000	500.000	500.000	500.000
Persoonsgebonden budget	<i>Bijdragen aan particulieren</i>	50.000	50.000	50.000	50.000
Veiligheid Jeugdzorg (o.a. AMHK)	<i>Bijdrage aan GR</i>	277.080	277.080	277.080	277.080
Inkomensregelingen		6.262.315	6.939.127	6.592.626	6.599.050
Bijdrage aan de ISD	<i>Bijdrage aan GR</i>	1.226.251	1.232.323	1.234.638	1.241.062
Bijstandsbesluit zelfstandigen		2.550	2.550	2.550	2.550
Algemene bestaanskosten WWB	<i>Uitkeringen</i>	5.033.514	5.704.254	5.355.438	5.355.438
Begeleide participatie		2.965.424	3.066.087	3.049.023	3.015.225
Bijdrage aan WVS	<i>Bijdrage aan GR</i>	2.644.901	2.731.547	2.714.483	2.680.685
Reintegratietrajecten	<i>Bijdrage aan GR</i>	320.523	334.540	334.540	334.540
Armoedebeleid/gemeentelijke minimabeleid		699.200	699.200	674.200	674.200
Bijzondere bijstand	<i>Uitkeringen</i>	455.200	455.200	430.200	430.200
Kwijtscheldingen gemeentelijke belasting	<i>Kwijtschelding</i>	189.000	189.000	189.000	189.000
Bijdrage aan Voedselbank	<i>Subsidies en bijdragen</i>	-	-	-	-
Gemeentelijke kredietbank	<i>Subsidies en bijdragen</i>	55.000	55.000	55.000	55.000
UITVOERINGSKOSTEN EIGEN ORGANISATIE		1.142.863	1.142.863	1.142.863	1.142.863
Onderwijs		11.591	11.591	11.591	11.591
Volksgezondheid		39.179	39.179	39.179	39.179
Samenkracht en burgerparticipatie		265.969	265.969	265.969	265.969
Wijkteams		804.150	804.150	804.150	804.150
Wmo en Jeugd		-	-	-	-
Inkomensregelingen en participatie		9.900	9.900	9.900	9.900
Armoede / minimabeleid		12.074	12.074	12.074	12.074
Totaal		24.690.941	25.263.144	24.870.447	24.842.310